

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กุหลาบ มลลิกะมาลี. คติชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร : ชวนการพิมพ์, 2509

กิตติวดี บุญชื้อ. "นิทานกับเครื่องประกอบ". ในกลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอดแทรกคุณธรรม

ในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา, หน้า 90-97. กรุงเทพมหานคร :

สภายวพุทธิสมาคมแห่งประเทศไทย, 2527.

กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ. "การเล่นของเด็กไทยในสมัยก่อน". ในการละเล่นและเครื่องเล่น

เพื่อพัฒนาเด็ก, หน้า 62-66. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2524.

—————. การละเล่นของไทย. โครงการส่งเสริมหนังสือตามพระราชดำริ, กรุงเทพฯ

มหานคร : ศักดิ์ โสภากการพิมพ์, 2527.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งประเทศไทย, สำนักงาน. รายงานการวิจัยการศึกษาและพัฒนา

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ

มหานคร : โรงพิมพ์การค้าสนา, 2527.

—————. คู่มือการอบรมครู ที่เลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2526.

—————. แผนการคัดสรรนักเรียนชั้นเด็กเล็กเล่มที่ 1-6. พระนคร : กองวิชาการ สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งประเทศไทย, 2526.

คณะกรรมการจัดงานลมโยชน์ กรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี. ฉัตรกรรมกรุงรัตนโกสินทร์.

พระนคร : อมรินทร์การพิมพ์, 2525.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. "นโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ." วารสาร

วัฒนธรรมไทย 20 (ธันวาคม 2524) : 33.

คณาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอดแทรก

คุณธรรมในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สภายวพุทธ

สมาคมแห่งประเทศไทย, 2527.

จรูญดี เพ็ชรมณี. วรรณกรรมสำหรับเด็ก. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ วิทยาลัยครู

นครศรีธรรมราช, 2523.

ฉันทวรรณ เทวรักษ์, วัยแรก-วัยเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร,

2525.

ลาตุรงค์ อาจารย์. คู่มือสื่อการเรียนกิจกรรมละครหุ่น. พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์,
2522.

ลาธุณี กองพลพรหม. "คุณค่าคดีชาวบ้านหมู่บ้านเมืองเก่า" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
แผนกวิชามัธยมศึกษา ปรัชญาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.

สิระประภา บุญนิติย์. หุ่น การทำและวิธีใช้. พระนคร : สำนักพิมพ์ปัญญา, 2522.

สิราพร ธีรวิเชียร. "การให้การศึกษาทางศิลปวัฒนธรรม." วารสารจันทร์เกษม 182
(มกราคม-กุมภาพันธ์ 2528) : 50-54.

สุไร รังสิกรรพม. "การทดลองถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กวัยรุ่นในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2524.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. "การละเล่นของไทย" ในคดีชั้นวิทยา. กรุงเทพมหานคร : หน่วย
ศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2519.

ชนิดา วัลวุฒิกเกียรติ. "การทดลองการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กวัยรุ่นใน
จังหวัดเชียงใหม่." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2524.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสื่อสารระดับอนุบาลศึกษา.
พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2521.

ธีรวัฒน์ นิลเนตร. "บรรยากาศในชั้นเรียนกับการสร้างเสริมสติปัญญาและคุณลักษณะที่สำคัญ
แก่เยาวชน." วารสารครูปริทัศน์ 10 (มกราคม 2528) : 26-28.

ฉะปะนีย์ นาครทรรพ. นิทานภาพพุทธราชา. พระนคร : สุวีริยาสาส์น, 2524.

ฐิติมา ย่างไม้. "การทดลองการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กวัยรุ่นในจังหวัด
ราชบุรี." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2524.

ดุขณี แก้วกำเนิด. การสอนจากกระบวนการคิดและการตัดสินใจ. กรุงเทพมหานคร :
ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2523.

ดวงเดือน พันธ์มนาวินและเพ็ญแข ประจวบศิลปนิพนธ์. จริยธรรมของเยาวชนไทย.

กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2520.

ดวงเดือน พันธ์มนาวิน. "ข้อมูลจากการวิจัยการอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวไทย."

วารสารแนะแนว 17 (เมษายน-พฤษภาคม 2526) : 21-29.

เดือนใจ ศรีมารุต. เพลงเด็ก "เดือนใจ". พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

หัตตยวีร์วิทยุ. นิทานชาดกฉบับนักศึกษาเล่ม 1 ในโครงการพัฒนาสื่อการสอนศีลธรรม.

กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนประถมนครศรีนครินทรวิโรฒ, 2527.

ทวี ก่องแก้ว และอภรณ์ สนิทบาล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์,
2517.

เทือก กุลมา ๗ อรุณา. "คติชาวบ้านกับวรรณคดีไทย." สื่อภาษา 5 (ตุลาคม 2514) :
35-42.

นวลละออ สุภาผล. "การทดลองสอนการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กวัยรุ่น
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" รายงานวิจัยคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527.

นฤมล บุญยายน. "การใช้สื่อการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐม." วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา ปรัชญาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

นิตดา หงษ์วิวัฒน์. มหรสพและการเล่นในกิจกรรมผ้าม้วน. พระนคร : สำนักงานเมือง
โบราณ, 2524.

บันลือ พงษ์ชนะวัน. การประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์
และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2524.

บุปผา เรืองรอง. "การเปรียบเทียบความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่สามที่เรียนด้วยกิจกรรมการเล่านิทานกับกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ." วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา ปรัชญาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

บุษบง ทองอยู่. "บทบาทผู้ปกครองและครูในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีให้เด็กปฐมวัย". ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาสร้างเสริมลักษณะนิสัยระดับปฐมวัยศึกษา, หน้า 134-
187 กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.

- ประคอง วรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2525.
- ประคอง สุธิสสาร. "การใช้เพลงประกอบการสอนจริยธรรม." ในกลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอดแทรกคุณธรรมในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา, หน้า 128-132. กรุงเทพมหานคร : สภาอุรวุฑูรย์สมาคมแห่งชาติ, 2527.
- . เรียนภาษาไทยด้วยเพลง. กรุงเทพมหานคร : ตีรณสาร, 2527.
- ประดิษฐ์ พรหมเสนา. "การนำวิธีสอนในสมัยพุทธกาลมาใช้สอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา ปัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- ประดิษฐ์ อุประมัย. "การพัฒนาพฤติกรรมเด็กปฐมวัย." ในเอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรม การสอนปฐมวัยศึกษา เล่ม 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2524.
- ประสาธน์ ทิพย์ธารา. คู่มือเตรียมสอบวิชาจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2521.
- ประหยัด ศิริวงพงศ์. เทคโนโลยีทางการสอนสำหรับนิสิต นักศึกษา วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ทุกแห่ง. กรุงเทพฯ : อักษรวัฒนา, ม.ป.ป.
- เปลื้อง ณ นคร. พจนานุกรม ฉบับทันสมัย. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช 2516.
- ผะอบ โปษะกฤษณะ. เพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการเล่นของเด็กภาคกลาง 16 จังหวัด. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2521.
- . การละเล่นของเด็กภาคกลาง. กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี, 2522.
- . รายงานวิจัยการเล่นของเด็กภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพมหานคร : ปรกาศพริก, 2526.
- ผลดี ภูอินทร์ และคณะ. "แนวคิดในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยเด็กปฐมวัย." ในเอกสารการสอนชุดวิชาการสร้างเสริมลักษณะนิสัยระดับปฐมวัยศึกษา หน่วย 1-7, หน้า 38-83 กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- ผ่องพันธุ์ มณีรัตน์. มานุษยวิทยากับการศึกษาชาติบ้าน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- ฝึกหัดครู, กรม. "ประยาการศึกษา" เอกสารนิเทศการศึกษา. ฉบับที่ 188 ม.ป.ท, 2520.

- พะยอม แก้วกำเนิด. "ฝึกเยาวชนของชาติ" ในบทวิทยุ พ.ศ. 2524-2525 รายงานอยู่อย่างไทย, หน้า 59-64. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์, 2526.
- พณีย์ หันนาคินทร์. การล่อนค่านิยมและจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์, 2523.
- พยอม วงศ์ล้าร์ศรี. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2526.
- พรรณี อุทัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : วรวิดิการพิมพ์, 2522.
- พรรณี ลู่วัฒณี. "การเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สามที่เรียนด้วยกิจกรรมการละเล่นพื้นเมืองของเด็กภาคเหนือกับกิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- พิชัย สันตภิรมย์. "ของเล่นระดับปฐมวัยศึกษา." ในเอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 1-7, หน้า 91-160. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2525.
- พูนสุข บุญสวัสดิ์ และคณะ. "พัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กระดับอนุบาล" ในเข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน, หน้า 1-6. กรุงเทพมหานคร : ชัมรมไทย-อิสราเอล, 2523.
- _____ . "เกมส์และการละเล่นเสริมคุณธรรม" ในกลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอดแทรกคุณธรรม, หน้า 86-89. สภาวุฒิสมาคมแห่งประเทศไทย, 2527.
- ไพศาล หวังพานิช, การวัดการศึกษา. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- พรหมมา ภางาม. "ปัญหาการคัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดปทุมธานี" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- เพ็ญศรี พิชัยสนธิ. "การอบรมเลี้ยงดูเด็ก." วารสารดุสิตศึกษา 2 (กรกฎาคม-กันยายน 2522) : 37-46.
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น. การสัมมนาวิชาการเชิงปฏิบัติการเรื่องการสอนจริยธรรมในโรงเรียน. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย, 2524.
- มาลี ลู่สวัสดิ์ ๓ อุดรยา, หม่อม. นิทานพื้นบ้านญี่ปุ่น. พระนคร : บารุงสาส์น, 2506.
- มูลนิธิสายใจไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. จริยศึกษาประจำนักเรียน. พระนคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2526.
- มนตรี ตราโมท. การละเล่นของไทยฉบับย่อ. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภาพระสุเมธ, 2514.
- ยาใจ จุลพงษ์, "ประเภทของการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้กับระดับการไขเหตุผลเชิงจริยธรรม

- ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สามในจังหวัดอุดรธานี." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- เยาวเรศ สิริเกียรติ. "เพลงกล่อมเด็กของไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษร
เจริญทัศน์, 2519.
- เลขา ปิยะอัจฉริยะ. "การพัฒนาจริยธรรมของเด็ก." ในเอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาพัฒนา
พฤติกรรมเด็ก หน่วยที่ 6-10, หน้า 117-170. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2524.
- วรรณภา ลูติวิจิตร. "การทดลองสอนจริยศึกษาโดยการสร้างคร่ำคร่าแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่สาม." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- วรรณณี ติวกุล. "การทดลองการถ่ายถอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กวัยรุ่นในจังหวัด
นครปฐม." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2524.
- วรสุดา บุญไวโรจน์ และคณะ. รายงานวิจัยการศึกษาความพร้อมของนักเรียนชั้นเด็กเล็ก
ในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การคำล้นา, 2527.
- วิบูลย์ สี่สุวรรณ. มรดกไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ปาดเยา, 2521.
- วิลาสมัยศึกษา, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. ประมวลศัพท์บัญญัติวิชาการศึกษา. พระนคร :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2499.
- ศิลปากร, กรม. ประถม ก กา หัดอ่าน ปฐมมาลา อักษรนิติ. พระนคร : ศิลปาบรรณาการ,
2506.
- ศรีสุนทรโวหาร, พระยา. แบบสอนหนังสือไทยมูลบทบรรพกิจ. พระนคร : ชวนการพิมพ์,
2508.
- ศรีสุดา เอื้อนครินทร์. "วรรณกรรมพื้นบ้านผู้ไทย ตำบลเรณู จังหวัดนครพนม" วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนการล่อนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1,
กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, 2520.
- . ดอกล่อปล้ำชาติ. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2499.

- . หุ่นกระบอก. พระนคร : สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2522.
- . มาเล่นเกมที่เด็กเอเชียเล่นกันเกิด. พระนคร : วิศวกรรมการพิมพ์, 2523.
- ส่งัด อุทรานันท์. การศึกษาริเยนการล่อนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพมหานคร : วงเดือน, 2526.
- สุ่ยา สันทรเอม. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพรววิทยา, 2518.
- สุ่ยรลิ่งหล่ำรวม ลิมพะเนาวั. การละเล่นของเด็กกลานนาไทยในอดีต. เียงงใหม่ : คู่ณย์หนังสือเียงงใหม่, 2520.
- สุ่ยมาบาลย์ เรืองเตย. เพลงพื้นบ้านจากพมทวน. พระนคร : คู่สุ่กาลาดพรวัว 2518.
- สุ่ยมน อมรวิวัฒน์, "การศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต" รายงานการประชุมทางวิชาการ
เอกล่ำรประกอบวิชาสัมมนาการประชุมศึกษา โดยนลิตปริญญาโท ภาควิชา
ประชุมศึกษา คณะครูค้ำล่ำตร้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- . "จริยธรรมและค่านิยม : พื้นฐานทางจิตใจของคนไทย." ในกลวิธีล่อนจริยศึกษา
และการล่อนล่อนดแทรกคุณธรรมในการล่อนตามหล่ำล่ำตร้ประชุมศึกษา, หน้า 17-24.
กรุงเทพมหานคร : ยุวพุทธล่ำมาคมแห่งชาติ, 2527.
- . เอกล่ำรประกอบการบรรยายเรื่องหัวใจของลูก.ม.ป.ท., 2527. (อตัลล่ำเนา)
- สุ่ยมน อมรวิวัฒน์ และคณะ. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองจากใจถึงใจ เล่มที่ 9 กรุงเทพมหานคร :
วิศวตอร์เพาเวอร์พอยท์, 2528.
- . ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองในโลกแห่งจินตนาการ เล่มที่ 11, กรุงเทพมหานคร :
วิศวตอร์เพาเวอร์พอยท์, 2528.
- . "รูปแบบหล่ำล่ำตร้ระยะสั้นและการศัดกิจกรรมบูรณาการเพื่อการล่อนภาษาไทย
และวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียนไทยในลอลล่แองเจลลล่ล่ สหรัฐอเมริกา." รายงาน
วิจัยคณะครูค้ำล่ำตร้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- สุ่ยมน อมรวิวัฒน์ และกิต์คณา แคมมณเณ. "หล่ำล่ำการล่อนจริยศึกษา" ในเอกล่ำรการล่อนชุดวิชาการศึกษา
ล่อนกล่มล่ำร้งเสริมลักษณะนิสัยหน่วยที่ 1-7, หน้า 167-213. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยสุ่ยโหทัยธรรมาริราช, 2526.
- สุ่ยมน อมรวิวัฒน์ และล่อมหงษ์ ลิตระดัลบ. "การศัดกิจกรรมการล่อนจริยศึกษา." ในเอกล่ำร
การล่อนชุดวิชาการศึกษาล่อนกล่มล่ำร้งเสริมลักษณะนิสัยหน่วยที่ 1-7, หน้า 216-272.
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุ่ยโหทัยธรรมาริราช, 2527.

- ..... "โรงเรียนประถมศึกษากับการพัฒนาจริยธรรม" ในเอกสารการสอนชุดวิชา
จริยศึกษาหน่วยที่ 11-15, หน้า 601-692. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
 ลุโยทัยธรรมมาธิราช, 2528.
- ลุ่มน อมรวิวัฒน์ และองค์การ อินทร์พรชัย. "การปลูกฝังค่านิยมเด็กปฐมวัย." ในเอกสาร
การสอนชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 11-15, หน้า 129-160
 กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยลุโยทัยธรรมมาธิราช, 2524.
- ลุ่มพงษ์ จิตระดับ. การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. สำมัญศึกษา, กรม. แผนการจัดประสับการณั้้นอนุบาล ปีที่ 2 ภาคเรียน
ที่ 1-2. พระนคร : ศุรุสภาลาดพร้าว, 2522.
- ..... แนวการจัดประสับการณั้้นอนุบาลปีที่ 1-2 พุทธศักราช 2522. กรุงเทพมหานคร :
 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสำมัญ, 2524.
- อนุমানรายธณ, พระยา. พื้นความหลัง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศึกษาลยาม, 2510.
- อุทัย วรสุวรรธรักษ์. "อิทธิพลของนิทานพื้นบ้านที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของชาวไทย
 ภูเขาเผ่าเย้า บ้านห้วยบ้านชัย" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัถัศติต ภาควิชามัธยมศึกษา
 บัถัศติตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- อุบล ภวากานันท์. "การทดลองการถ่ายยทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กวัยรุ่นในจังหวัด
 นครราชสีมา." ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัถัศติต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประล่านมิตร, 2524.
- เอกวิทย์ ฒ กลาง. "แผนการศึกษาชำติ 2520." (เอกสารอัดสำเนา) : 1.
- เอนก นาวิกมูล. เพลงนอกคตวรราช. พระนคร : เพย์รปุการพิมพ์, 2523.
- อรอุมา ยุทธวงศ์. "การแล่ตงหุ่นสำหรั้เด็กปฐมวัย." ในเอกสารการสอนชุดวิชาวรรณกรรม
และลีลาคตึระดับปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยลุโยทัยธรรมมาธิราช,
 2523.
- อรุข อ่ำสันทร. "ลักษณะเกมการเล่นของพื้นบ้านไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัถัศติต ภาค
 วิชาพลศึกษา บัถัศติตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- อรพินธุ์ ประสิทธิรัตน์. เทคนิคเบือ้งตันในการผลิตสื่อการสอน. กรุงเทพมหานคร :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน, 2523.

อ่ำไพ สู่จริตกุล. "คำนำ" ในการละเล่นและเครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

—————. "การล่อนจรรย์ศึกษาในหลักสูตรใหม่ให้ได้อผล." ในกลวิธีล่อนจรรย์ศึกษาและ
การล่อนจรรย์ศึกษาในหลักสูตรใหม่ให้ได้อผล. กรุงเทพมหานคร :
สภายุวพุทธิกลมาคมแห่งชาติ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2527.

ภาษาอังกฤษ

Gerlack, Vernon S. and Donald P. Ely. Teaching and Media : A Systematic
Approach. New Jersey : Prentice-Hall, 1971.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw Hill Book
Co., 1959.

Hurlock, Elizabeth B. Child Development. 3d. ed. New York : McGraw-Hill
Book Co., 1956.

—————. Child Development. 5th ed. New York : McGraw-Hill Book
Co., 1972

Shores. Louis. Instructional Materials : An Introduction for Teachers.
New York : The Ronald Press, 1960.

Triandis, Henry C. Attitude and Attitude Change. New York : John
Wiley and Sons Inc., 1971.

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์แบบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

$$\text{อำนาจจำแนก} \quad D = \frac{R_u - R_L}{f}$$

$$\text{ระดับความยาก} \quad P = \frac{R_u + R_L}{2f}$$

R_u = จำนวนคนที่ทำข้อสอบได้ถูกต้องในกลุ่มสูง

R_L = จำนวนคนที่ทำข้อสอบได้ถูกต้องในกลุ่มต่ำ

D = อำนาจจำแนก

P = ระดับความยาก

f = จำนวนคนในกลุ่ม

2. ค่าเฉลี่ยค่ามัธยฐาน เลขคณิต

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ = มัธยฐาน เลขคณิต

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนคนในกลุ่ม

3. ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

$S.D.$ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N = จำนวนคนในกลุ่ม

X = คะแนน

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ = ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด

4. ทดสอบค่าที (t-test)

ก. ข้อมูลที่ตัวอย่างประชากรไม่สัมพันธ์กัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\Sigma x_1^2 + \Sigma x_2^2}{N(N-1)}}$$

$$df = 2N-2 \quad \text{เมื่อ } N_1 = N_2 = N$$

ข. ข้อมูลที่ตัวอย่างประชากรสัมพันธ์กันโดยการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N-1}}}$$

$$df = (N-1) \quad \text{เมื่อ } N \text{ เป็นจำนวนคู่ของตัวอย่างประชากร}$$

ค. ตัวอย่างประชากรสัมพันธ์กัน โดยมีมัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่ก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{(\sigma_{\bar{X}_1}^2 + \sigma_{\bar{X}_2}^2)(1 - r_{XY}^2)}}$$

$$df = (N_1 + N_2 - 3)$$

(ประคอง กระหลูด 2525: 140-141)

การหาความเที่ยงของแบบสอบ

1. การวิเคราะห์แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบ 10 ข้อ

คะแนนที่ได้จากแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

$$\Sigma X = 176$$

$$\Sigma X^2 = 1326$$

$$S.D. = 3.13$$

$$S_X^2 = 9.78$$

$$\Sigma pq = 2.13$$

การหาความเที่ยงของแบบล่อจากสูตร

$$\begin{aligned} \text{K-R 20 : } r_{xx} &= \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pg}{s_x^2} \right] \\ r_{xx} &= \frac{10}{10-1} \left[1 - \frac{2.13}{9.78} \right] \\ &= \frac{10}{9} (.78) \\ &= .87 \end{aligned}$$

ดังนั้นแบบล่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความเที่ยง .87

2. การวิเคราะห์แบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยจากแบบทดสอบ 20 ข้อ

$$\begin{aligned} \text{คะแนนที่ได้จากแบบวัด} \quad \Sigma X &= 905 \\ \Sigma X^2 &= 28137 \\ s_x^2 &= 27.87 \\ \Sigma s_i^2 &= 9.91 \end{aligned}$$

การหาความเที่ยงของแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยจากสูตร

สูตรสัมประสิทธิ์ α คือ

$$\begin{aligned} \alpha &= \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\Sigma s_i^2}{s_x^2} \right] \\ &= \frac{20}{20-1} \left[1 - \frac{9.91}{27.87} \right] \\ &= \frac{20}{19} (.64) \\ &= .68 \end{aligned}$$

ดังนั้นแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยมีความเที่ยง .68

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบความมีนัยสำคัญของคะแนนจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลอง

1.1 ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าความแปรปรวน

$$H_0 = \sigma_1^2 = \sigma_2^2$$

$$F = \frac{\sigma_1^2}{\sigma_2^2} \quad (\sigma_1^2 > \sigma_2^2)$$

$$\sigma_1^2 = \frac{\sum x^2}{N_1 - 1} = \frac{56.9}{19} = 2.99$$

$$\sigma_2^2 = \frac{\sum x^2}{N_2 - 1} = \frac{53.8}{19} = 2.83$$

$$\therefore F = \frac{2.99}{2.83} = 1.06$$

$$.05 F_{19, 19} = 2.16$$

ค่า $F = 1.06 < 2.16$ ดังนั้น ความแปรปรวนของคะแนนจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

1.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานเลขคณิต ทดสอบค่า t โดยใช้สูตรที่ตัวอย่างไม่สัมพันธ์กัน

$$\begin{aligned} t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\sum x_1^2 + \sum x_2^2}{N(N-1)}}} \\ &= \frac{7.1 - 6.55}{\sqrt{\frac{53.8 + 56.9}{20(20 - 1)}}} \\ &= \frac{.55}{.54} \\ &= 1.02 \end{aligned}$$

$$\text{ค่า } .05t_{38} = 2.03 \quad (\text{ประมาณ})$$

ค่า $t = 1.02 < 2.03$ ดังนั้น มีขีดมีเลขคณิตของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ก่อนทำการทดลอง ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

2. ทดสอบความมีนัยสำคัญของ เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยก่อนการทดลอง

2.1 ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าความแปรปรวน

$$H_0 = \sigma_1^2 = \sigma_2^2$$

$$F = \frac{\sigma_1^2}{\sigma_2^2} \quad (\sigma_1^2 > \sigma_2^2)$$

$$\sigma_1^2 = \frac{\Sigma x^2}{N-1} = \frac{522.5}{19} = 27.46$$

$$\sigma_2^2 = \frac{\Sigma x^2}{N-1} = \frac{443.2}{19} = 23.23$$

$$\therefore F = \frac{27.46}{23.23} = 1.18$$

$$.05 F_{19,19} = 2.16$$

ค่า $F = 1.18 < 2.16$ ดังนั้น ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย
ก่อนเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

2.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่ามัธยเลขคณิต ทดสอบค่า t
โดยใช้สูตรที่ตัวอย่างไม่สัมพันธ์กัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\Sigma x_1^2 + \Sigma x_2^2}{N(N-1)}}}$$

$$= \frac{27.35 - 25.05}{\sqrt{\frac{522.5 + 443.2}{20(20-1)}}}$$

$$= \frac{2.30}{1.59}$$

$$= 1.45$$

$$\text{ค่า } .05 t_{38} = 2.03 \quad (\text{ประมาณ})$$

ค่า $t = 1.45 < 2.03$ ดังนั้น มัยนิยม เลขคณิตของคะแนนเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ก่อนทำการทดลองของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างมัถนิยม เลขคณิตหลังทดลอง

3.1 ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างมัถนิยม เลขคณิตจากการทดสอบแบบสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มที่เรียนโดยใช่สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย และโดยใช่สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย หลังทำการทดลองโดยใช่สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{(\sigma_{X_1}^2 + \sigma_{X_2}^2)(1 - r^2_{xy})}}$$

หลังจากการทดลองสอนนักเรียนทั้งสองกลุ่มเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทดสอบนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ได้คะแนน 2 ชุด ๆ ละ 20 จำนวน ซึ่งนับว่าสัมพันธ์กันโดย $\bar{X}$, S.D. ของความรู้เดิม (ความรู้จากผลการทดสอบจากแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนทำการทดลอง)

เมื่อถึงตอนนี้ ผู้วิจัยมีคะแนน 2 ชุด ๆ ละ 40 จำนวน คือ คะแนนจากแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนทดลองสอนนักเรียนสองห้อง (X) และหลังการทดลองสอนนักเรียนสองห้อง (Y)

ผู้วิจัยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนน X และ Y ได้ดังนี้

$$r_{XY} = \frac{N\sum XY - \sum X\sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

$$r_{XY} = \text{สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์}$$

$$N = \text{จำนวนคนที่ได้คะแนนทั้งสองชุด ในที่นี้ 40 คน}$$

- X = คะแนนจากแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อน
ทดลองสอน 40 คน (2 ห้อง)
- Y = คะแนนจากแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลัง
การทดลองสอน 40 คน (2 ห้อง)

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ คือคะแนน X และ Y จะมีแบบดังนี้

นักเรียนคนที่	X (คะแนนเต็ม 10)	Y (คะแนนเต็ม 10)
1	10	10
2	10	9
3	6	10
⋮	⋮	⋮
⋮	⋮	⋮
⋮	⋮	⋮
40	7	8

$$N = 40$$

$$\Sigma X = 273 \quad \Sigma X^2 = 1977$$

$$\Sigma Y = 324 \quad \Sigma Y^2 = 2726 \quad \Sigma_{XY} = 2259$$

$$r_{XY} = \frac{40(2259) - (273)(324)}{\sqrt{[40(1977) - (273)^2][40(2726) - (324)^2]}}$$

$$= 0.4437$$

การเปรียบเทียบผลการสอนทั้งสองแบบ ได้นำคะแนนจากการทดสอบแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนหลังการทดลองสอนทั้ง 2 กลุ่ม (กลุ่มละ 20 คน) มาวิเคราะห์โดยการทดสอบค่า
t ดังนี้

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{(\sigma_{\bar{X}_1}^2 + \sigma_{\bar{X}_2}^2)(1 - r_{XY}^2)}}$$

$\bar{X}_1$ = คะแนนเฉลี่ยแบบลုပ်วัดผลสัมฤทธิ์ทาง เรียนหลังจากได้รับการ
สอนนิสัยทางสังคมโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปะวัฒนธรรมไทย 20 คน
ได้ 8.65

$\bar{X}_2$ = คะแนนเฉลี่ยแบบลုပ်วัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน หลังจากได้รับ
การสอนนิสัยทางสังคมโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปะวัฒนธรรมไทย
20 คนได้ 7.55

$\sigma_{\bar{X}_1}$ = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัชฌิม เลขคณิตของคะแนนกลุ่ม
ได้รับการสอนนิสัยทางสังคม โดยใช้สื่อเน้นศิลปะวัฒนธรรมไทย
20 คน ได้ 0.26

$$\begin{aligned}\sigma_{\bar{X}_1} &= \frac{SX}{\sqrt{N_2-1}} \\ &= \frac{1.15}{\sqrt{19}} \\ &= 0.26\end{aligned}$$

$\sigma_{\bar{X}_2}$ = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัชฌิม เลขคณิตของคะแนนกลุ่ม
ที่เรียนนิสัยทางสังคม โดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปะวัฒนธรรมไทย
20 คนได้ 0.41

$$\begin{aligned}\sigma_{\bar{X}_2} &= \frac{SX}{\sqrt{N_2-1}} \\ &= \frac{1.77}{\sqrt{19}} \\ &= 0.41\end{aligned}$$

r_{XY} = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนที่วัดด้วยแบบลုပ်วัดผลสัมฤทธิ์
ทางการ เรียน ก่อนทำการทดลองล่อนและหลังการล่อนของนักเรียน
ที่ใช้ในการวิจัยได้ 0.44

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{8.65 - 7.55}{\sqrt{[(.26)^2 + (.41)^2] [1 - (0.44)^2]}} \\
 &= \frac{1.10}{.44} \\
 &= 2.52 \\
 .05t_{37} &= 2.03 \quad (\text{ประมาณ})
 \end{aligned}$$

ค่า $t = 2.52 > 2.03$ ดังนั้น ความแตกต่างระหว่างมัธยฐานเลขคณิตของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสองนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นั่นคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการสอบของกลุ่มที่เรียนนิสยทางสังคมโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปะวัฒนธรรมไทย และกลุ่มที่เรียนนิสยทางสังคมโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปะวัฒนธรรมไทยมีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างมัธยฐานเลขคณิตจากการทดสอบตามแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย หลังการทดลองสองนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มาวิเคราะห์โดยการทดลองค่า t ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการในห้วงเองเดียวกันกับการใช้แบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉะนั้น ผู้วิจัยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนน X และ Y ได้ดังนี้

$$r_{XY} = \frac{N\sum XY - \sum X\sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2] [N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

$$r_{XY} = \text{สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์}$$

$$N = \text{จำนวนคนที่ได้คะแนนทั้งสองชุด ในที่นี้ 40 คน}$$

$$X = \text{คะแนนจากแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ของนักเรียนก่อนการทดลองสอง 40 คน (2 ห้อง)}$$

$$Y = \text{คะแนนจากแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนหลังการทดลองสอง 40 คน (2 ห้อง)}$$

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ คือคะแนน X และ Y จะมีแบบดังนี้

นักเรียนคนที่	X (คะแนนเต็ม 40)	Y (คะแนนเต็ม 40)
1	28	35
2	31	34
3	29	35
.	.	.
.	.	.
.	.	.
40	30	27

$$\begin{aligned}
 N &= 40 \\
 \Sigma X &= 1048 & \Sigma X^2 &= 28474 \\
 \Sigma Y &= 1161 & \Sigma Y^2 &= 34935 & \Sigma XY &= 30571
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 r_{XY} &= \frac{40(30571) - (1048)(1161)}{\sqrt{[40(28474) - (1048)^2][40(34935) - (1161)^2]}} \\
 &= 0.1363
 \end{aligned}$$

การเปรียบเทียบผลการสอบทั้งสองแบบ ได้นำคะแนนจากการทดสอบแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยหลังการทดลองสองทั้ง 2 กลุ่ม (กลุ่มละ 20 คน) มาวิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t ดังนี้

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{(\sigma_{\bar{X}_1}^2 - \sigma_{\bar{X}_2}^2)(1 - r_{XY}^2)}}$$

$$\begin{aligned}
 \bar{X}_1 &= \text{คะแนนเฉลี่ยแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยหลังจากได้รับการสอนนิสัยทางสังคมโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย 20 คนได้ 32.75}
 \end{aligned}$$

$$\bar{X}_2 = \text{คะแนนเฉลี่ยแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย หลังจากได้
รับการสอนนิสัยทางสังคมโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปะวัฒนธรรมไทย
20 คนได้ 25.30}$$

$$\sigma_{\bar{X}_1} = \text{ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัถยม เลขคณิตของคะแนน
กลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปะวัฒนธรรมไทย 20 คน
ได้ 1.09}$$

$$\begin{aligned}\sigma_{\bar{X}_1} &= \frac{S_X}{\sqrt{N_1-1}} \\ &= \frac{4.77}{\sqrt{19}} \\ &= 1.09\end{aligned}$$

$$\sigma_{\bar{X}_2} = \text{ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัถยม เลขคณิตของคะแนน
กลุ่มที่ได้รับการสอน โดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปะวัฒนธรรมไทย
20 คนได้ 0.77}$$

$$\begin{aligned}\sigma_{\bar{X}_2} &= \frac{S_X}{\sqrt{N_2-1}} \\ &= \frac{3.36}{\sqrt{19}} \\ &= 0.77\end{aligned}$$

$$r_{XY} = \text{สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนที่วัดด้วยแบบวัดเจตคติต่อ
วัฒนธรรมไทยก่อนทำการทดลองสอนและหลังการสอนของ
นักเรียนที่ใช้ในการวิจัยได้ 0.14}$$

$$\begin{aligned}t &= \frac{32.75 - 25.30}{\sqrt{[(1.09)^2 + (0.77)^2] [1 - (0.14)^2]}} \\ &= \frac{7.45}{1.32}\end{aligned}$$

$$= 5.64$$

$$.05t_{37} = 2.03 \quad (\text{ประมาณ})$$

ค่า $t = 5.64 > 2.03$ ดังนั้น ความแตกต่างระหว่างมัธยฐานเลขคณิตของคะแนนวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยหลังการทดลอง สอนนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นั่นคือ เจตคติต่อวัฒนธรรมไทย หลังการสอนของกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย และกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

4. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนและสอบหลัง

4.1 ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อน (Pre-test) และสอบหลัง (Post-test) จากแบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย

แบบของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มีตัวอย่างดังนี้ ($n = 20$)

นักเรียนคนที่	คะแนนเต็ม		D	D ²
	ก่อนการเรียน	หลังการเรียน		
1	5	3	-2	4
2	10	10	0	0
3	8	6	-2	4
4	5	7	2	4
.	.	.	.	.
.	.	.	.	.
.	.	.	.	.
.	.	.	.	.
20	7	8	1	1

$$\Sigma D = 20 \qquad \Sigma D^2 = 94$$

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N-1}}}$$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{20}{\sqrt{\frac{20(94) - (20)^2}{20-1}}} \\
 &= \frac{2}{8.82} \\
 &= 2.26
 \end{aligned}$$

ค่า t ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ขึ้นแท่งความเป็นอิสระ 19 เท่ากับ 2.09 ($.05t_{19} = 2.09$) ค่า $t = 2.26 > 2.09$ ดังนั้นความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของคะแนนสอบก่อน (Pre-test) และสอบหลัง (Post-test) จากแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย

$$\Sigma D = 31 \quad \Sigma D^2 = 91$$

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N-1}}}$$

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{31}{\sqrt{\frac{20(91) - (31)^2}{20-1}}} \\
 &= \frac{31}{6.72} \\
 &= 4.61
 \end{aligned}$$

ค่า t ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ขึ้นแท่งความเป็นอิสระ 19 เท่ากับ 2.09 ($.05t_{19} = 2.09$) ค่า $t = 4.61 > 2.09$ ดังนั้น ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.3 ทดสอบความมีนัยสำคัญของคะแนนสอบก่อน (Pre-test) และสอบหลัง (Post-test)

จากแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ของกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย

$$\begin{aligned}\Sigma D &= 5 & \Sigma D^2 &= 127 \\ HO &: \mu_1 = \mu_2 \\ t &= \frac{5}{\sqrt{\frac{20(127) - (5)^2}{20-1}}} \\ &= \frac{5}{11.51} \\ &= 0.43\end{aligned}$$

ค่า t ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ขึ้นแท่งความเป็นอิสระ 19 เท่ากับ 2.09 ($.05t_{19} = 2.09$) ค่า $t = 0.43 < 2.09$ ดังนั้น ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ระหว่างการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

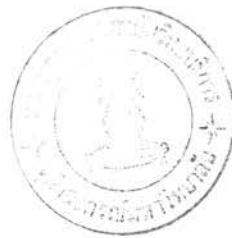
4.4 ทดสอบความมีนัยสำคัญของคะแนนสอบก่อน (Pre-test) และสอบหลัง (Post-test)

จากแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย ของกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทย

$$\begin{aligned}\Sigma D &= 108 & \Sigma D^2 &= 1060 \\ HO &: \mu_1 = \mu_2 \\ t &= \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}} \\ t &= \frac{108}{\sqrt{\frac{20(1060) - (108)^2}{20-1}}} \\ &= \frac{108}{22.40} \\ &= 4.82\end{aligned}$$

ค่า t ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ขึ้นแท่งความเป็นอิสระ 19 เท่ากับ 2.09
($.05t_{19} = 2.09$) ค่า $t = 4.82 > 2.09$ ดังนั้น ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแบบวัด
เจตคติต่อวัฒนธรรมไทยระหว่างการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อที่เน้น
ศิลปวัฒนธรรมไทย มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

แผนการล่อนกลุ่มทดลอง

การสร้างความคุ้นเคยกลุ่มทดลองก่อนทำการสอน

ผู้วิจัยใช้เวลา 1 สัปดาห์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนดังนี้

1. ศึกษาประวัตินักเรียนโดยการอ่านจากแฟ้มประวัติและสัมภาษณ์อาจารย์

ประจำชั้น

2. ฝึกจำรายชื่อนักเรียนและพูดคุยซักถามนักเรียน
3. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนทั้งในเวลาเรียน นอกห้องเรียน
4. ร่วมทำหน้าที่พร้อมกับอาจารย์ประจำชั้น ดังนี้
  - 4.1 ดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียนเข้าเป็น
  - 4.2 ช่วยเหลือดูแลนักเรียนเข้าแถวตอนเช้า ตรวจสอบความสะอาดร่างกาย
  - 4.3 ดูแลนักเรียนที่มึนหมและรับประทานของว่าง
  - 4.4 ดูแลนักเรียนรับประทานอาหารกลางวัน ตรวจสอบอาหาร

เปลี่ยนชุดนอน เตรียมที่นอน พร้อมทั้งดูแลนักเรียนเข้าห้องน้ำ ล้างหน้า ปะแป้ง หรือผม

- 4.5 เตรียมแบบฝึกต่าง ๆ ร่วมกับอาจารย์ประจำชั้น ในช่วงบ่ายขณะ

นักเรียนนอน เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็ก

- 4.6 เล่นทนายพูดคุยกับนักเรียนโดยการเล่านิทาน ร้องเพลง พูดหยอกล้อจน

เกิดความคุ้นเคยกับนักเรียนกันดี จึงเริ่มแผนการสอนที่ 1

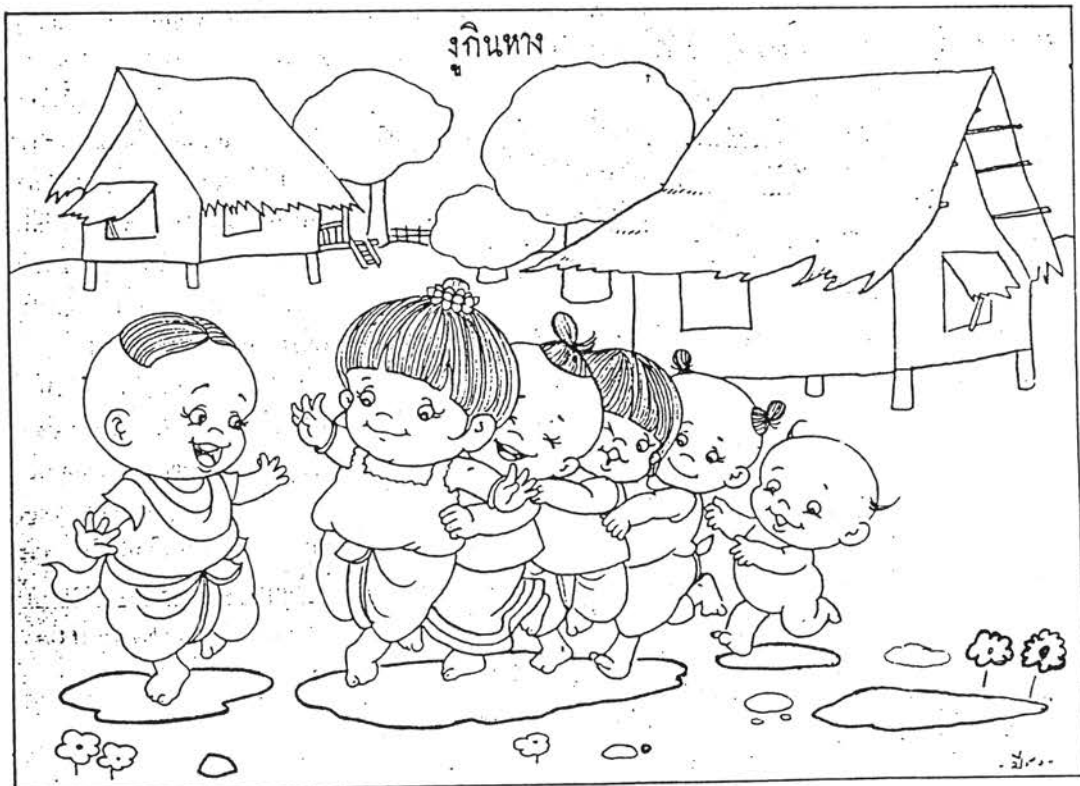

แผนการสอนที่ ๑

เรื่อง

ล้มมาคารวะ มารยาทไทยที่งดงาม

แผนการสอนที่ 1 เรื่อง สัมมาคารวะ มารยาทไทยที่ดีงาม

เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (50 นาที)

ความคิดรวบยอด

เด็กที่ดีเป็นคนสุภาพอ่อนน้อม พุดจาไพเราะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนพูดคำว่า ล่วลี้ดี ขอคุณะ ขอโทษ ขอบโใจ ครับ ค่ะ ขา จัะ จ่า ได้ถูกต้องตามโอกาส
2. นักเรียนมีความสนุกสนานในการละเล่น "งูกินหาง"
3. นักเรียนฝึกพูดคำสุภาพชิตไทย และฝึกร้องบทร้องประกอบการละเล่น "งูกินหาง"

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้องการเน้น

1. นักเรียนพูดจาไพเราะ มีมารยาทดีงาม มีสัมมาคารวะเสมอ
2. นักเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความอดทน อดกลั้น
3. นักเรียนมีความเป็นผู้มีน้ำ ผู้ตามที่ดี

เนื้อหา

การพูดจาไพเราะ

เมื่อนักเรียนพบเพื่อน กล่าวคำว่า ล่วลี้ดี

เมื่อนักเรียนพบครูควรยกมือไหว้พร้อมกับกล่าวคำว่า ล่วลี้ดีค่ะ หรือล่วลี้ดีครับ

เมื่อนักเรียนได้รับของจากผู้ใหญ่ ครู ควรไหว้พร้อมทั้งกล่าวคำว่า ขอคุณะครับ หรือขอคุณะค่ะ

เมื่อนักเรียนทำผิดโดยไม่ตั้งใจ นักเรียนกล่าวว่า ขอโทษ

นักเรียนข้ายพูด ครับ กับผู้ใหญ่

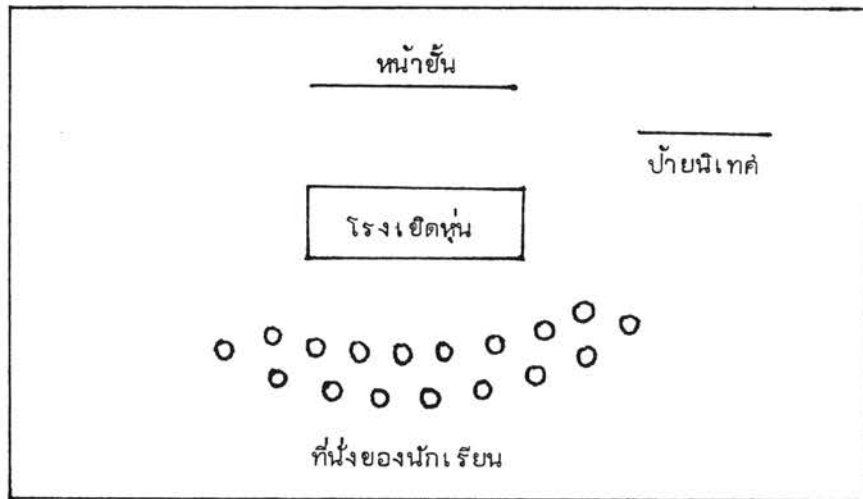
นักเรียนหญิงพูด ค่ะ ขา จัะ จ่า กับผู้ใหญ่

กิจกรรม

1. ครูจัดบรรยากาศของชั้นเรียนให้มีเนื้อที่โล่งกว้างสะอาดเรียบร้อยเพื่อให้ นักเรียนเคลื่อนไหวได้คล่องในการร่วมทำกิจกรรม วางโรงเช็ดหุ่นไว้หน้าชั้นเรียน และมี

ป้ายนิเทศติดภาพเรื่อง "มารยาทไทยที่ดั่งาม"

แผนผัง การจัดสถานที่เรียน

2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับคำพูดจาไพเราะ ตอบรับ ขานรับ โดยมีภาพประกอบที่แต่งกายด้วยชุดไทย เป็นเด็กผสมลูกจากป้ายนิเทศให้นักเรียนดู
3. ครูสาธิตการไหว้ทำความเคารพเมื่อเด็กพบผู้ใหญ่ในท่ายืนและนั่ง พร้อมทั้งกล่าวคำว่า ล้อลี้ต๊ะ (เด็กชาย) เด็กหญิงกล่าวคำว่า ล้อลี้ต๊ะ และสาธิตให้เด็กดูเมื่อผู้ใหญ่ให้ของ (กล่องของขวัญ) เด็กจะต้องยกมือพนมมือไหว้ก้มศีรษะลง พร้อมกับกล่าวคำว่า ขอบพระคุณค่ะหรือครับ แล้วส่งยื่นมือรับของด้วยกิริยาสุภาพอ่อนน้อม เมื่อครูสาธิตให้นักเรียนดูแต่ละแบบแล้วส่งให้นักเรียนฝึกทำตาม โดยครูสร้างสถานการณ์ขึ้นให้เด็กเล่นบทบาทสมมุติกันที่หน้าชั้นเรียน
4. ครูเข็ดหุ่นมือเป็นเด็กผสมลูกแต่งกายแบบไทย ประกอบการเล่านิทานชาดกเรื่อง โคนันทวีคาล ให้นักเรียนดูและฟัง
5. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่เล่าโดยให้หุ่นพูดแทนตัวครู
6. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำสุภาพติดไทยตามครู ทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล

สุภาจิต - พูดดีเป็นศรีแก่ตัว

7. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำกลอน "พูดหวานขานเพราะ" ตามครูพร้อมกันทั้งชั้นหรือฝึกพูดเป็นกลุ่ม

คำกลอน "พูดหวานขานเพราะ"

พูดหวานขานเพราะ

ไพเราะน่ารัก

เด็กดีก็มี

รู้จักพูดจา

พูดคะพูดขา	คุณย่าคุณอา
คุณตาคุณน้า	น้ารักจริงเอ๋ย

(จากแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล 2 เล่ม 2 กรมสามัญศึกษา 2523, หน้า 100)

8. ครูเปิดเทปเพลงไทยทำนองมะเหง์ แม่ยี่เจิง "เพลงการปฏิบัติตนต่อน้องพี่และเพื่อน" ให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งเคาะจังหวะ

9. ครูให้นักเรียนเข้าสู่กิจกรรมการละเล่น "งูกินหาง" ซึ่งเป็นการละเล่นพื้นเมือง โดยครูให้นักเรียนทายภาพการละเล่นที่จะให้ดูเป็นภาพอะไร

10. ครูและนักเรียนร่วมกันเล่นจนถึงประสบการณ์การละเล่น "งูกินหาง" พร้อมทั้งนำภาพการละเล่น "งูกินหาง" ให้นักเรียนดู

11. ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลงประกอบการละเล่น "งูกินหาง" (ดูในภาคเอกสารประกอบการสอน)

12. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยแจกหัวใจสีต่าง ๆ ให้นักเรียนคนละ 1 อัน แล้วแยกกลุ่มตามสีของหัวใจที่ได้รับ

13. ให้นักเรียนเข้าแถวตอนลึกตามกลุ่ม และให้นักเรียนไปเล่นการละเล่นที่สนามหญ้าหรือที่โล่ง โดยเดินไปอย่างเป็นระเบียบ และปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนร่างกาย

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนลึก
2. ครูเป่านกหวีดให้สัญญาณประกอบจังหวะบริหารร่างกาย

ขั้นอธิบายและสำริด

1. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดวิธีการเล่นและกติกาเพิ่มเติม (คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน)

2. ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร 5 คนสำริดการเล่น

ขั้นปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นการละเล่น "งูกินหาง"

ขั้นสรุปและนำไปใช้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาซักถามถึงการละเล่น "งูกินหาง" โดยครูใช้หุ่นตุ๊กตาเด็กไทยผจญถามแทนครู

ครูบอกว่า "แม่จ๋เอ๋ย" เป็นคำพูดที่ใช้ในสมัยโบราณ ถ้าเราจะนำไปใช้

ในชีวิตประจำวัน พ่อครูอาจจะถามว่า "แม่รู้จำ" แม่รู้ตอบว่า "จำ"

พ่อครูถามว่า "กินน้ำขมิ้นไหม"

แม่รู้ตอบว่า "กินน้ำขมิ้นโศกค่ะ" ฯลฯ เป็นต้น

ครูถามนักเรียนว่า -ถ้าพ่อรู้ไปเหยียบเท้าแม่รู้ พ่อรู้ควรจะกล่าวคำว่าอะไร (ขอโทษ)

-ถ้าแม่รู้ให้ลูกรู้แก่พ่อรู้ 2 ตัว พ่อรู้ควรจะกล่าว

คำว่าอะไร (ขอบคุณ) เป็นต้น

2. ครูสรุปถึงมารยาทที่ดีและคำที่พูดจาไพเราะ

3. ครูให้นักเรียนร่วมกันพูดลู่ภาษาจิตไทย "พูดดีเป็นศรีแก่ตัว" แล้วพา

นักเรียนไปลู่ปฏิบัติและเดินกลับเข้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. นิทานชาดก เรื่อง โคนันทวิคาล
2. หุ่นเด็กไทยมมจก และโรงเชิดหุ่น
3. ลู่ภาษาจิตไทย -พูดดีเป็นศรีแก่ตัว
4. คำกลอน"-พูดหวานขานเพราะ"
5. เทปเพลงไทย ทานอง "มะเทิ่งเมย์เจียง"
6. การละเล่นพื้นบ้าน "งูกินหาง"
7. ภาพการละเล่น "งูกินหาง"
8. นกหวีด
9. เครื่องเทพบันทึกเสียง
10. ไม้ยี่
11. ป้ายนิเทศ "มารยาทไทยที่ดียาม"
12. ห้อยของขวัญ
13. บัตรรูปหัวใจสำหรับแบ่งกลุ่ม

การวัดผล

สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

เอกสารประกอบแผน

1. มารยาทการไหว้ผู้ใหญ่

การไหว้ผู้ใหญ่

การไหว้ พ่อ แม่ ครู และผู้ใหญ่ ให้ประนมมือขึ้นพร้อมกับก้มศีรษะ โนม้มตัว
ให้มาก หัวแม่มือจรดปลายจมูก ปลายนิ้วชี้จรดระหว่างคิ้ว (มีภาพประกอบ)

2. นิทานชาดก

เรื่อง โคนันทวิศาล

แต่ก่อนยังมีวัวตัวหนึ่งมีคนเอามาเลี้ยงไว้แต่เล็ก ให้ชื่อว่า โคนันทวิศาล ครั้น
วัวตัวนั้นโตขึ้นก็มีกำลังลากเกวียนได้ดีละมาก ๆ เล่ม วันหนึ่ง เจ้าของวัวจึงไปทำพินกับ
เศรษฐีว่า จะเอาเกวียน 100 เล่มผูกติดกันเข้า เป็นแถวให้โคนันทวิศาลตัวเดียวลากไป ถ้า
ลากได้ เศรษฐีเป็นแพตต้องเสียเงินให้แก่ตน 1,000 บาท ถ้าลากไม่ได้ตัวต้องแพ้และจะยอม
เสียเงิน 1,000 บาท ให้แก่เศรษฐี เศรษฐีก็รับพิน เจ้าของวัวจึงเอาเกวียนผูกติดกันเป็น
แถว แล้วผูกโคเทียมเข้าแล้วถือประทักเจ้อขึ้นร้องแก่โคว่า "เฮ้ยอ้ายวัวยี้ก็ยลจลลากเกวียนไป"
ฝ่ายโคนันทวิศาลก็น้อยใจว่า นายของตนนี้ว้าจ่าอย่างหยาบคายเสียจริง ๆ จะยี่ล้อยกันจะพุดจ่า
ให้เพราะหูกี้ทั้งยาก คิดแล้วก็ยีนึ่งเสียไม่ลากเกวียนไป เศรษฐีก็ปรับเจ้าของวัว เป็นแพพิน
เจ้าของวัวก็ต้องเสียเงิน 1,000 บาทให้แก่เศรษฐี ฝ่ายเจ้าของวัวครั้นกลับไปบ้านก็ คร่ำโศก
เสียใจที่ต้องเสียเงินนั้น ไม่เป็นอันกินอันนอน โคนันทวิศาลเห็นดังนั้นก็คิดล้งลારและคิดถึงคุณ
ที่เขาได้เลี้ยงมา จึงว่าแก่ชายผู้เป็นเจ้าของนั้นว่า "นี่แน่ะ ท่านอย่าโศกคร่ำเสียใจไปเลย
ท่านจงไปพินกับเศรษฐีอีกครั้งหนึ่งเป็นเงิน 2,000 บาท แต่ขอท่านอย่าพุดกับข้าพเจ้าด้วย
ว้าจ่าหยาบคายไม่น่าพินดังครั้งก่อน จงพุดให้ไพเราะเป็นที่ยีนยมนตัสักหน้อย ท่านก็จะชนะ
ได้เงิน 2,000 บาท" ชายเจ้าของวัวก็ดีใจ จึงไปทำพินกับเศรษฐีอีกครั้ง เศรษฐีตกลง
รับพิน ชายเจ้าของวัวก็ผูกเกวียนเข้า 100 เล่ม และเอาโคนันทวิศาลเข้าเทียมแล้ว
กล่าวว่า "นี่แน่ะพ้อมมหาจ่าเรญ พ้อมจลลากเกวียนทั้ง 100 เล่มนี้ไปเถิด" โคนันทวิศาลก็
ลากเกวียนนั้นด้วยกำลังจนเกวียนหลังไปถึงเกวียนเล่มหน้าจอดอยู่นั้นได้ เศรษฐีก็ยอมแพ้
ให้เงิน 2,000 บาทแก่ชายเจ้าของโค ชายนั้นครั้นได้เงินที่เสียไปนั้นคืน และยังได้กำไรอีก
พินหนึ่งด้วย ก็ดีใจพาโคของตนกลับบ้าน

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การพุดด้วยถ้อยคำไพเราะอ่อนหวานนั้น ย่อมได้รับ
ผลตอบแทนในปัจจุบันทีเดียว

(นิทานชาดกจากหนังสือนิทานธรรมะเล่ม 2 ของกรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ 2525

หน้า 60)

3. เพลงไทยทำนองมะเทิ่งเม้ยเจิง

เพลงไทย "การปฏิบัติตนต่อน้อง พี่ และเพื่อน"

เนื้อร้อง กิติยวดี บุญย้อยทำนอง มะเทิ่งเม้ยเจิง

น้อง พี่ และเพื่อน ๆ	เราจะไม่ลืมเลือน พุดอ่อนหวาน
ร่วมรัก สามัคคีกัน	ช่วยเหลือแบ่งปันกันไว้เอย
(สร้อย) เอ้อ เออ เออ เออ. . . .	นอย นอย นอย นอย นอย

4. แผนภูมิคำกลอนพุดหวานยานเพราะ

พุดหวานยานเพราะ	ไพเราะน่ารัก
เด็กดีก็มัก	รู้จักพุดลา
พุดคะพุดขยา	คุณย่าคุณอา
คุณตาคุณน้า	น่ารักจริงเอย

(จากแผนการคัดประลัษการณี่ยนอนุบาล 2 เล่ม 2, กรมสามัญศึกษา 2523 หน้า 100)

5. สุภาษิตไทย

พุดดีเป็นศรีแก่ตัว

6. คำอธิบายการละเล่น "งูกินหาง"

ผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวน (ในการเล่นครั้งนี้ใช้ผู้เล่น 20 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน)

สถานที่เล่น กลางแจ้งหรือที่โล่งร่มเย็น

วิธีเล่น

1. ผู้เล่นไม่จำกัดจำนวน คนหนึ่งเป็นพ่อผู้ อีกคนหนึ่งเป็นแม่ผู้ พ่อผู้ยื่นหน้าเข้าหาแม่ผู้ นอกนั้นเป็นลูกผู้ สับเอาแม่ผู้กันเป็นแถวยาว ความยาวของลูกผู้นั้นขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เล่น
2. พ่อผู้จะถามให้แม่ผู้ตอบ เมื่อแม่ผู้ตอบและทำท่า ลูกผู้ทั้งหมดก็ทำตามแม่ผู้ด้วย ดังนี้

พ่อผู้เรียก "แม่ผู้เอ๋ย"

แม่ผู้ขาน "เอ๋ย" (ลูกผู้ช่วยตอบด้วย)

พ่อผู้ถาม "กินน้ำป๋อไหน"

แม่ผู้ตอบ "กินน้ำป๋อโค้ก"

ลูกผู้ร้องและทำท่า "โยกไปก็โยกมา" (แม่ผู้และลูกผู้โยกตัวไปมา)

พ่อผู้เรียก "แม่ผู้เอ๋ย"

แม่ผู้ขาน "เอ๋ย"

พ่อผู้ถาม "กินน้ำป๋อไหน"

แม่ผู้ตอบ "กินน้ำป๋อทราย"

ลูกผู้ร้องและทำท่า "ย้ายไปก็ย้ายมา" (แม่ผู้และลูกผู้ก้าวไปทางซ้ายที ขวาที)

พ่อผู้เรียก "แม่ผู้เอ๋ย"

แม่ผู้ขาน "เอ๋ย"

พ่อผู้ถาม "กินน้ำป๋อไหน"

แม่ผู้ตอบ "กินน้ำป๋อหิน"

ลูกผู้ร้องและทำท่า "บินไปก็บินมา" (ทั้งหมดทำท่าบิน)

พ่อผู้ถาม "หุงข้าวก็หม้อ"

แม่ผู้ตอบ ".....หม้อ" (เท่าจำนวนลูกผู้กับแม่ผู้)

พ่อผู้ถาม "ขอกินหม้อได้ไหม"

ลูกผู้ตอบ "ไม่ได้"

พ่อจ๋อถาม "ตำน้ำพริกก็ครก"
 แม่จ๋อตอบ "...ครก"
 พ่อจ๋อถาม "ขอกินครกได้ไหม"
 ลูกจ๋อตอบ "ไม่ได้"
 พ่อจ๋อถาม "ทอดปลาทุกี่ตัว"
 แม่จ๋อตอบ ".....ตัว"
 พ่อจ๋อถาม "ขอกินตัวได้ไหม"
 ลูกจ๋อตอบ "ไม่ได้"
 พ่อจ๋อบอก "กินหัวกินหางกินกลางตลอดตัว"
 แม่จ๋อรับ "กินหางตลอดหัว"

3. พ่อจ๋อจะไล่จับลูกจ๋อจากปลายแถวขึ้นมาหัวแถว
4. แม่จ๋อต้องพยายามป้องกันไม่ให้พ่อจ๋อเอาลูกจ๋อไปได้โดยการกางมือกัน ส่วน

ลูกจ๋อต้องคอยวิ่งหนี แต่ต้องระวังไม่ให้แตกแถว

5. เมื่อพ่อจ๋อจับลูกจ๋อได้ พ่อจ๋อจะถามลูกจ๋อจะตอบดังนี้

พ่อจ๋อถาม "อยู่กับพ่อหรืออยู่กับแม่"
 ลูกจ๋อตอบ "อยู่กับแม่"
 พ่อจ๋อบอก "ล่อยแพไป" (พ่อจ๋อผลักลูกจ๋อให้ห่างออกไป)
 ถ้าลูกจ๋อตอบว่า "อยู่กับพ่อ"
 พ่อจ๋อบอก "หักคอฉิมน้ำพริก" (พ่อจ๋อก็จะจับลูกจ๋อมาใกล้)

6. พ่อจ๋อจะจับลูกจ๋อทีละตัว ๆ จนจับได้หมด จึงจะจบการละเล่นนี้

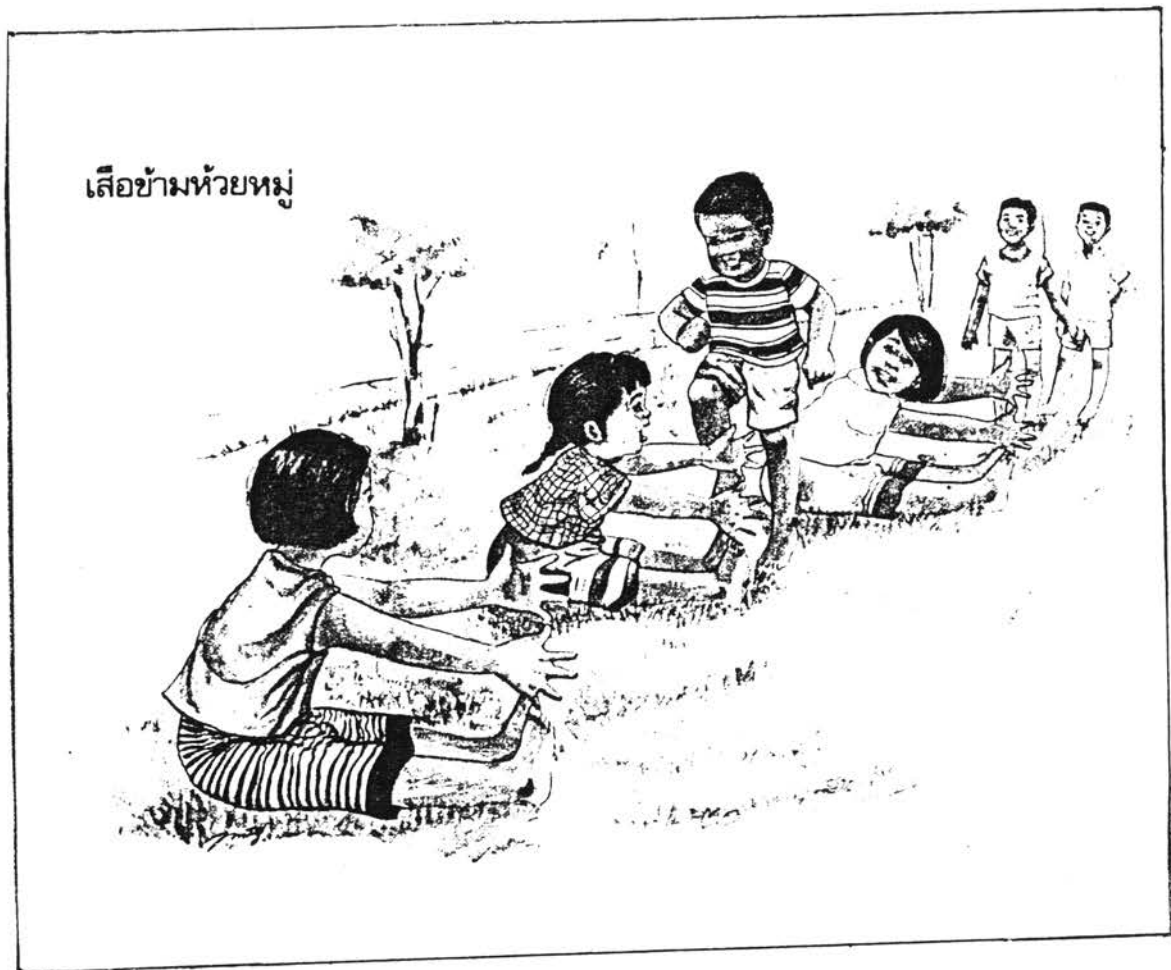
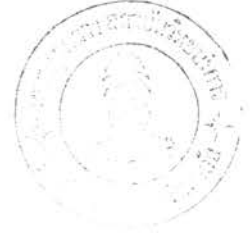
(หนังสือการละเล่นและเครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก "การละเล่นของเด็กไทย" โดยพูนสุข บุณย์ลวลีดี 2524. หน้า 67)

หมายเหตุ ขณะเล่นการละเล่น "งูกินหาง" อาจจะต้องบางตอนออกบ้างเพื่อความเหมาะสมกับเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2

แผนการสอนที่ ๒

เรื่อง

๕
ความอดทน ออกกำลังกาย

แผนการสอนที่ 2 เรื่องความอดทน อดกลั้น

เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (50 นาที)ความคิดรวบยอด

ความอดทนอดกลั้น เป็นลักษณะนิสัยที่ดี ทำให้จิตใจเข้มแข็งและทำให้การเรียน
และการทำงานประสบความสำเร็จ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนออกกำลังกายและมีความสนุกสนานจากการเล่นที่ในบ้าน
2. นักเรียนฝึกพูดคำกลอนที่เกี่ยวกับความอดทนอดกลั้นตามครู

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้องการเน้น

1. ความอดทน ความเพียรพยายาม
2. ความมีน้ำใจ เป็นนักกีฬา รู้จักแพ้ ยินยอม และให้อภัย

เนื้อหา ความอดทนอดกลั้น หมายถึง การมีกำลังใจเข้มแข็ง ต่อสู้กับเหตุการณ์ต่าง ๆ
โดยไม่ท้อแท้หรือหน่ายหนี

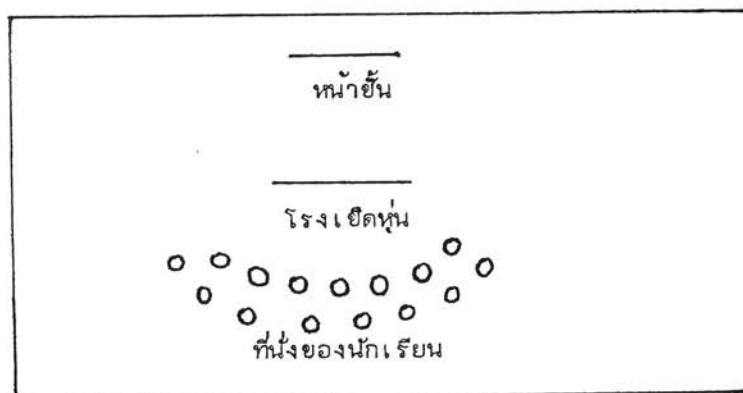
เราอดทนต่อความเจ็บปวด

เราอดทนต่อการเรียนและการทำงาน

เราอดทนต่อการรอคอย

เราอดทนต่อความอยากได้

กิจกรรม 1. การจัดสภาพบรรยากาศของห้องเรียนให้เรียบร้อย และดูแลความสะอาดห้อง
จัดสถานที่ภายในห้องใหม่ โดยจัดที่นั่งและโรงเข็ดหุ่น ดังนี้

2. ครูเล่นบทบาทกักตายนักเรียนแล้วเปิดเทปเพลงไทย "ความอดทน" ทำนองมะเหง์เมย์เจ็ง (อยู่ในเอกสารประกอบแผน) ให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งเคาะจังหวะ
3. ครูและนักเรียนเล่นบทบาทนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับความอดทน
4. ครูเปิดหุ่นประกอบการเล่านิทานชาดกเรื่อง พระเตมีย์ ให้นักเรียนดูและฟัง
5. ครูเล่นบทบาทกับนักเรียนเกี่ยวกับนิทานที่เล่าโดยใช้หุ่นพูดแทนครูและเน้นเรื่องความอดทน
6. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำพังเพยตามครู ทั้งเป็นกลุ่มหรือพร้อมกันทั้งชั้น

คำพังเพย - ฝนทิ้งให้เป็นเอี่ยม

7. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำกลอน "ความอดทนอดกลั้น" ตามครูพร้อมกันทั้งชั้น หรือฝึกพูดเป็นกลุ่ม

คำกลอน "ความอดทน"	
คอยนิตคอยหน้อย	ไม่ปล่อยคอยเก้อ
พอถึงตาเธอ	จงรีบเร็วพลัน
อดใจไว้หน้อย	อย่าปล่อยทวนหัน
อย่าฮือแย่งกัน	เพราะมันไม่ดี
(แต่งโดย สุริน คล้ายรามัญ)	

8. ครูให้นักเรียนเข้าสู่กิจกรรมการละเล่นพื้นบ้าน "เสือข้ามห้วย" โดยครูให้นักเรียนทายภาพการละเล่นที่จะให้ดูว่าเป็นภาพอะไร โดยภาพนั้นถูกปิดไว้ด้วยชิ้นส่วนรูปเหลี่ยมต่าง ๆ

9. ครูและนักเรียนร่วมกันเล่นบทถึงประสพการณ์การละเล่น "เสือข้ามห้วย"

10. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยให้นักเรียนจับมือกันเป็นวงกลม โดยเล่น "จิ้งจอกเลี้ยง" คนที่หนึ่งกำมือหนึ่งให้เหลือแต่นิ้วชี้เหมือนจะยื้ออะไร อีกคนหนึ่งแบมือให้อีกคนชี้ที่กลางใจมือ ขณะที่ร้องสิ.....พอถึงคำว่าบั้ง คนที่แบมือก็ตะบับนิ้วชี้ของอีกคนหนึ่ง คนที่นิ้วชี้ก็รับยกนิ้วชี้ออก โดยครูและนักเรียนทั้งหมดพูด "จิ้งจอกเลี้ยง" พร้อมกันจนกว่าจะแบ่งกลุ่มครบ 4 กลุ่มตามต้องการ

11. ครูนำนักเรียนเล่นการละเล่นพื้นบ้าน "เลื้อยข้ามห้วย" (คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน) ตามลำดับขั้นดังนี้

ขั้นอบอุ่นร่างกาย นักเรียนทั้ง 4 กลุ่มจับมือกันเป็นวงกลม และกระโดด-ตบอยู่กับที่ 10 ครั้ง และกระโดดแบบม้าย่อง 1 รอบ

ขั้นอธิบายและสาธิต

1. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดกติกาและวิธีเล่น "เลื้อยข้ามห้วย" (คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน)

2. ครูให้นักเรียนกลุ่มละ 2 คนมาสาธิตการเล่น

ขั้นปฏิบัติ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันเล่นหาถึงประโยชน์ที่ได้รับและยกตัวอย่างพฤติกรรมที่แสดงถึงความอดทนจากการละเล่น "เลื้อยข้ามห้วย"

2. ครูสรุปถึงความอดทน แล้วพานักเรียนไปลุยปฏิบัติและกลับเข้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. นิทานชาดก เรื่อง พระเตมีย์
2. หุ่นไทยประกอบนิทานชาดกและภาพคำชาติ "พระเตมีย์"
3. โรงเข็ดหุ่น
4. คำพังเพย "ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม"
5. คำกลอน "ความอดทนอดกลั้น"
6. เพลงไทย "ความอดทน" ทำนองเพลงมะเทิ่งแม่เจิง
7. การละเล่นพื้นบ้าน "เลื้อยข้ามห้วย" และ "สี่ล้อเจี๊ยบ"
8. ภาพการละเล่น "เลื้อยข้ามห้วย" และ "สี่ล้อเจี๊ยบ"
9. เครื่องเทพบันทึกลีเสียง
10. ไม้ขีดและนกหวีด

การวัดผล สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

เอกสารประกอบแผน

1. นิทานชาดก

เรื่อง พระเตมีย์

พระเจ้ากาสิกราชผู้ครองเมืองพาราณสี มีพระราชโอรสองค์หนึ่งทรงพระนามว่า เตมีย์ พระราชโอรสองค์นี้เป็นที่รักใคร่ของพระบิดายิ่งนัก คราวใดที่พระองค์ออกว่าราชการก็จะนำพระโอรสไปด้วยทุกครั้ง แม้จะเป็นการเสด็จไปลงอาญาผู้กระทำความผิด ด้วยโทษที่ทารุณก็ตาม การที่เจ้าชายเตมีย์ได้ทรงประสบเหตุการณ์ที่โหดร้ายทารุณบ่อยครั้ง เข้า ทำให้จิตใจของพระองค์เกิดความคิดว่า เมื่อพระองค์เจริญวัยขึ้นและได้รับราชลัมบตีแทนพระราชบิดาก็คงจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษาลงโทษด้วยวิธีเช่นนั้นบ้าง อันเป็นการกระทำที่โหดร้ายต่อชีวิตมนุษย์ จึงทรงคิดเล็งการเป็นกษัตริย์ เทพธิดาผู้รักษาแก้วตมัตระได้ให้ความคิดว่า เจ้าชายเตมีย์ควรทำเป็นใบ้และง่อยเสีย เมื่อพระราชบิดาทรงทราบก็เร่งให้หาหมอที่เชี่ยวชาญมาตรวจอย่างถี่ถ้วน แต่หาล่าเหตุของโรคไม่ได้ จึงให้พราหมณ์ตรวจลักษณะ พราหมณ์ให้คำทำนายว่า ลักษณะเช่นเจ้าชายเตมีย์นั้นถือว่าเป็นกาฬิกนิลจะนำความพินาศมาสู่บ้านเมือง พระเจ้ากาสิกราชและพระมหาลีต้องยอมทำตามคำแนะนำ โดยให้เจ้าชายเตมีย์ไปฝังให้สิ้นพระชนม์ในป่า

นายสุนันทะรับพระราชโองการเป็นผู้นำเจ้าชายไปประหารในป่า ระหว่างที่นายสุนันทะกำลังขุดหลุมอยู่ เจ้าชายเตมีย์ก็ได้ ลุกทำเป็นใบ้และง่อยเสีย แสดงพระองค์ว่าเป็นผู้มีพระวรกายแข็งแรง การที่นายสุนันทะจะทำการประหารพระองค์นับว่าเป็นการทารุณกรรมและยิ่งไปกว่านั้น นายสุนันทะกำลังจะประหารพระโอรสของผู้ที่ตนพึงบารมีอยู่ เปรียบเสมือนนายสุนันทะกำลังจะทำลายร่มเงาที่คอยพึ่งพาอาศัยเสีย ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่สมควรยิ่ง เมื่อนายสุนันทะรู้ว่าผู้ที่ลั่นฆานกับตนคือพระเตมีย์ จึงเลิกทำการประหาร กราบทูลเชิญพระเตมีย์เสด็จกลับวัง แต่พระองค์ตรัสปฏิเสธ โดยอ้างว่าขณะนี้พระราชมารดาไม่ทรงปราธนาพระองค์แล้ว ทั้งพระองค์เองก็ไม่ปราธนาในราชลัมบตีทั้งปวงด้วย ล้มควรที่พระองค์จะบำเพ็ญพรตอยู่ในป่าแต่เพียงลำพังด้วยความสงบ พระองค์ไม่ปราธนาจะให้พระราชมารดาทัดทานการออกบวชครั้งนี้ พระองค์เห็นว่า ชีวิตของมนุษย์นั้นมีแต่ความทุกข์ มีแต่การสร้างเวรต่อกันเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะฐานะกษัตริย์ ยิ่งพระราชบิดาของพระองค์ นายสุนันทะเกิดความเสื่อมใสในกุศลกรรม แล้วพระองค์ก็ให้นายสุนันทะกลับเข้าเมือง แล้วพระองค์ก็ออกบวชเป็นผู้ไม่ปราธนาในความลุ่มไถ่ ๆ ตลอดจนทรัพย์คฤหาสน์ทั้งปวง ถึงแม้พระราชมารดาจะมาขอร้องให้กลับไปครองราชย์ พระองค์ก็ยังคงมีจิตใจมั่นคง แสดงให้เห็นถึงความแน่วแน่ว่าที่ละมุ้งแล้วจะหาความสงบ

ยาดกเรื่องนี้ได้ให้คติธรรมคือ ความอดทนของพระเตมีย์ ทรงอดทนทุกสิ่งทุกอย่าง

เพื่อผลที่มุ่งหวังอย่างจริงจัง ไม่ยอมเสียความตั้งใจเพราะเหตุใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็
ความรักหรือการถูกทรมาณ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ไม่มีอำนาจจะทำลายความมั่นคงทางใจ
พระเตมีย์ได้โดย ในที่สุดพระองค์ก็ได้สำเร็จผลล้นความมุ่งหมายทุกประการ

(จากหนังสือวรรณคดีพุทธคำล้นา เจือ สตะเวทิน หน้า 127-129)

2. คำพังเพย

ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม

3. แผนภูมิคำกลอน

ความมอดทน

คอยนิตคอยหน้อย	ไม่ปล่อยคอยเก้อ
พอถึงตาเธอ	จงรีบเร็วพลัน
อดใจไว้หน้อย	อย่าปล่อยหุนหัน
อย่าอื้อแย่งกัน	เพราะมันไม่ดี

(แต่งโดยสุริน คล้ายรามัญ)

4. เพลงไทย

เพลงความมอดทน

ทำนอง เพลงมะเทิ่ง เมย์เจิง

จากการอบรมส่งเสริมสมรรถภาพครูจังหวัดเชียงราย

เอ้อ เอ้อ เออ เอ้อ เออ เอ็ง เอย นอย ๆ ๆ ๆ (ลัร้อย)
ความเอยความมอดทน ต้องไม่พรั่นต่อกิจการใด (เข้า)
มุ่งมั่นขยันทำไป กิจการใด ๆ เล็ริจทันเวลา (ลัร้อย)

5. คำอธิบายการละเล่น "เลือกข้ามห้วย"

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น

สถานที่เล่น สนามหญ้าหรือที่โล่งร่มเย็น

วิธีเล่น ผู้เล่นไม่จำกัดจำนวน ผู้เล่นแบ่งเป็น 2 ฝ่ายเท่ากัน จับไม้สั้นไม้ยาว

เลือกฝ่ายที่เป็นห้วย อีกฝ่ายกระโดดข้ามมีทั้งหมด 8 ท่า

ท่าที่ 1 เขยียดขา 1 ข้าง ข้างใดก็ได้

ท่าที่ 2 เขยียดขาที่บนข่างเดิมให้ซ้อนเท้าต่อบนหัวแม่เท้า

ท่าที่ 3 เขยียดแขนข้างหนึ่งตั้งบนขาทั้งสองข้าง

ท่าที่ 4 เขยียดแขนอีกข้างหนึ่ง ต่อบนมือข่างเดิมให้นิ้วก้อยตั้งอยู่บนนิ้วหัวแม่มือของ

ข่างเดิม

ท่าที่ 5 นั่งหมอบ

ท่าที่ 6 ยกเขียงโดยใช้ข้อศอกข้างหนึ่งยกขึ้นยกลง

ท่าที่ 7 ยกเขียงทั้งสอง ใช้ข้อศอกทั้งสองข้างยก

ท่าที่ 8 ลุกขึ้นแล้วก้มตัวใช้ปลายนิ้วมือจรดนิ้วเท้า ผู้เป็นห้วยนั่งเรียงกันไป เว้น

ระยะห่างพอสมควร ผู้ที่เป็นเสือต้องกระโดดข้ามให้ทันหมดทุกด้าน ถ้าตายที่ด้านใดด้านหนึ่ง

ทุกคนจะต้องตายหมดกลายเป็นห้วยแทนสลับกัน แต่ถ้าเสือข้ามพ้นทุกชั้น ผู้เป็นห้วยจะถูกลงโทษ

โดยพวกเขาจะช่วยกันห้ามไปทิ้งแล้ววิ่งกลับไปที่เล่น ผู้เป็นห้วยต้องพยายามจับเสือให้ได้ ถ้า

จับได้คนกลุ่มนั้นก็มาเป็นห้วย

(จากวิทยานิพนธ์ "ลักษณะเกมการเล่นของพื้นเมืองไทย" ของอรุณ อัจฉรินทร์, 2526 หน้า 73)

การละเล่นพื้นบ้าน "สัจอเสียบ"

ผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวนหรือผู้เล่นสองคน

สถานที่ ในร่มและกลางแจ้ง

วิธีเล่น คนหนึ่งกำมือหนึ่งให้เหลือแต่นิ้วชี้เหมือนจะขี้อะไร อีกคนหนึ่งแบมือแล้ว
ให้อีกคนหนึ่งชี้ที่กลางใจมือขณะที่ร้องจ...พอถึงคำว่า บัง คนที่แบมือก็ตะบับนิ้วชี้ของ
อีกคนหนึ่ง หรือคนเดียวกันจะใช้ล่องมือเล่นคนเดียวก็ได้ แต่ไม่ล่นุกเท่า เล่นสองคน

บทร้องประกอบการเล่น

จ้อจ้อเสียบ

มะโหมงมะเสียบแหว่ว

ตุ๊กแกโล่งบ

ปิดประตูปังปัง

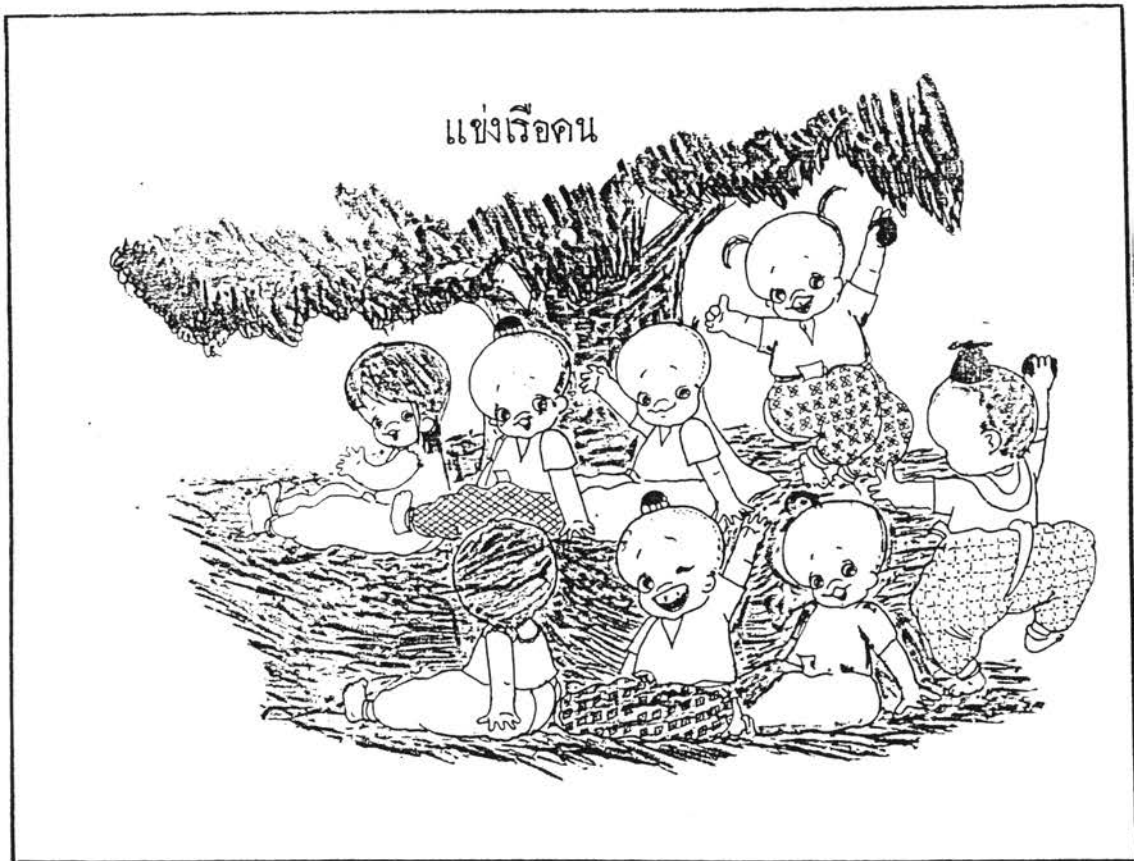
(จากหนังสือการละเล่นภาคกลาง หน้า 44)

แผนการสอนที่ ๓

เรื่อง

ความมีระเบียบวินัยในตนเอง

แผนการตอนที่ 3 เรื่อง ความมีระเบียบวินัยในตนเอง

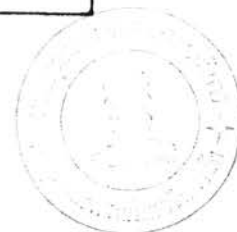
เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (50 นาที)

ความคิดรวบยอด

ผู้ที่ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย ย่อมจะเกิดผลดีต่อตัวเองและส่วนรวม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนฝึกร้องเพลงระเบียบวินัย และฝึกพูดกลอนตามครู
2. นักเรียนมีความสนุกสนานในการละเล่น "แข่งเรือคน"

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้องการเน้น

1. นักเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
2. นักเรียนมีวินัยในตนเองในการตั้งในฟัง
3. นักเรียนมีความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี มีน้ำใจเป็นนักกีฬา

เนื้อหา

เด็กดี-มีระเบียบวินัย

เรายืนตรงเคารพธงชาติ

เราไม่พูดคุยหรือเล่นในแถว

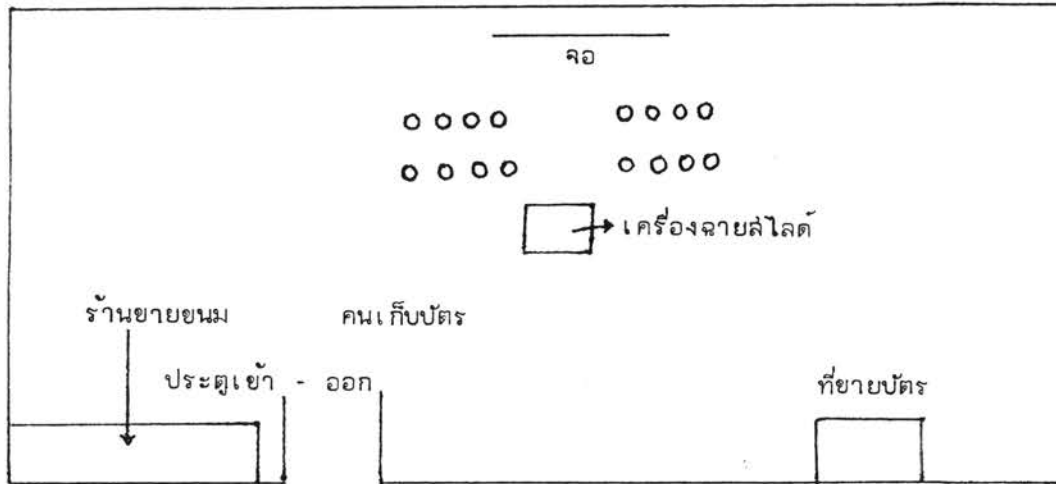
เวลาเรียนเราเรียน เวลาเล่นเราเล่น

เราเชื่อฟังคำสั่งสอนของครู

เราปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

กิจกรรม 1. ครูจัดบรรยากาศของชั้นเรียนให้มีลักษณะที่สะอาดเรียบร้อย และจัดเตรียมฉากพร้อมทั้งเครื่องฉายสไลด์ เพื่อฉายสไลด์เรื่องความมีระเบียบวินัย ประกอบดนตรีและคำบรรยายจำนวน 41 ภาพ จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พร้อมทั้งจัดป้ายนิเทศเรื่อง ระเบียบวินัยไว้ล่วงหน้า

แผนผัง การจัดสถานที่เรียน

2. ครูให้นักเรียนเข้าชมภาพสไลด์ประกอบดนตรีและคำบรรยายเรื่อง ความมีระเบียบวินัย (ชมสไลด์) โดยครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าแถวซื้อบัตร เข้าแถวซื้อขนม และเข้านั่งเก้าอี้ให้เรียบร้อย

3. ครูขออาสาสมัคร 6 คน เพื่อทำหน้าที่ขายขนม ขายบัตร และเก็บบัตรผ่านประตู

4. ก่อนที่จะทำการฉายภาพสไลด์เรื่อง "ความมีระเบียบวินัย" ครูเปิดเทปเพลงระเบียบวินัยให้นักเรียนฟัง 1 จบ แล้วจึงฉายภาพสไลด์ให้นักเรียนดู

5. ครูและนักเรียนสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องความมีระเบียบวินัย ที่ดูจากสไลด์

6. ครูให้นักเรียนที่มีบัตรรูปมะม่วงออกมาล้อมมะม่วง ซึ่งมีข้อความต่อไปนี้ โดยครูเป็นผู้อ่าน นักเรียนเป็นผู้ตอบพร้อมกันทั้งชั้นหรือเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล

1. เราขึ้นเคารถฟองชาติ ไข่หรือไม่
2. เราไม่พูดคุยหรือเล่นในแถว ไข่หรือไม่
3. เราเข้าแถวเป็นระเบียบเวลารับประทานอาหาร ไข่หรือไม่
4. เราทิ้งขยะลงในถังขยะเสมอ ไข่หรือไม่
5. เราเดินเข้าห้องอย่างเป็นระเบียบ ไข่หรือไม่
6. เรานั่งเก้าอี้เรียบร้อยเสมอ ไข่หรือไม่

7. ครูเปิดเทปเพลงไทยท่อนองระบำชาวเกาะ "เพลงระเบียบวินัย" ให้นักเรียนฟังและร้องตามพร้อมทั้งเคาะจังหวะ

8. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำกลอน "ความมีระเบียบวินัย" ตามครูพร้อมกันทั้งชั้นหรือฝึกพูดเป็นกลุ่ม
9. หลังจากนักเรียนฝึกพูดคำกลอนแล้ว ครูให้นักเรียนเข้าสู่กิจกรรมการละเล่นพื้นบ้าน คือการละเล่น "แย่งเรือคน"
10. แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ด้วยการดูจากบัตรที่เข้ามภาพลัไลต์ ซึ่งมีสัญลักษณ์สี 4 สีคือ เหลือง เขียว ฟ้า และแดง
11. ครูนำภาพการละเล่น "แย่งเรือคน" ให้นักเรียนดูพร้อมกับเล่นทบทวนถึงประสบการณ์ในการเล่นของนักเรียน
12. นักเรียนเข้าแถวตอนลึกตามกลุ่ม และให้นักเรียนไปเล่นการละเล่นที่เล่นมาหย้าหรือที่โล่งร่มเย็น โดยเดินไปอย่างมีระเบียบ และปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนอุ่นร่างกาย

  1. นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนลึก
  2. ครูเป่านกหวีดให้สัญญาณประกอบจังหวะบริหารร่างกาย

ขั้นอธิบายและสาธิต

  1. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดวิธีการเล่นและกติกาเพิ่มเติม (คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน)
  2. ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร 6 คน สาธิตการเล่น

ขั้นปฏิบัติ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นการละเล่นพื้นบ้าน "แย่งเรือคน"

ขั้นสรุปและนำไปใช้

  1. ครูและนักเรียนเล่นทบทวนร่วมกันเกี่ยวกับการละเล่น "แย่งเรือคน" โดยยกตัวอย่างพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่เล่นซึ่งแสดงถึงความมีระเบียบวินัย เช่น การเข้าแถวตอนลึก การบริหารร่างกายพร้อมเพรียงกัน การนั่งเป็นแถวเรียงทีละคน ฯลฯ
  2. ครูย้ำถึงความสำคัญและการถ่ายทอดมรดกวัฒนธรรมไทย ด้านการละเล่นพื้นบ้านของเตี๊กว่า สามารถส่งเสริมความมีระเบียบวินัยได้
13. ครูให้นักเรียนนั่งพักผ่อนตามสบาย ในขณะที่เดิวก่อนนั้นครูก็นำพวงมาลัยดอกไมไทย 2 พวงให้นักเรียนดู ซึ่งพวงที่ 1 ร้อยเป็นระเบียบสวยงาม พวงที่ 2 ร้อยไม่เรียบร้อย โดยครูเน้นให้นักเรียนเห็นถึงความมีระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม

14. ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลงระเบียบวินัย แล้วพานักเรียนไปลุยปฏิบัติ และเดินกลับเข้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. เพลงไทย "ระเบียบวินัย" ทำนองเพลงระบำข้าวเกาะ
2. คำกลอน ความมีระเบียบวินัย
3. การละเล่นพื้นบ้าน "แข่งเรือคน"
4. พวงมาลัย 2 พวง
5. ไม้ขีดและนกหวีด
6. ปัตรสีแดง เขียว เหลือง ฟ้ำ อย่างละ 5 ปัตร
7. รูปมะม่วง 6 ผลพร้อมต้นมะม่วง
8. เครื่องเทปบันทึกเสียง เครื่องฉายสไลด์และภาพสไลด์
9. ขนมไทย

การวัดผล สังเกตจากการที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม

เอกสารประกอบแผน

1. เพลงไทย

เพลงระเบียบวินัย

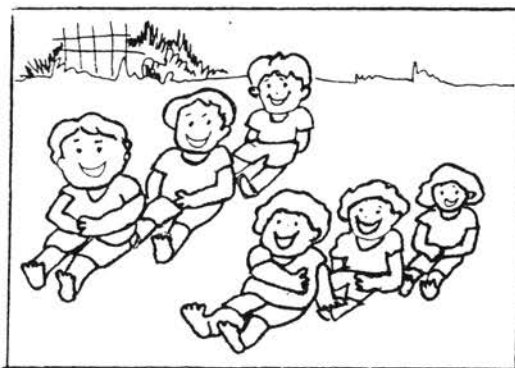
<u>เนื้อร้อง</u> คณะครู ส.ป.ล. ลำปางและลำพูน	<u>ทำนอง</u> ระบำข้าวเกาะ
เรียงมาเรียงลำดับ	ลำดับ ลำดับ ก่อนหลัง
คนนำข้ง คนนำข้ง	มาทีหลังไม่เรียงลำดับ
มาก่อนต้องอยู่ข้างหน้า	มาช้าต้องอยู่ถัดไป
ลำไวนะเด็กไทย (เข้า)	ระเบียบวินัยเป็นสิ่งสำคัญ (เข้า)

2. แผนภูมิคำกลอน

ความมีระเบียบวินัย

หยิบก็ง่ายหยาก็รู้ดีก็ เรียบ	ใครไม่เหยียบหล่มเพราะเกะกะ
เก็บสิ่งของไว้ดีดีนะ	หนูหนูจะมิระเบียบ เรียบร้อยเออ
(แต่งโดย สุริน คล้ายรามัญ)	

3. คำอธิบายการละเล่น "แข่งเรือคน"

ผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวน แบ่งเป็น 2 ฝ่ายเท่า ๆ กัน (ในการสอน ครั้งนี้แบ่งผู้เล่นเป็น 4 ฝ่าย ๆ ละ 5 คน)

สถานที่เล่น กลางแจ้งหรือที่โล่งร่มเย็น

วิธีเล่น แบ่งผู้เล่นเป็น 2 ฝ่ายเท่า ๆ กัน ผู้เล่นไม่จำกัดจำนวนมี ลูกสะบ้า 2 ลูก แต่ละพวกเลือกนายเรือพวกละคน พวกที่เล่นคนที่หนึ่งนั่งเหยียดเท้า คนที่สองนั่งต่อกันไป ชิดเส้นที่หมายชนะของเรือไว้ นายท้ายมีลูกสะบ้าคนละลูก แล้วเดินไปชนสะบ้าในพวกของตัว ให้อีกพวกหนึ่งชี้ว่า อยู่ที่ใคร ผัดกันชนและชี้แถวละครึ่ง ถ้าพวกใดชี้ถูกแถวของตนจะได้เลื่อนไป โดยคนที่อยู่ท้ายแถวจะเลื่อนไปอยู่หัวแถว ผู้ตั้งเส้นชัยก่อนแถวนั้นชนะ

(วิทยานิพนธ์ ลักษณะเกมการเล่นของพื้นเมืองไทยของ อรชร อ่ำจันทร์, 2526 หน้า 178)

แผนการสอนที่ ๕

เรื่อง

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละและแบ่งปัน

แผนการล่อนที่ 4 เรื่องความเอื้อเพื่อพ่อแม่ เสียสละและแบ่งปัน

เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (50 นาที)

ความคิดรวบยอด

การให้เป็นพื้นฐานของความเอื้อเพื่อพ่อแม่

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนฝึกการออกกำลังกายและความคล่องแคล่วว่องไวด้วยการละเล่นพื้นบ้าน
2. นักเรียนมีความสนุกสนานในการละเล่นพื้นบ้านและฟังนิทานชาดก

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้องการเน้น

1. ความเอื้อเพื่อพ่อแม่ เสียสละและแบ่งปัน
2. ความมีเมตตากรุณา ความเป็นระเบียบวินัย

เนื้อหา

เราช่วยเหลือแบ่งปันของให้มอง เพื่อน หรือเด็กที่เล็กกว่า
เราช่วยเหลืองานบ้านที่เราทำได้
เราแบ่งปันของใช้ให้แก่เพื่อนบ้าน

กิจกรรม

1. ครูจัดสภาพบรรยากาศของห้องเรียนให้สะอาดเรียบร้อย พร้อมทั้งจัดป้ายนิเทศความเอื้อเพื่อพ่อแม่ เสียสละ และแบ่งปันไว้ล่วงหน้า
2. ครูจัดหลังห้องเป็นที่โล่งสำหรับปูเสื่อให้นักเรียนนั่งฟังเพลง "เอื้อเพื่อพ่อแม่"
3. เมื่อนักเรียนนั่งรวมกันที่เสื่อเรียบร้อยแล้ว ครูเปิดเทปเพลง "เอื้อเพื่อพ่อแม่" ทำนองพม่าเขวให้นักเรียนฟังแล้วสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเพลงที่ฟัง
4. ครูเปิดเทปเพลง "ความเอื้อเพื่อพ่อแม่" แล้วให้นักเรียนแสดงท่าประกอบเพลงอย่างอิสระ เมื่อครูเป่านกหวีดให้สัญญาณหยุด แล้วให้นักเรียนจับกลุ่มตามคำสั่งดังนี้
นั่งซ้อนตักกัน 5 หมายความว่า จับกลุ่ม 5 โดยนั่งซ้อนตักกัน
กอดคอกัน 4 หมายความว่า จับกลุ่ม 4 โดยกอดคอกัน
นิ้วก้อยเกี่ยวกัน 3 หมายความว่า จับกลุ่ม 3 โดยเอานิ้วก้อยเกี่ยวกัน

5. ครูนำภาพกิจกรรมฝาผนัง "ซึ่ม้าก้านกล้วยและปิ่นก้านกล้วย" จากหนังสือ มหรรสพและการเล่นในจิตกรรมฝาผนัง หน้า 32, 35 และ 36 มาให้นักเรียนทายว่าเป็น ภาพอะไร แล้วเล่นทนายถึงประสบการณ์การเล่นของนักเรียน จากนั้นให้นักเรียนเข้าตอนลึก 4 กลุ่ม ไปเล่นซึ่ม้าก้านกล้วยและปิ่นก้านกล้วยที่สนามและปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนร่างกาย

1. นักเรียนเข้าแถวตอนลึก 4 กลุ่ม
2. นักเรียนบริหารร่างกายตามสัญญาณมหาด

ขั้นอธิบายและลำธิต

1. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดกติกาและวิธีเล่น "ซึ่ม้าก้านกล้วยและปิ่นก้านกล้วย" (คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน)
2. ครูให้นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 2 คน มาลำธิตการเล่น

ขั้นปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนทุกกลุ่มเล่นการละเล่นพื้นบ้าน "ซึ่ม้าก้านกล้วยและปิ่นก้านกล้วย" เพื่อฝึกการให้ของแก่เพื่อนและผลัดกันเล่น

ขั้นสรุปและนำไปใช้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการละเล่น "ซึ่ม้าก้านกล้วยและปิ่นก้านกล้วย"
2. ครูและนักเรียนเล่นทนายถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปันจากการละเล่นนี้โดยครูยกตัวอย่างให้นักเรียนฟังว่า การที่คนที่ 1 ซึ่ม้าก้านกล้วยไปยังปิ่นก้านกล้วยแล้ว ซึ่ม้ากลับมามาหาคนที่ 2 แล้วได้ให้ซึ่ม้าก้านกล้วยแก่คนที่ 2 ซึ่ม้าก้านกล้วยไปนั้นยอมแสดงถึงความเป็นคนที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ของเล่นพื้นบ้านให้เพื่อน ผลัดกันเล่น และการที่นักเรียนยังปิ่นก้านกล้วยแล้ว นักเรียน ยกมือก้านกล้วยขึ้นไว้เพื่อให้เพื่อนของนักเรียนคนต่อไปมายังปิ่นก้านกล้วยได้ทันทีโดยไม่ต้องง้าง ก็เป็นการมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเสียสละโดยจัดปิ่นให้เพื่อน เป็นต้น พร้อมกับเล่นทนายว่า ใครเคยมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อคนอื่นบ้าง โดยทำอย่างไร

6. ครูให้นักเรียนนั่งพักผ่อนในที่ร่มเย็นรวมกัน แล้วครูเล่านิทานชาดก เรื่อง พระเวฬุสันดรตอนให้ช้างเผือกแก่พราหมณ์ ประกอบภาพกิจกรรมฝาผนังให้นักเรียนฟัง

7. ครูและนักเรียนเล่นทนายถึงแนวคิดที่สำคัญจากนิทานชาดกที่ฟัง
8. ครูเช็ดหน้ามือตักดาไทยประกอบคำกลอน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้นักเรียน

ฟังแล้วให้นักเรียนฝึกพูดคำกลอนตามครู เป็นกลุ่มหรือพร้อมกันทั้งชั้น จากนั้นส่งพานักเรียนไป
 ลูบปฏิบัติแล้วพาเข้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. เพลงความเอื้อเพื่อพ่อแม่ ทำนอง หม่าเขว
2. การละเล่นพื้นบ้านและของเล่นพื้นบ้าน "ขี้มำก้านกล้วยและขี้มำก้านกล้วย"
3. นิทานชาดก เรื่องพระเวสสันดร ตอนให้ช้างเผือกแก่พราหมณ์
4. ภาพกิจกรรมฝาผนัง เรื่องพระเวสสันดร และ "ขี้มำก้านกล้วยและขี้มำก้านกล้วย"
5. คำกลอนความเอื้อเพื่อพ่อแม่
6. ภาพการละเล่นขี้มำก้านกล้วย
7. หุ่นมือตุ๊กตาไทยम्मจุก
8. นกหวีดและไม้ขี้
9. เครื่องเทพบันทึกเสียง
10. บ้ายนิเทศ์เรื่อง ความเอื้อเพื่อพ่อแม่
11. สื่อ

การวัดผล สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

เอกสารประกอบแผน

1. เพลงไทย

เพลงความเอื้อเพื่อพ่อแม่

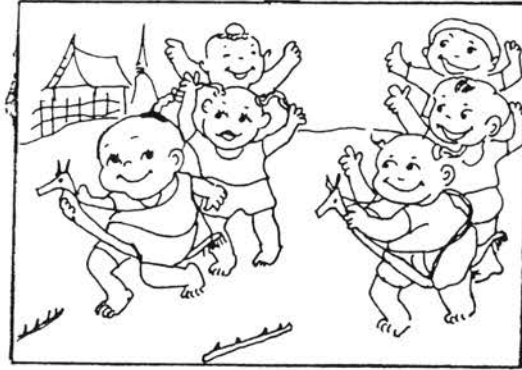
เนื้อร้อง คณะครูกรุงเทพฯครีส์เตียน, 25

ทำนอง หม่าเขว

(สร้อย) มาพวกเรา ร่วมใจกันเหมือนน้องพี่ เอื้อเพื่อนั้นเป็นสิ่งดี

1. ถ้ามีสิ่งใดเราแบ่งปัน ช่วยกันทุกวันไม่หวั่นไหว เรามีน้ำใจพ่อแม่
2. การให้ลูยยิ่งกว่าการรับ (เข้า) ข้อนี้เป็นความจริงเอย

2. คำอธิบายการละเล่น "ขี่ม้าก้านกล้วยและป็นก้านกล้วย"

ผู้เล่น ผู้เล่นไม่จำกัดจำนวน (ในการเล่นครั้งนี้ใช้ผู้เล่น 20 คนแบ่งเป็น 4 กลุ่มเท่ากัน)

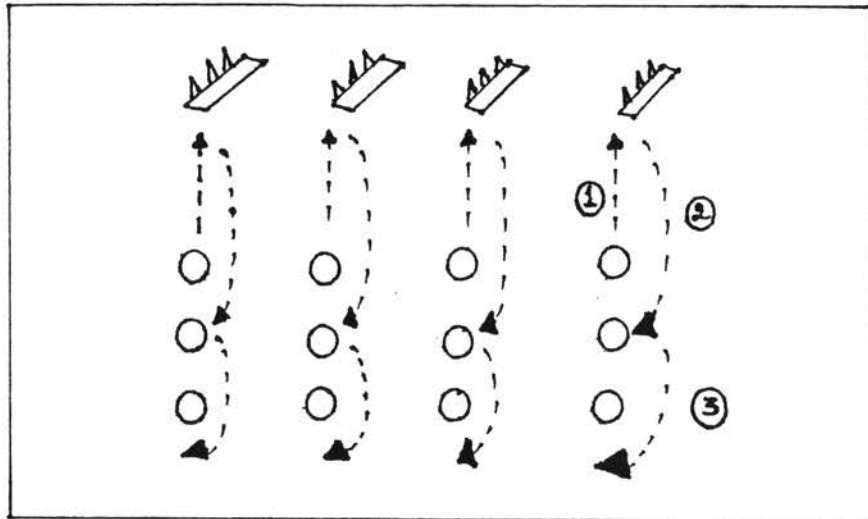
อุปกรณ์ ก้านกล้วยทำเป็นป็นและม้า (ชนิดละ 4 อัน)

วิธีทำ 1. ป็นก้านกล้วย นำก้านกล้วยประมาณ 1 คอกมาตัดฝัวยาวประมาณ 4 นิ้ว 4 อัน ระยะห่างเท่า ๆ กัน แต่ละอันไม่ให้ขาดออกจากก้านกล้วย

2. ม้าก้านกล้วย นำก้านกล้วยยาวประมาณ 5 คอก แต่ละอันทำเป็นหัวม้าตรงปลายส่วนที่หนา มีเชือกผูกจากหัวโยงเป็นบังเหียน

สถานที่เล่น สนามหญ้าหรือที่โล่งร่มเย็น

วิธีเล่น ผู้เล่นทุกกลุ่มเข้าแถวตอนลึก ยืนห่างกัน 1 ช่วงแขน จำนวน 4 กลุ่ม ครูนำป็นก้านกล้วยวางห่างจากแถวประมาณ 3 เมตร ผู้เล่นคนแรกของแต่ละกลุ่มขี่ม้าก้านกล้วย ครูให้สัญญาณนกหวีดจึงเริ่มเล่น โดยผู้เล่นคนแรกของแต่ละกลุ่ม ขี่ม้าวิ่งไปยังที่วางป็นก้านกล้วย แล้วใช้มือขวาปาดฝัวยอก้านกล้วยให้ล้มลงด้วยความรวดเร็วที่สุด และให้เสียงดังที่สุดเท่าที่จะดังได้ เสร็จแล้วให้ฝัวยอก้านกล้วยของป็นก้านกล้วยให้ตั้งขึ้นวางไว้ที่เดิม แล้วขี่ม้าวิ่งไปที่แถวของตนแล้วเอาม้าให้คนที่ 2 ขี่วิ่งไปยังป็น ส่วนคนแรกวิ่งมาต่อท้ายแถว ทำเช่นนี้ไปจนถึงคนสุดท้าย ดังลักษณะการเล่นดังนี้

การตัดเส้น ทีมใดที่มีระเบียบ เคารพกติกา มีความพร้อมเพรียง และส่งภาพ
มาและป็นคงทนถือว่ากลุ่มนั้นชนะ

3. แผนภูมิคำกลอน

<u>ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ</u>	
คนไหนใครเคยบ้าง	ลึมน่าขอลบมาใช้
เพื่อนฝูงก็เห็นใจ	ให้ขอยืมเพราะลึมจริง
นั่นแหละเขาเอื้อเฟื้อ	เผื่อแผ่ให้เต็มใจยิ่ง
เราต้องถือเป็นสิ่ง	ควรจดจำและทำตาม
ช่วยเหลือกันและกัน	มีน้ำใจอันงดงาม
มีค่าเหลือเมื่อยาม	ที่ขาดแคลนแสนสำคัญ
ของกินและของใช้	แบ่งให้เพื่อนยามจำเป็น
ทุกคนก็จะเห็น	ว่าเราดี มีคนชม

(จากหนังสือจริยศึกษาประจำตัวนักเรียน หน้า 10-11)

4. เพลงกล่อมเด็ก (ถ้ามีเวลาเหลือ)

<u>เพลงจันทร์เจ้า</u>		
จันทร์เจ้าเอ๋ย	ขอขำวขอแกง	ขอแหวนทองแดง
ผูกมื่อมองขำ	ขอขำงขอม้า	ใหน้องขำยี
ขอแก้วอี	ใหน้องขำนั่ง	ขอยายข้ง
เลี้ยงน้องขำเกิด	ขอยายเกิด	เลี้ยงตัวขำเอง

(จากหนังสือเพลงกล่อมเด็ก หน้า 64)

5. นิทานชาดกเรื่องย่อพระเวสสันดร ตอนให้ช้างเผือกแก่พราหมณ์

พระเวสสันดร เป็นพระราชโอรสของพระเจ้ากรุงโกสัมพี พระองค์เป็นกษัตริย์
ที่มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเมตตากรุณา ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนทั่วไปเป็นประจำ
โดยสร้างโรงงาน 6 แห่ง คือที่ประจิวัง 1 แห่ง ประจุมือง 4 แห่ง กลางเมือง 1 แห่ง

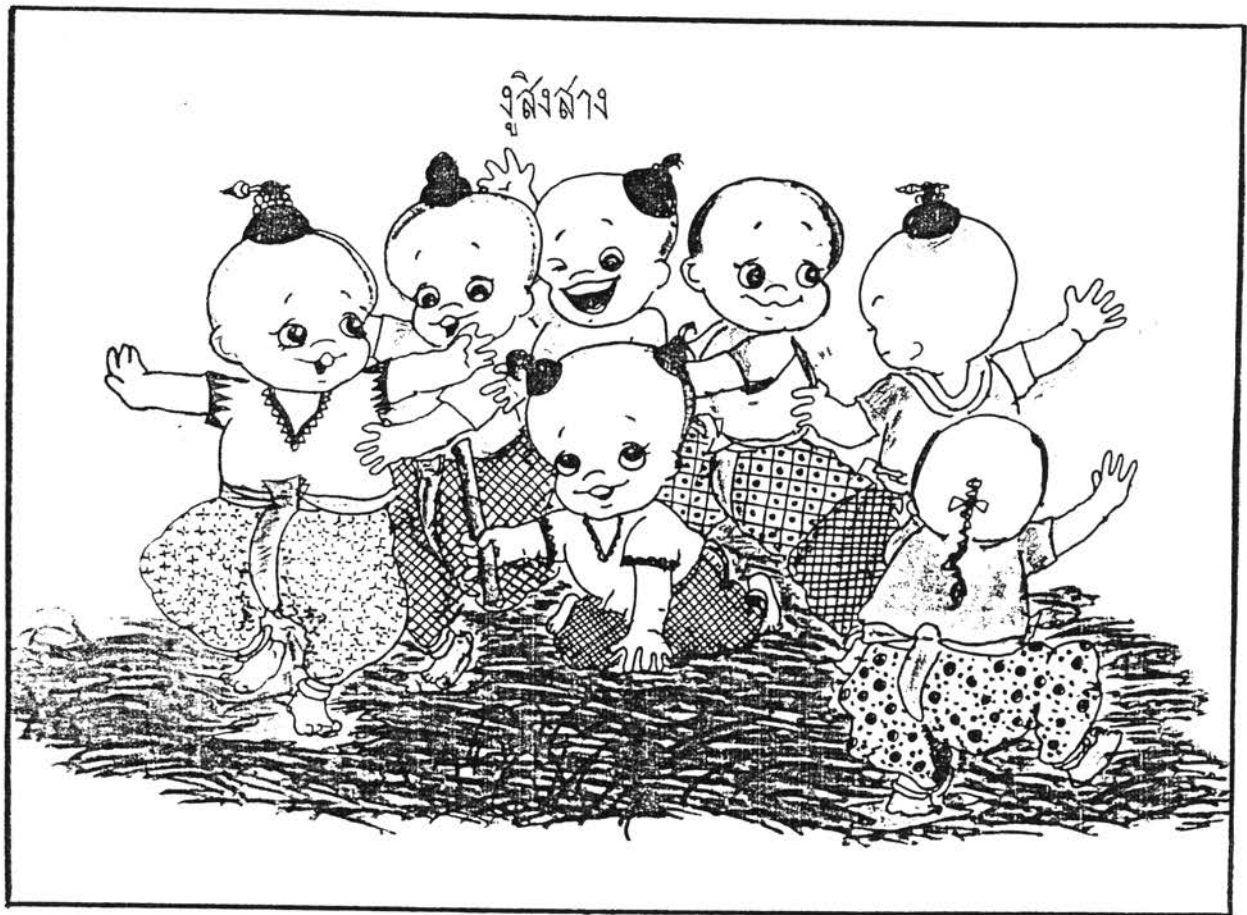
ในวันประสูติพระเวสสันดรมีเรื่องประหลาด คือ มีลูกช้างเผือก 1 เชือกมา
อยู่ที่โรงช้าง ซึ่งเป็นช้างคู่บารมีของพระเวสสันดร คนทั้งหลายเรียกว่า ช้างปัลลิว ขณะนั้น
เมืองกสิงคราย ซึ่งเป็นเมืองใกล้เคียงเกิดฝนแล้ง ข้าวในนาเสียหายมาก พลเมืองขาดแคลน
อาหารมาก ประชาชนจึงร้องทุกข์ต่อพระเจ้ากสิงคราย พระองค์ก็ประชุมแก้ปัญหานี้ด้วยการ
ส่งพราหมณ์ 8 คนไปขอช้างเผือกของพระเวสสันดร พระเวสสันดรก็ให้ช้างเผือกแก่พราหมณ์
เพราะพระองค์ต้องการช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านที่ได้รับความทุกข์ร้อน ดังนั้นตั้งแต่ได้ช้าง
เผือกมา เมืองกสิงครายก็อุดมสมบูรณ์ ฝนตกต้องตามฤดูกาลดี

(จากวรรณคดีชาดก ฉบับหลวง วิจิตรวาทการ)

แผนการสอนที่ ๕

เรื่อง

ความเมตตาากรุณา

แผนการตอนที่ 5 เรื่อง ความเมตตากรุณา

เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (50 นาที)ความคิดรวบยอด

ความเมตตากรุณา ก่อให้เกิดสันติสุข คนดีควรมีความเมตตากรุณา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกการกระทำที่แสดงถึงความเมตตากรุณาได้
2. นักเรียนมีความสนุกสนานในการฟังนิทานและการละเล่นพื้นบ้าน
3. นักเรียนฝึกพูดพุทธภาษิต "เมตตากรุณาเป็นธรรมค้ำจุนโลก"

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้องการเน้น

1. ความเมตตากรุณา
2. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

เนื้อหาความเมตตากรุณา

เราไม่รังแกเพื่อน

เราช่วยเหลือผู้อ่อนแอ เช่น เด็ก คนชรา และคนพิการ

เราช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก

เรารักและเอ็นดูสัตว์เลี้ยง

กิจกรรม

1. ครูจัดสภาพบรรยากาศของห้องให้สะอาดเรียบร้อย พร้อมทั้งป้ายนิเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง "ความเมตตากรุณา" ไว้ล่วงหน้า
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องความเมตตากรุณา แล้วครูเล่านิทานยาดกเรื่อง "เศรษฐีเข็มนิว" ประกอบภาพให้นักเรียนดูและฟัง
3. ครูสนทนากับนักเรียนถึงแนวคิดที่สำคัญจากนิทาน โดยให้นักเรียนบอกการกระทำที่แสดงถึงความเมตตากรุณา
4. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำคล้องจองจากมูลบทบรรพกิจตามครู เป็นรายกลุ่มหรือ

พร้อมกันทั้งชั้น

คำคล้องจองจากมูลบทบรรพกิจ หน้า 78

เมตตากุณาสามัญ จะได้ไปสวรรค์ เป็นสุขทุกวันพร่ำชา

5. ครูให้นักเรียนฝึกพูด พุทธภาษิต ตามครูเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล ที่ว่า

เมตตากุณาเป็นธรรมค้ำจุนโลก

6. ครูเปิดเทปเพลงกล่อมเด็ก "เพลงกาเหว่า" ให้นักเรียนฟังและเคาะจังหวะตาม

7. ครูแจกรถไฟให้นักเรียนอาสาสมัคร 4 คน แต่ละคนพูดว่า "เมตตากุณาเป็นธรรมค้ำจุนโลก" แล่นไปหาเพื่อน สุ่มมติเป็นขบวนรถไฟ ซึ่งต้องพูดประโยคดังกล่าวซ้ำกับรถไฟแล้วจึงเกาะหลังเป็นขบวนรถไฟให้มีขบวนละ 5 คน แล้วให้นักเรียนไปเล่นการละเล่นที่สนามและปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนร่างกาย

1. นักเรียนแต่ละขบวนรถไฟ เข้าแถวตอนลึก
2. นักเรียนบริหารร่างกายตามสัญญาณนกหวีด

ขั้นอธิบายและสำริด

1. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดวิธีเล่นและกติกาเพิ่มเติมในการละเล่น "งูสิงล่าง" (คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน)
2. ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร 5 คนมาสำริดการเล่น

ขั้นปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนทุกกลุ่มเล่นการละเล่นพื้นบ้าน "งูสิงล่าง"

ขั้นสรุปและนำไปใช้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาซักถามถึงการละเล่น "งูสิงล่าง" โดยครูบอกนักเรียนว่า ถ้าเราจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน อาจมีคนตกทุกข์ได้ยาก หรือเด็กคนที่พิการมาขอความช่วยเหลือหรือขออาหารจากเรา เราพอมิที่จะแบ่งให้ได้ เราควรมีความเมตตากุณาช่วยเหลือโดยให้สิ่งที่เขาขอ ครูถามนักเรียนว่า ถ้าคนขุดดินไปขอน้ำดื่มสักขัน นักเรียนควรกล่าวว่อย่างไร หรือควรทำอย่างไร เป็นต้น

2. ครูสรุปถึงความมีเมตตากุณาพร้อมทั้งยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่มีมักจะเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

3. ครูให้นักเรียนร่วมกันพูดทบทวนภาคี "เมตตากฎาเป็นธรรมค้ำจุนโลก" แล้วพานักเรียนไปลู่ปฏิบัติและเดินเข้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. นิทานชาดก เรื่อง เศรษฐีเหนียว
2. ภาพนิทานชาดก เรื่อง เศรษฐีเหนียว
3. คำคล้องจองจากมูลบทบรรพกิจ
4. ทบทวนภาคี "เมตตากฎาเป็นธรรมค้ำจุนโลก"
5. เพลงกล่อมเด็ก "กาเหว่า" หรือเพลงกล่อมเด็ก "โก๋เอ๋ยโก๋"
6. การละเล่นพื้นบ้าน "จูลิงล่าง"
7. เครื่องเทพั่นทักเสียง
8. ไม้ยี่และนกหวีด
9. รูปห้วงรถไฟจำนวน 4 รูป

การวัดผล สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

เอกสารประกอบแผน

1. นิทานชาดก

เรื่อง เศรษฐีเหนียว

เศรษฐีผู้หนึ่งใจแคบขี้เหนียว ไม่คิดที่จะทำบุญ หรือมีความเมตตากฎาต่อคนอื่น ชอบดื่มเหล้าเป็นประจำ ล้วนพ่อของเศรษฐีนั้นเป็นคนที่ชอบทำบุญ ทำทาน ช่วยเหลือคนตกทุกข์ได้ยาก เลื่อม ต่อมาพ่อของเศรษฐีตายไปได้ขึ้นสวรรค์ แต่กลับเป็นห้วงลูกชายที่ใจแคบ จึงแปลงร่างลงมาเหมือนเศรษฐีทุกอย่างแล้วไปสั่งเมียของเศรษฐีให้ทำบุญ ช่วยเหลือคนจน โดยมอบทรัพย์สมบัติให้คนจน มีคนจนคนหนึ่งได้รับวัว 2 ตัวพร้อมเกวียนแล้วขมเศรษฐีที่แปลงร่างว่าเป็นคนมีความเมตตามาก คอยช่วยคนตกทุกข์ได้ยาก ขณะนั้นเศรษฐีใจแคบกลับมาเห็นเกวียนกับวัวจึงเข้ายื้อแย่งจะเอาเกวียนกับวัวคืน ยาวบ้านเข้าช่วยเหลือคนยากจนที่โดนแย่ง และบอกว่าเศรษฐีเป็นคนใจหมาแล้วทำไมจึงมาแย่งคืน เศรษฐีใจแคบได้ฟังก็สังสัยและโกรธคนที่ให้เกวียนและวัวแก่คนยากจนมาก จึงเดินทางไปเฝ้าพระราชาและบอกตนเองคือเศรษฐีที่แท้จริง แต่กลับมีเศรษฐีอีกคนหนึ่งเหมือนตนเองมาก และได้นำทรัพย์สินของตนไปแจกจ่ายกับคนยากจนโดยตนเองไม่รู้เรื่อง พระราชาจึงได้ให้ไปนำตัวเศรษฐีที่

แปลงร่างมาเผ้า เมื่อเคราะห์ที่รูปร่างเหมือนกันทั้ง 2 คนมาเจอกันต่างมองหน้ากัน ในที่สุด
 เศรษฐีผู้เป็นพ่อก็แปลงร่างตามเดิม แล้วสอนลูกว่าจง เลิกตะหนี่ยี่เหนียว ให้มีความเมตตากรุณา
 ทำบุญทำทานมาก ๆ เป็นสิ่งดี

(จากหนังสือนิทานภาพพุทธรักษา หน้า 7-9)

2. คำคล้องจองจากมูลบทบรรพกิจ หน้า 78

เมตตากรุณาสามัญ จะโตไปสวรรค์ เป็นลูขุททุกวันहरษา

3. พุทธภาษิต

เมตตากรุณาเป็นธรรมค้ำคูณโลก

4. เพลงกล่อมเด็ก

เพลงกาเหว่า	
เจ้านกกาเหว่าเอย	ไข่ให้แม่กาฟัก
แม่กาทั้งหลายรัก	คิดว่าลูกในอุทร
คาบเอาข้าวมาเฝื้อ	ไปคาบเอาเหยื่อมาป้อน
ถนอมไว้ในรังนอน	ซ่อนเหยื่อมาให้กิน
ปีกเจ้ายังอ่อนคลอแคล	ท้อแท้จะสอนบิน
พาลูกออกไปหากิน	ที่ปากน้ำพระคงคา
ตื่นเจ้าเหยียบลำหรั๋ย	ปากก็ไข่ห้าปลา
กินกุ้งแลกินกั้ง	กินหอยกระทั่งแมงดา
กินแล้วก็โผมา	จับที่ต้นหว้าโพธิ์ทอง
ยังมีนายพราน	เที่ยวเยี่ยม ๆ มอง ๆ
ยกเอาปืนขึ้นส่อง	จ้องถูกอกแม่กาตัว
ตัวหนึ่งนั้นจะต้ม	อีกตัวหนึ่งนั้นจะยำ
กินนางแม่กาตัว	คำวันนี้คุณแม่

(จากหนังสือเพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการเล่นของเด็กภาคกลาง 16 จังหวัด หน้า 44)

หมายเหตุ .- ขณะร้องเพลงกาเหว่า อาจมีการร้องเป็นตอน ๆ เพื่อความเหมาะสมกับเด็กก่อนวัยเรียน

5. การละเล่นพื้นบ้าน "งูสิงล่าง"

จำนวนผู้เล่น 10 คน

อุปกรณ์การเล่น ไม้ 1 ท่อนขนาดเท่าหรือคล้ายด้ามเสียมหรือใช้วัตถุ นแทนก็ได้

สถานที่เล่น บริเวณสนามหญ้าหรือลานกว้าง ๆ

วิธีเล่น เลือกผู้เล่นเป็นผู้ขุดดิน โดยการสับไม้สั้นไมยาว ให้ผู้ขุดดิน นั่งยอง ๆ ทำท่าขุดดินด้วยท่อนไม้ที่สับมุดิเป็นเสียม ผู้เล่นคนอื่น ๆ เอามือจับบันเอวหรือไหล่ต่อกัน เป็นแถวยาว เล่นเป็นงูสิงล่าง เดินไปรอบ ๆ คนขุดดิน จะเริ่มทักในทำนองทำทายว่า

คนขุดดิน : "งูสิงล่างกินหางกันไหม"

งู : "ไม่ ยังไม่กิน"

ต่อจากนั้นฝ่ายงูพากันเดินรอบ ๆ คนขุดดินแล้วเป็นฝ่ายทักคนขุดดินว่า

งู : "คุณลุงขุดอะไร"

คนขุดดิน : "ขุดแห้ว"

งู : "แห้วเปรี้ยวหรือแห้วหวาน"

คนขุดดิน : "แห้วหวาน"

งู : "แบ่งให้ลูกหลานกินบ้างเถอะ"

คนขุดดิน : "ไม่ได้"

งู : "คุณลุงขี้เหนียว"

พองูกล่าวจบก็พาเดินไปรอบ ๆ คนขุดดินอีก 1 รอบ คนขุดดินเงยหน้าขึ้นถาม

คนขุดดิน : "ขอกินน้ำสักระบาย"

งู : "ไม่มีใครตัก"

คนขุดดิน "ขอกินผักสักต้น"

ง "ไม่มีใครเลือกเก็บให้"

คนขุดดิน "ขอกินไก่ตัวเล็ก ๆ สักตัวหนึ่ง"

ง "ไล่จับเอง ถ้าได้ก็เอาเถอะ"

ต่อจากนั้นคนขุดดิน วังไล่จับคนที่เข็ญคนใดก็ได้ แล้วตั้งให้หลุดออกจากแถว คนที่ถูกดึงออกจากแถวมาหรือถูกแตะต้องออกมาเป็นคนขุดดินแทน แล้วก็เริ่มเล่นใหม่แบบ เดียวกัน

(จากหนังสือการเล่นของเด็กภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือหน้า 55)

หมายเหตุ .- ในการเล่นเพลงกล่อมเด็กนั้น อาจนำเพลงกล่อมเด็ก "ไก่เอ๊ยไก่" มาเล่น ถ้ามีเวลาว่างหรืออาจเล่นแทนเพลงกล่อมเด็ก "กาเหว่า" ในแผนการเล่น นี้ได้

เพลงไก่เอ๊ยไก่

ไก่เอ๊ยไก่ เสียงลูกจันใหญ่ ไม่สิ้นมาให้ลูกกิน ลูกก็ร้องเสียง ๆ
แม็กก็เรียกไปคูดิน ทำมาหากิน ตามประสาไก่เอ๊ย

(หนังสือบทวิทยุ ของคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ 2526 หน้า 62)

แผนการสอนที่ ๖

เรื่อง

ความขยันหมั่นเพียร

แผนการล่อนที่ 6 เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร

เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (50 นาที)ความคิดรวบยอด

ความขยันหมั่นเพียรเป็นนิสัยที่ดี ฝึกให้เกิดขึ้นได้ ช่วยให้ผ่านพ้นอุปสรรค
และประสบความสำเร็จในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนฝึกการออกกำลังกายและมีความสนุกสนานจากการเคลื่อนไหวที่บ้าน
2. นักเรียนมีความสนุกสนานจากการฟังนิทานอีสป

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้องการ เน้น

1. ความขยันหมั่นเพียรและความอดทน
2. ความรับผิดชอบ

เนื้อหาความขยันหมั่นเพียร

เราขยันเรียนหนังสือ

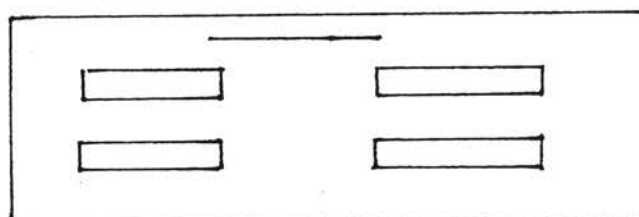
เราขยันทำงานให้สำเร็จ

เราขยันช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน

กิจกรรม

1. ครูจัดสภาพบรรยากาศในห้องเรียน โดยจัดเตรียมห้องเรียนให้สะอาด
เรียบร้อยดูแลสิ่งต่าง ๆ ภายในห้องให้เป็นระเบียบ และจัดหลังห้องเรียนเป็นที่โล่งสำหรับ
ปูเสื่อให้นักเรียนนั่งฟังนิทานอีสป พร้อมทั้งจัดป้ายนิเทศที่เกี่ยวกับเรื่องความขยันหมั่นเพียร
ไว้ล่วงหน้า

2. ครูจัดโต๊ะนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม

2. เมื่อนักเรียนนั่งรวมกันที่โต๊ะเรียบร้อยแล้ว ครูเล่านิทานย่อตลกประกอบการขีดท่อนมือ เรื่อง "รอดตายเพราะความเพียร"
3. เมื่อครูเล่านิทานจบ ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับแนวคิดที่สำคัญจากนิทานย่อตลก เรื่องที่ฟัง
4. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำสุภาสิตตามครูเป็นกลุ่มหรือพร้อมกันทั้งชั้น

ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

5. ครูเปิดเทปเพลงความอดทน ให้นักเรียนฟังและเคาะจังหวะแล้วสนทนาถึงเนื้อเพลง
6. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำกลอนตามครูเป็นกลุ่มหรือพร้อมกันทั้งชั้น

เด็กเอ๋ยเด็กน้อย	ความรู้เรายังด้อย แรงศึกษา
เมื่อเติบโตใหญ่ เราจะได้มีวิชา	เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพสำหรับตน
ได้ประโยชน์หลายสถาน เพราะการเรียน จงพากเพียรไป เกิดจะเกิดผล	
ถึงลำบากตรากตรำก็จำทน	เกิดเป็นคนควรหมั่นขยัน เรียน

(จากหนังสือดอกสร้อยสุภาสิต)

7. ครูตีภาพการละเล่น "เตยเลขแปด" ให้นักเรียนแล้วให้นักเรียนนั่งประจำโต๊ะ
8. ครูแจกชิ้นส่วนภาพการละเล่น "เตยเลขแปด" ให้นักเรียนโต๊ะละ 1 ชุด แล้วให้นักเรียนช่วยกันต่อภาพเพื่อให้ได้ภาพการละเล่น "เตยเลขแปด" ครูเป่านกหวีดให้สัญญาณเวลา เริ่มต่อภาพได้ กลุ่มใดสามารถต่อภาพได้เร็วก่อนเป็นกลุ่มชนะ
9. ครูและนักเรียนสนทนาถึงประสบการณ์การเล่น "เตยเลขแปด"
10. ครูพานักเรียนไปเล่นการละเล่น "เตยเลขแปด" ที่สนามหญ้าหรือที่โล่งร่มเย็น โดยเดินไปอย่างเชื่องช้าและปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนร่างกาย

1. นักเรียนเข้าแถวตอนลึก 4 กลุ่ม
2. นักเรียนบริหารร่างกายตามจังหวะนกหวีดของสัญญาณนกหวีด

ขั้นตอนอธิบายและสาธิต

1. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดกติกาและวิธีเล่น "เตยเลขแปด"

(คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน)

2. ให้นักเรียนอาสาสมัครกลุ่มละ 3 คนมาสาธิตการเล่น

ขั้นปฏิบัติ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นการละเล่นพื้นบ้าน "เตยเลขแปด"

โดยเน้นให้นักเรียนเห็นว่าถ้าใครขยับหนีก็จะไม่โดนถูกแตะ ส่วนผู้ไล่ขยับไล่ หลอกล่อผู้เล่น ก็จะได้แตะให้ผู้อื่นมาเป็นผู้ไล่เร็วขึ้น

ขั้นสรุปและนำไปใช้

1. ครูเป่านกหวีดให้สัญญาณหมดเวลาเล่น

2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลที่ได้จากการเล่น "เตยเลขแปด" พร้อมทั้งครูได้ย้ำถึงความขยันหมั่นเพียรและการรักษา ถ่ายทอดมรดกวัฒนธรรมพื้นบ้านด้านการละเล่นพื้นบ้านของไทย แล้วครูให้นักเรียนพูดคำสุภาษิต "ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น" อีกครั้ง

3. ครูให้นักเรียนเข้าแถวเรียบร้อย แล้วพาไปสู่ปฏิบัติ แล้วพาเข้าห้องเรียน

สื่อการสอน

1. นิทานชาดก เรื่อง รอดตายเพราะความเพียร
2. หุ่นมือตุ๊กตาไทยเซ็ดประกอบนิทาน
3. คำสุภาษิต "ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น"
4. เพลงไทย ทำนองเพลงมะเทິงเมยเจิง
5. การละเล่นพื้นบ้าน "เตยเลขแปด"
6. ภาพการละเล่นพื้นบ้าน
7. บ้ายนิเทศและเครื่องเทปบันทึกเสียง
8. ไม้ขี้และนกหวีด
9. เสื่อ
10. ชิ้นส่วนภาพการละเล่น "เตยเลขแปด" ภาพละ 5 ชิ้น รวม 20 ชิ้นส่วน
11. ค่ำกลอน

การวัดผล สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

เอกสารประกอบแผน

1. นิทานชาดก

เรื่อง รอดตายเพราะความเพียร

มีพ่อค้าเกวียนผู้หนึ่งทำการค้าเกวียน 500 เล่ม ครั้งหนึ่งเดินทางผ่าน

ทุ่งทรายที่แห้งแล้งเป็นระยะไกลมาก พอพระอาทิตย์ขึ้นทรายก็ร้อนดุจกองเพลิงเหยียบไม่ได้
 เดินทางได้เฉพาะเวลากลางคืน พอเข้าขึ้นก็จอดเกวียนเป็นวงพักผ่อนอยู่ในร่มในปะรำ
 ตลอดวันย่ำค่ำ เมื่อพระอาทิตย์ลับดวงแล้ว ครั้นพื้นทรายหายร้อนก็เทียมเกวียนเดินทางต่อไป
 การเดินทางครั้งนี้พ่อค้าเกวียนได้จ้างผู้นำทางตลอดมา พอเดินทางได้ไกล
 มากขึ้นและน้ำใช้กันหมดสิ้น พอได้เวลาก็เดินทางต่อไป ผู้นำทางจะดูดาวเป็นเครื่องชี้
 ทาง เมื่อตอนนอนาน ๆ เข้าก็อ่อนเปลี้ยหลับไป พอตื่นขึ้นก็ไกลลั่วว้างและโคก็เดินทางหลง
 ทางกลับมาจากที่พักที่เดิม พวกขบเกวียนทั้งหลายพูดกันว่า ที่ตรงนี้คือที่พักเกวียนของพวกเรา
 เมื่อวานนี้พื้นและน้ำของเราก็หมดสิ้นแล้ว ที่นี้พวกเราคงจะพินาศหมดแน่ ต่างก็จอดเกวียนแล้ว
 ละห้อยทอดอาลัยอยู่ที่เกวียนของตน

พ่อค้าเกวียนคิดว่า ถ้าละความเพียรเสียแล้วคนทั้งหลายก็จะพินาศหมด
 เวลานั้นยังเข้าอยู่พื้นทรายยังไม่ทันร้อน ก็ออกเที่ยวตรวจดูเห็นหน้าคากอหนึ่งสิ่งสันนิษฐานว่า
 หน้านี้ชะรอยจะได้ความขึ้นแห่งน้ำข้างล่างจึงงอกขึ้นมา น้ำคงจะมีอยู่ข้างล่างแน่ เขาจึงสั่ง
 ให้คนทั้งหลายเอาจอบมาช่วยกันขุดลงไปในที่นั้น เมื่อขุดได้ลึกมากจอบไปกระทบกับแผ่นหิน
 คนทั้งหลายต่างพากันท้อถอยไม่คิดพยายามต่อไปอีก พ่อค้าเกวียนเข้าใจว่าน้ำจะมีอยู่ใต้
 แผ่นหินนั้น จึงลงไปเจ็ยทุ้งดู ก็ได้ยินเสียงน้ำไหลข้างล่างจึงขึ้นมาพูดว่า นี่นะพ่อเจ้าอย่า
 ได้ท้อถอยเลย จงถือก้อนเหล็กนี้ลงไปในบ่อ ทุบแผ่นหินนั้นเกิด ถ้าเจ้าไม่คิดเพียรเราทั้งหลาย
 ก็จะพากันตายหมด

เมื่อรับคำหมายแล้ว คนทั้งปวงก็ไม่ท้อถอย ลงไปทุบแผ่นหินตามคำสั่ง แผ่นหิน
 แตกกลางตกลงไปกั้นกระแสน้ำไว้ สายน้ำประมาณเท่าลำตาลก็พลุ่งขึ้นมา คนทั้งปวงได้อาบ
 ได้ดื่มกินอย่างสบาย แล้วบกรังไวที่ไกลบ่อน้ำเป็นเครื่องหมายให้คนทราบว่าจะตรงนี้มีน้ำ เมื่อ
 ตะวันตกแล้วก็เดินทางไปสู่ประเทศที่ประสงค์ จำนวนสินค้าได้กำไรสองเท่าบ้าง สี่เท่าบ้าง
 แล้วคืนสู่ถิ่นตนด้วยความล่วลี้ดี

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้มีความเพียรแม้จะมีภัยคือความตายอยู่ข้างหน้า
 ก็สามารถนำตนและพวกพ้องของตนให้ปลอดภัยได้
 (จากหนังสือนิทานชาดกชุดวัฒนธรรมไทยหน้า 12)

2. แผนภูมิคำกลอน

เด็กเอ๋ยเด็กน้อย	ความรู้เรายังด้อยเร่งศึกษา
เมื่อเติบโตใหญ่เราจะได้มีวิชา	เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพสำหรับตน
ได้ประโยชน์หลายสถานเพราะการเรียน	จงพากเพียรไปเกิดจะเกิดผล
ถึงลำบากตรากตรำก็จำทน	เกิดเป็นคนควรหมั่นขยันเอย

(จากหนังสือดอกสร้อยสุภาวดี)

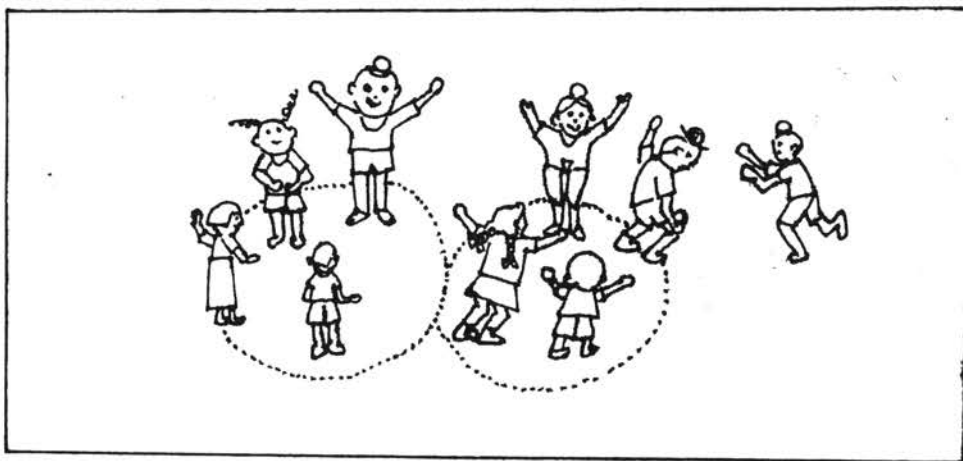
3. คำสุภาวดี

ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

4. เพลงไทย

<u>เพลงความอดทน</u>	
<u>ทำนอง</u> เพลงมะเห็งเม้ยเจิง	จากการอบรมเสริมสมรรถภาพครูจังหวัดเชียงราย
เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋ เอ๋	นอย ๆ ๆ ๆ ๆ (สร้อย)
ความเอยความอดทน	ต้องไม่พร่ำบ่นต่อกิจการใด (ซ้ำ)
มุ่งมั่นขยันทำไป กิจการใด ๆ	สำเร็จทันเวลา (สร้อย)

5. คำอธิบายการเล่นพื้นบ้าน "เตยเลขแปด"

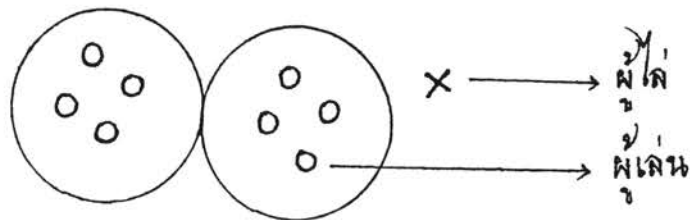
จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น

สถานที่ กลางแจ้งหรือที่โล่ง

วิธีเล่น ผู้เล่นขีดเส้นลงบนพื้นดินให้เป็นรูปวงกลม 2 รูปติดกันคล้ายเลขแปด

รัศมียาว 1 ช่วงแขนของผู้เล่น แล้วผู้เล่นจับไม้สั้นไม้ยาวว่าใครจะได้เป็นผู้ไล่ออกวง คน

อื่น ๆ อยู่ในวงจะออกนอกวงไม่ได้ ถ้าออกนอกวงถือว่าตาย คนในวงจะหลอกล่อคนโล่
 ขณะที่หลอกล่ออาจหนีจากวงกลมหนึ่งไปยังอีกวงหนึ่งได้ ถ้าผู้โล่แตะได้คนนั้นต้องมาเป็น
 คนโล่แทน ดังรูปประกอบ

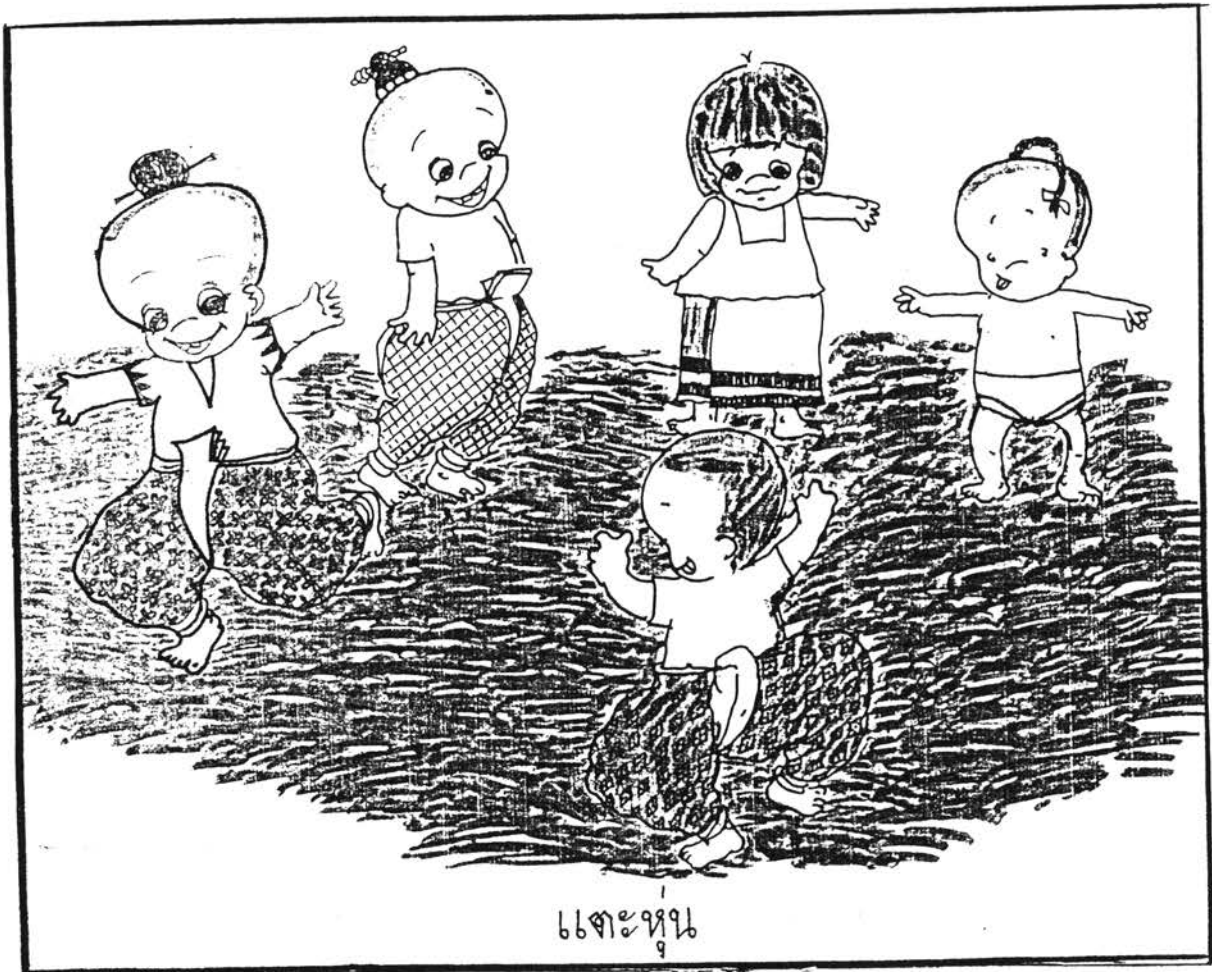

(จากวิทยานิพนธ์ลักษณะเกมการเล่นของพื้นเมืองไทยของ อรชร อัจฉรินทร์, 2526 หน้า 171)

แผนการสอนที่ ๗

เรื่อง

ความรับผิดชอบ

แผนการตอนที่ 7 เรื่องความรับผิดชอบ

เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (50 นาที)ความคิดรวบยอด

ความรับผิดชอบเป็นนิสัยที่ดีในการทำงาน สามารถฝึกให้เกิดขึ้นได้
ผู้ที่มีความรับผิดชอบ ย่อมทำงานได้สำเร็จ เรียบร้อยทันเวลา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนฝึกพูดคำคล้องจองจากมุลบทบรรพทิศตามครู
2. นักเรียนมีความสนุกสนานในการฟังนิทานชาดกและเล่นการละเล่นพื้นบ้าน "ตะเตหูน"

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้องการเน้น

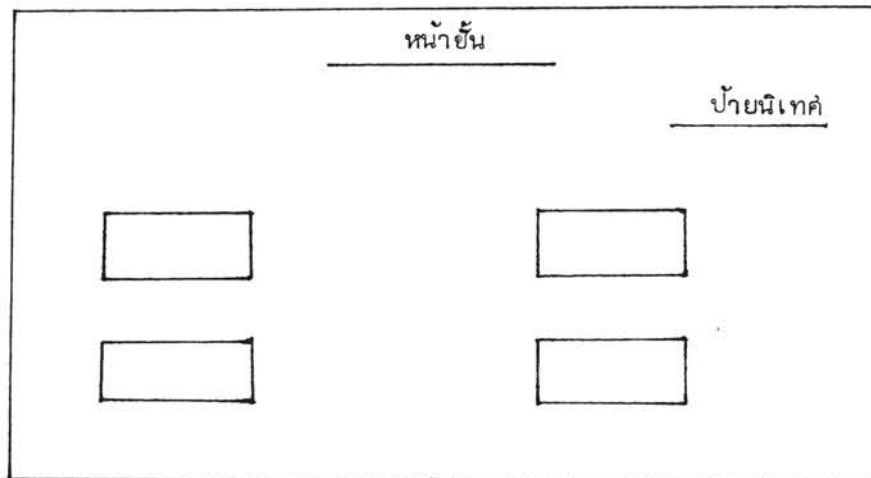
1. ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์
2. ความเป็นระเบียบวินัย และมีความอดทน

เนื้อหาความรับผิดชอบ

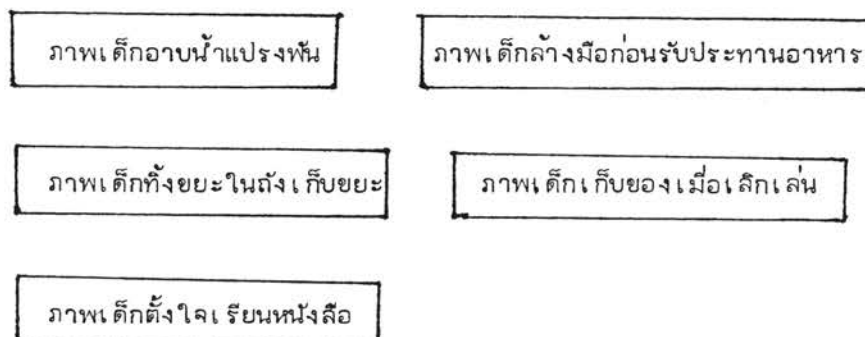
เรานอนแต่หัวค่ำตื่นแต่เช้า
เราอาบน้ำแปรงฟันทุกวัน
เราล้างมือก่อนกินอาหาร
เราหิ้วขยะในถังเก็บขยะ
เราเก็บของเล่นเมื่อเลิกเล่น
เราตั้งใจเรียนหนังสือเล่ม

กิจกรรม

1. จัดสภาพบรรยากาศของห้องเรียน โดยครูจัดป้ายนิเทศที่เกี่ยวกับเรื่องความรับผิดชอบต่อไว้วางหน้า และจัดสถานที่เป็นที่โล่งสะอาดสำหรับปูเสื่อ ให้นักเรียนฟังนิทานและจัดโต๊ะนักเรียนเป็น 4 หมู่ดังนี้

2. นักเรียนนั่งรวมกันที่สี่อ ครูเล่านิทานขำตลกประกอบการเปิดหุ่นมือและนำภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่อง พร้าหมดยุ่ยกให้นักเรียนดู
3. เมื่อครูเล่านิทานจบ ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับนิทานเรื่องนี้
4. นักเรียนฝึกคำพูดคำกลอนตามครูเป็นรายกลุ่มหรือพร้อมกันทั้งชั้น
5. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 หมู่ โดยครูเปิดเทปเพลงไทย "เพลงช่วยกันเก็บ" ทำนองหม่อมเจ้าเขว้าให้นักเรียนฟังและร่ำวงตามจังหวะเพลง พอเพลงหยุด ครูบอกให้นักเรียนจับกลุ่ม 5 คน แล้วให้นักเรียนหนึ่งที่ประจำที่ครูกำหนด
6. ครูแจกภาพที่ไม่มีคำบรรยายหนึ่งชุดให้นักเรียนดูและช่วยกันบรรยายภาพครบ 5 ภาพดังนี้

8. ครูและนักเรียนช่วยกันจับประเด็นว่าภาพทั้ง 5 ภาพมีพฤติกรรมอย่างไรบ้าง
  - เด็กอาบน้ำแปรงฟันทุกวัน
  - เด็กล้างมือก่อนรับประทานอาหาร
  - เด็กเก็บของเมื่อเลิกเล่น

- เด็กตั้งใจเรียนหนังสือ
- เด็กหิวยยะในถึงเก็บขยะ

9. ครูบอกนักเรียนว่า ภาพเหล่านี้นักเรียนควรยึดเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ และฝึกเป็นความรับผิดชอบของตนเองสม่ำเสมอ

10. ครูให้นักเรียนเข้าสู่กิจกรรมการเล่นที่ในบ้านคือ การละเล่น "แตะหุ่่น" โดยครูนำภาพการละเล่น "แตะหุ่่น" ให้นักเรียนดูและสนทนาถึงประสบการณ์การเล่นของนักเรียน

11. นักเรียนเข้าแถวตอนลึกตามกลุ่ม และให้นักเรียนไปเล่นการละเล่น "แตะหุ่่น" ที่สนามหญ้าหรือที่โล่งร่มเย็น โดยเดินไปอย่างเป็นระเบียบและปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนร่างกาย

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนลึกและบริหารร่างกายตามสัญญาณนกหวีด

ขั้นตอนอธิบายและลำธิต

1. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดวิธีการเล่นกติกาเพิ่มเติม (คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน) และให้นักเรียนอาสาสมัคร 9 คนลำธิตการเล่น

ขั้นปฏิบัติ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นการละเล่น "แตะหุ่่น"

ขั้นสรุปและนำไปใช้ ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับพฤติกรรมในขณะที่เล่น

อันแสดงถึงความรับผิดชอบต่อจากการละเล่น "แตะหุ่่น" แล้วฝึกให้นักเรียนพูดคำคล้องจองจากมุสทบทรรพทักว่า "นั่งนิ่งตั้งใจ เลื่อมใสสำ เร็จเมตตา" จากนั้นจึงพานักเรียนไปลุยปฏิบัติ และเดินกลับเข้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. นิทานชาดกพระเวสสันดรตอน พรหมณ์ชื่ออุยง
2. ภาพจิตรกรรมฝาผนัง เรื่องพระเวสสันดรจากหนังสือจิตรกรรมกรุงรัตนโกสินทร์
3. หุ่นมือสำหรับยึดประกอบนิทาน
4. ค่ำกลอน-ความรับผิดชอบต่อ
5. เพลงช่วยกันเก็บ
6. การละเล่นที่ในบ้าน "แตะหุ่่น"

200 ซี

7. ภาพการละเล่นแต่ละหุ่น
8. ภาพที่แสดงถึงความรับผิดชอบ 5 ภาพ
9. โหมยี่และนกหวีด
10. เครื่องเทพบันทึกเสียง
11. คำคล้องจองจากมูลบทบรรพกิจ

การวัดผล สังเกตจากการที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม

เอกสารประกอบแผน

1. นิทานชาดก

เรื่องพราหมณ์ขี้ขู่ขุก

ขู่ขุกเป็นพราหมณ์ยากจนไร้ญาติขาดมิตร ขอทานเป็นอาชีพ เงินที่ขอมมาได้ก็เก็บออมไว้ได้ 100 กษาปณ์ จะเก็บไว้กับตัวก็กลัวโจรผู้ร้ายจะลักไปจึงนำไปฝากพราหมณ์ผู้เป็นเพื่อนไว้ ตนเองก็เที่ยวขอทานเรื่อยไป ขู่ขุกเป็นคนโลภมาก เมื่อขอได้ก็ยิ่งเที่ยวขอไปไม่หยุดหย่อนเป็นเวลานาน

ฝ่ายพราหมณ์ล่องฝว่เมื่อยที่รับฝากเงินของขู่ขุกไว้นั้นเมื่อเห็นขู่ขุกหายไ้ก็คิดเอาเองว่าขู่ขุกขรามากคงจะตายเสียแล้ว จึงเอาเงินของขู่ขุกมาใช้จนหมด ขู่ขุกขณะเที่ยวขอทานอยู่นั้นได้นึกถึงเงินที่ฝากเพื่อนไว้ กลัวว่าเพื่อนจะเอาเงินไปใช้เสียหมดจึงกลับมาทวงเงินคืน พราหมณ์ทั้งสองไม่มีเงินให้ขู่ขุก จึงยกลูกสาวล่วยชื่ออมิตตดาให้ขู่ขุกแทนเงิน 100 กษาปณ์ ขู่ขุกเห็นนางอมิตตดารูปร่างสวยก็ยินดีรับไปเป็นภรรยา

นางอมิตตดาเป็นภรรยาที่ดีของขู่ขุก รู้จักหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ในการทำงานบ้านทุกอย่าง ประณีตขู่ขุก บรรดาชายในละแวกนั้นก็ข่มขียนนางอมิตตดาเป็นอย่างมาก (จากหนังสือนิทาน ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัย ลูธีร์ชานนท์ หน้า 36)

2. แผนภูมิคำกลอน

	<u>ความรับผิดชอบ</u>	
หน้าที่ของ	เด็กดี	นั้นมีมาก
ทำไม่ยาก	นักหรือ	จะบอกให้
งานสิ่งใด	เป็นของเรา	จงรับไป
ทำทุกอย่าง	ที่มอบหมาย	ให้ได้ดี

(แต่งโดยสุริน คล้ายรามัญ)

3. คำคล้องจองจากมูลบทบรรพกิจ

นั่งนิ่งตั้งใจ

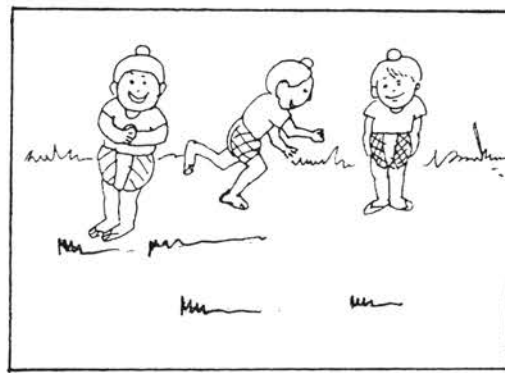
เสื่อมิไล่สาเร็จเมตตา

(จากหนังสือมูลบทบรรพกิจ หน้า 78)

4. เพลงไทยเพลงช่วยกันเก็บเนื้อร้อง คณะครูกรุงเทพมหานครทำนอง หม่าเขว-ลาวสำปาง

หนูเอ๋ยหนู คิดดูให้ดีซิว่า บ้านเมืองจะสะอาดตา (เอาว่าไยยาบาเล่ ๆ)
จะทิ้งจะเทควรรระวัง

บ้านเมืองเราจะดูสะอาดและงามตา พวกเรามาช่วยกันเก็บหนอย่าหนึ
ยยะนั่นมีมากมาย เกลื่อนไปจงเก็บทุกที่ เร็วเถิดหนู คนละชิ้นล่องชิ้นก็ยังมี
เก็บเก็บหนอย่ารอรู บ้านเมืองจะดีด้วยเด็กอย่างเรา (ฮ่า)

5. การละเล่น "ตะพุ่น"สถานที่เล่น สนามหญ้าหรือที่โล่งร่มเย็น

วิธีเล่น ผู้เล่นไม่จำกัดจำนวน จับไม้สั้นไม้ยาว เลือกผู้เล่นคนหนึ่งให้เป็นคนวิ่งไล่คนอื่น ๆ หลอกล่อ เมื่อคนวิ่งไล่ตะเาะใครคนนั้นต้องหยุดวิ่ง ในท่าที่กำลังกระทำอยู่ ในขณะนั้นจะเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนท่าไม่ได้ ถ้าเคลื่อนไหวคนนั้นก็ต้องตายต้องมาเป็นคนไล่แทน ถ้าตะเาะได้หมดแล้วทุกคนเป็นหุ่นหมด ผู้วิ่งไล่จะแสดงท่าทางหลอกล่อต่าง ๆ ให้ยิ้มหรือหัวเราะหรือเคลื่อนไหว ใครเคลื่อนไหวต้องมาเป็นคนวิ่งไล่แทน

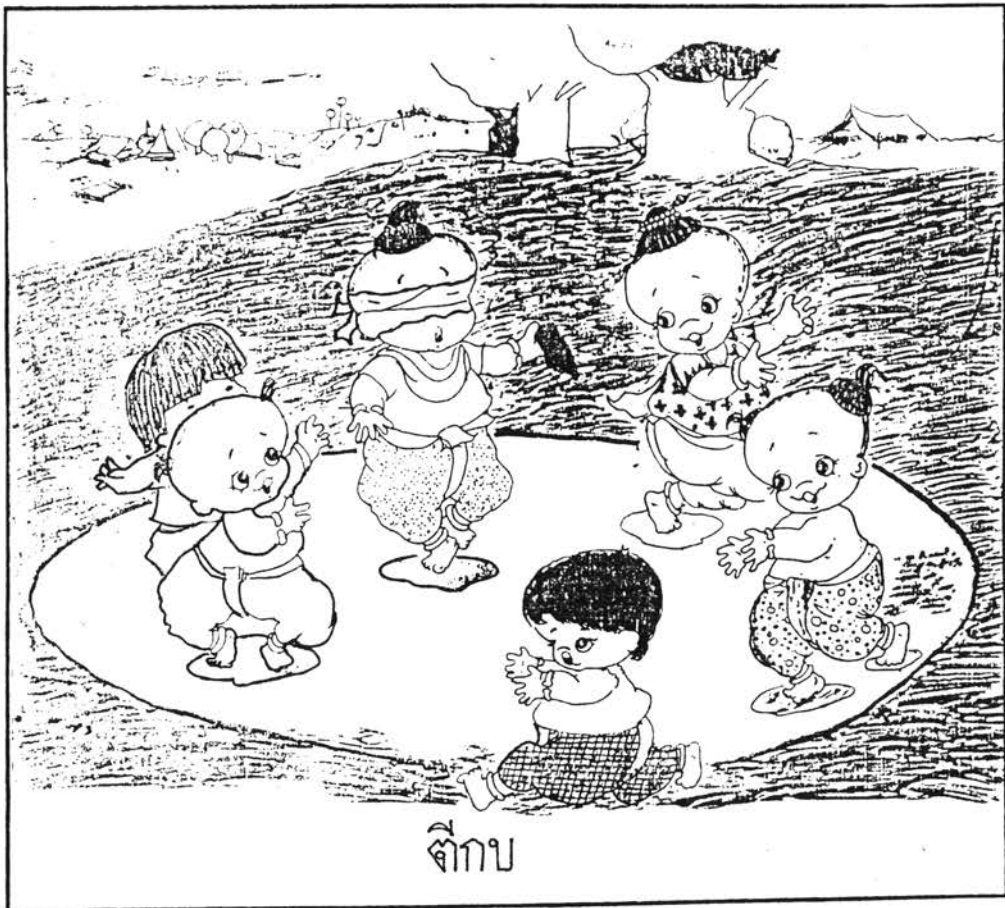
การเล่นชนิดนี้ฝึกความรับผิดชอบ (ปฏิบัติตามกติกา) และความว่องไว

(จากหนังสือการละเล่นของเด็กภาคกลาง หน้า 27)

แผนการล่อนที่ ๘

เรื่อง

ความซื่อสัตย์ ไม่พูดปด ไม่ลักขโมย

แผนการล่อนที่ 8 เรื่องความซื่อสัตย์ ไม่ทุจริต ไม่ลักขโมย

เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (50 นาที)

ความคิดรวบยอด

ผู้ที่มีความซื่อสัตย์ ไม่ทุจริต ไม่ลักขโมย เป็นคนดี มีความสุข
เป็นที่ไว้วางใจของบุคคลอื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนออกกำลังกายจากการละเล่นพื้นบ้าน "ตีกบ"
2. นักเรียนมีความสนุกสนานจากการฟังนิทานพื้นบ้านและการละเล่นพื้นบ้าน

"ตีกบ"

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้องการเน้น

1. ความมีเมตตากรุณาและความซื่อสัตย์ ไม่ทุจริต ไม่ลักทรัพย์
2. ความมีระเบียบวินัย เคารพกติกา
3. ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ และรู้จักย

เนื้อหา

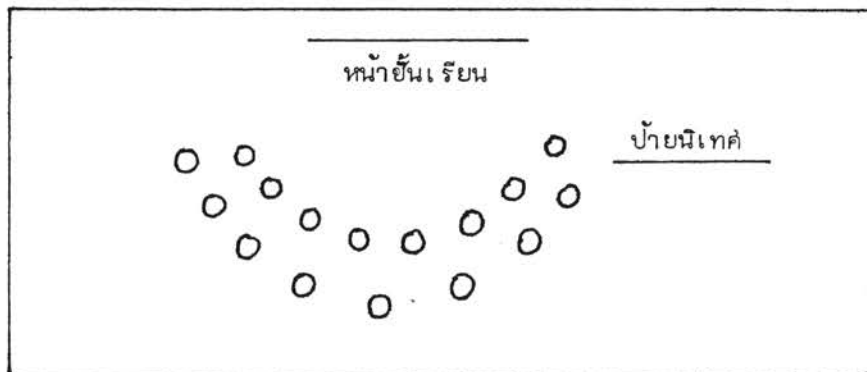
เด็กดี-ซื่อสัตย์

เมื่อเก็บของตกได้	เราคืนเจ้าของ
เราไม่ยักยอกได้ของ	ของผู้อื่น
เราไม่ใช้สิ่งของ	ของผู้อื่น ก่อนได้รับอนุญาต
เมื่อพูดสิ่งใด	เรารักษาคำพูดของเรา
เราพูดความจริงเสมอ	

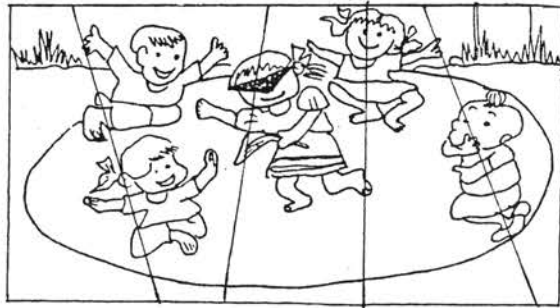
กิจกรรม

1. ครูจัดสภาพบรรยากาศภายในห้องเรียนให้สะอาด เรียบร้อย พร้อมทั้งจัดป้ายนิเทศที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ไม่ทุจริต ไม่ลักขโมย คือ เรื่อง โฉนน้อยเรื่อนงาม ไวล้วงหน้าและสัตห่องเรียนดังนี้

แผนผังห้องเรียน

2. ครูติดภาพการละเล่น "ตีกบ" บนกระดาน ภาพถูกปิดไว้ด้วยชิ้นส่วนรูปเหลี่ยมต่าง ๆ ดังตัวอย่าง

3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน โดยครูแจกขวดยาкулท์ให้นักเรียนทุกคน ๆ ละ 1 ขวด ในขวดใส่เมล็ดมะขามเพื่อให้นักเรียนเขย่าหากกลุ่มและกันขวดจะติดภาพผลไม้ไว้ ถ้านักเรียนได้รูปผลไม้เหมือนกันก็ไปอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม
4. ครูถามปัญหานักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่มใดตอบถูกให้ส่งตัวแทนเปิดชิ้นส่วนที่ปิดภาพบนกระดานครั้งละ 1 ชิ้นส่วน เมื่อเปิดแล้วสามารถทายภาพได้ ถ้ายังทายไม่ถูกครูถามปัญหาไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะเปิดภาพหมด พร้อมกันนี้ครูก็ได้ค้นหาถึงเรื่องความซื่อสัตย์กับนักเรียน

คำถาม

1. เมื่อเก็บของได้ เราคืนเจ้าของ ใช่หรือไม่
2. เราไม่ใช้สิ่งของของผู้อื่น ก่อนได้รับอนุญาต ใช่หรือไม่
3. เราพูดความจริงเสมอ ใช่หรือไม่
4. เราไม่ล้อกของของเพื่อน ใช่หรือไม่
5. เราไม่พูดปด ใช่หรือไม่
6. เราเก็บไม้บรรทัดได้ เราควรทำอย่างไร? (คืนให้เจ้าของหรือส่งครู)

5. ครูสนทนาซักถามถึงประสบการณ์การเล่น "ตีกบ" ตั้งปรากฏตั้งภาพที่นำมาเล่น

6. ครูให้นักเรียนเข้าสู่กิจกรรมการเล่น "ตีกบ" โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนร่างกาย ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนลึก ครูให้สัญญาณนทรวีตประกอบจังหวะทำบริหารร่างกาย

ขั้นอธิบายและสำริด

1. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดวิธีการเล่นและกติกา (คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน)

2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 2 คนสำริดการเล่น ขั้นปฏิบัติ นักเรียนเล่นการละเล่นพื้นบ้าน "ตีกบ" ต้องแสดงความซื่อสัตย์โดยผู้เล่นเป็นผู้ตี ซึ่งถูกปิดตา จะต้องปิดตาให้ "มิด" ไม่แอบดู และผู้เล่นอื่นต้องไม่ออกนอกวงและเมื่อถูกตีแล้วก็ต้องยอมเป็นผู้ตีคนต่อไป สิ่งจะถือว่ามีความซื่อสัตย์

ขั้นสรุปและนำไปใช้

1. ครูเป่านทรวีตให้สัญญาณหมดเวลาเล่น แล้วให้นักเรียนไปสลับปฏิบัติ
2. ครูให้นักเรียนเข้าสู่สถานที่เรียน แล้วสนทนากันถึงเรื่องการละเล่น "ตีกบ" ที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ และให้นักเรียนบอกถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความซื่อสัตย์
7. ครูเล่านิทานพื้นบ้านเรื่อง "โล่นน้อยเรื่อนงาม" ให้นักเรียนฟัง โดยใช้หุ่นเด็กไทยผสมลูกเล่าแทนครู ประกอบกับของจำลองบ้านเรือนไทยและภาพประกอบนิทานที่จัดไว้ที่ป้ายนิเทศ
8. ครูและนักเรียนสนทนาถึงนิทานพื้นบ้านที่เล่า โดยใช้หุ่นสนทนาแทนตัวครู
9. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำกลอน "ความซื่อสัตย์" ตามครู เป็นกลุ่มหรือพร้อมกันทั้งชั้น (คำกลอนอยู่ในเอกสารประกอบแผน) แล้วพานักเรียนไปสลับปฏิบัติและเข้าห้องเรียน

สื่อการสอน

1. นิทานพื้นบ้านเรื่อง "โล่นน้อยเรื่อนงาม"
2. หุ่นมือและของจำลองบ้านไทยพร้อมทั้งภาพประกอบนิทาน
3. การละเล่นพื้นบ้าน "ตีกบ"
4. ภาพการละเล่นพื้นบ้าน "ตีกบ"
5. ไม้ชี้และนทรวีต

6. ขวดยาคูลท์ 20 ขวด สำหรับแบ่งกลุ่ม
7. ค่ากลอน "ความซื่อสัตย์ ไม่พูดปด ไม่ลักขโมย"

การวัดผล สังเกตการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน

เอกสารประกอบแผน

1. นิทานพื้นบ้าน

เรื่อง โฉนน้อย เรือนงาม

พระวิจิตรจินดาโอรสของท้าวกาลศึกแห่งเมืองนพรัตน์ เป็นเจ้าชายที่มีรูปงามมาก แต่ด้วยกรรมเก่าของพระองค์เมื่อทรงเจริญวัยเป็นหนุ่มได้ถูกหึงของพญานาครายจนสิ้นพระชนม์ โจรทำนายว่าจะสิ้นพระชนม์อยู่ 7 ปี จนกว่าเจ้าหญิงซึ่งเป็นเนื้อคู่จะมาช่วยรักษา พระบิดาสั่งเก็บพระศพไว้เป็นอย่างดี

กล่าวถึงพระธิดาของท้าวทศวิชัยและนางเกษณีแห่งนครโรมวิสัย ผู้มีนามว่า "โฉนน้อย เรือนงาม" มีสิริโฉมงามยิ่งนัก เมื่อตอนประสูติมีเรือนไม้โสนพร้อมของทิพย์ออกมาจากครรภ์พระมารดาพร้อมกับนางด้วย ต่อมาเมื่อนางมีอายุได้ 15 พรรษา โจรได้ทูลพระบิดาว่า นางเป็นกาลกิณีต่อบ้านเมืองให้นางออกจากเมืองเสียจึงจะพ้นเคราะห์ นางจึงออกจากเมืองระเหเร่ร่อนตามลำพัง จนพระอินทร์สังสารจึงแปลงกายลงมามอบยาวิเศษให้ สามารถรักษาโรคได้ทุกชนิดและชุบชีวิตคนตายให้ฟื้นได้ เมื่อนางได้เดินทางพบนางกุลาหญิงรูปชั่วถูกงูกัดนอนตายอยู่ นางสังสารช่วยรักษาจนฟื้น นางกุลาจึงขอติดตามรับใช้โฉนน้อยต่อไป เมื่อทั้งสองเดินทางถึงเมืองนพรัตน์ โสนน้อยรับอาสารักษาพระวิจิตรจินดาแล้ว นางทำพิธีรักษานั้นได้ทรงเครื่องกษัตริย์ที่นางนำมา และเมื่อโยลมาหาให้พระวิจิตรจินดาคืนชีพนั้น นางได้รับไอความร้อนจากพญานาคจึงถอดเครื่องทรงฝากนางกุลาไว้แล้วไปลงน้ำ นางกุลาใจไม่ซื่อได้เอาเครื่องทรงของโฉนน้อยไปใส่แทน เมื่อพระวิจิตรจินดาทรงฟื้นขึ้นมาพบนางกุลาอยู่คนเดียวก็ทรงเข้าพระทัยว่านางกุลาเป็นผู้รักษาพระองค์ แม้โฉนน้อยจะมาต่อว่านางกุลา ก็ไม่มีหลักฐานอะไร จึงต้องยอมเป็นทาสรับใช้นางกุลา อาศัยอยู่ใต้ถุนตำหนักและถูกบังคับให้ทำงานอย่างหนักได้รับทุกขเวทนายิ่งนัก

ต่อมาพระวิจิตรจินดาได้ลี้ลับไปเที่ยวทะเลทรงให้บรรดาข้าหลวงส่งชื่อของโฉนน้อยตามใจชอบ จนกระทั่งโฉนน้อยบอกให้ชื่อ เรือนไม้โสนมาให้จึงสามารถถอนลมนเรือได้ พระวิจิตรจินดาได้แล่นเรือไปถึงนครโรมวิสัย ได้เล่าเรื่องโฉนน้อยให้ท้าวทศวิชัยฟังจนพระทศวิชัยแน่ใจว่าผู้สังชื่อ เรือนไม้โสนเป็นพระธิดาของพระองค์ จึงพระราชทานเรือนไม้

โสนให้แก่พระวิจิตรจินดา ภายหลังพระวิจิตรจินดาได้สืบส่วนเรื่องราวจนรู้ความจริงว่าผู้รักษา
ตนคือโสนน้อย ส่วนนางกุลาเป็นคนโกหกไม่ซื่อสัตย์ พุศุตต ยอขบโมยของของผู้อื่น จึงสั่งให้
นำนางกุลาไปประหารชีวิต แต่โสนน้อยขอภัยโทษไว้ พระวิจิตรจินดากับโสนน้อย เรือนงาม
ได้อภิเษกสมรสครองเมืองด้วยความสุขสืบมา

2. แผนภูมิคำกลอน

<u>ความซื่อสัตย์</u>	
"ซื่อสัตย์สุจริต ไม่คดและไม่โกง	คือทำ คิด อย่างตรงตรง ไม่หลอกลวงให้โลอะเลือน

(จากหนังสือจริยธรรมประจำตัวของนักเรียน หน้า 36)

3. คำอธิบายการละเล่นพื้นบ้าน "ตีกบ"

ผู้เล่น ผู้เล่นไม่จำกัดจำนวน

สถานที่ กลางแจ้งหรือที่โล่งร่มเย็น

วิธีเล่น ผู้เล่นสับไม้สั้นไม้ยาว ผู้โตโตไม้สั้นต้องเป็นผู้ตี ใช้ฝ่ามือตบอย่า

ให้มองเห็น และส่งผ้าที่จะตีให้ผู้ตีถืออยู่ในวง ผู้เล่นนอกนั้นเป็นกบอยู่ในวง ถ้าใครออกนอก
วงต้องเป็นกบแทน หรือถ้าผู้ตีตีถูกใครผู้นั้นต้องเป็นผู้ตีแทน การเล่นจะสนุกก็เมื่อผู้เล่นเป็น
กบผลัดกันร้อง และกระจายอยู่ให้เต็มวง เมื่อคนร้องแล้วอีกคนก็ร้องซ้อนขึ้น เมื่อเห็นคนตี
ไปไกลตัวก็วิ่งเสีย คนอื่น ๆ ก็ช่วยกันร้องเพื่อให้ผู้ตีง คนเป็นกบต้องหลบไหว

แผนการส่งมอบกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 1

เรื่อง

สัมมาคารวะ มารยาทไทยที่ดีงาม

ลูกบอลลูกจ๋า

แผนการล่อนที่ 1 เรื่อง สัมมาคารวะ มารยาทไทยที่งดงาม

เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (เวลา 50 นาที)

ความคิดรวบยอด เด็กดีเป็นคนสุภาพอ่อนน้อม พุดจาไพเราะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนพูดคำว่า ล้อลดี ชอบคุณ ขอโทษ ขอบใจ ครับ ค่ะ ขา ได้ถูกต้องตามโอกาส
2. นักเรียนมีความสนุกสนานในการเล่นโยนบอล
3. นักเรียนฝึกร้องเพลงขอบคุณ

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้องการ

1. นักเรียนพุดจาไพเราะ มีมารยาทดีงาม มีสัมมาคารวะเสมอ
2. นักเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความอดทน ออกกลืน
3. นักเรียนมีความเป็นผู้หน้า ผู้ตามที่ดี

เนื้อหา

การพุดจาไพเราะ

เมื่อนักเรียนพบเพื่อนกล่าวคำว่า ล้อลดี

เมื่อนักเรียนพบครู ควรยกมือไหว้พร้อมกับกล่าวคำว่า ล้อลดีครับ หรือล้อลดีค่ะ

เมื่อนักเรียนได้รับของจากผู้ใหญ่ ควรไหว้พร้อมทั้งกล่าวคำว่า ขอขอบคุณครับ หรือขอบคุณค่ะ

เมื่อนักเรียนทำผิด โดยไม่ตั้งใจ นักเรียนกล่าวคำว่า ขอโทษ

นักเรียนข้ายพุด ครับ กับผู้ใหญ่

นักเรียนหญิงพุด ค่ะ ขา จัะ จ่า กับผู้ใหญ่

กิจกรรม

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับคำพุดจาไพเราะ ตอบรับ ขานรับ
2. ครูสาธิตการไหว้ผู้ใหญ่แล้วให้นักเรียนฝึกการไหว้ผู้ใหญ่ตามครู เป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล พร้อมทั้งฝึกหัดการพุดคำว่า "ล้อลดี" "ขอบคุณ" กับการไหว้และรับของด้วย
3. ครูเปิดหุ่นมือ ประกอบการเล่านิทานเรื่อง เทพธิดาแห่งมารยาทให้นักเรียนดูและฟัง
4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับนิทานที่เล่าโดยให้นักเรียนพุดแทนครู

5. ครูให้นักเรียนฝึกพูดประโยค "เด็กที่ดีเป็นคนสุภาพอ่อนน้อม พุดจาไพเราะ" ตามครู พร้อมทั้งทักซันหรือฝึกพูดเป็นกลุ่ม
6. ครูเปิดเทปเพลง "ขอบคุณ" ให้นักเรียนฟังและฝึกร้องพร้อมทั้งเคาะจังหวะ
7. ครูนำนักเรียนเข้าสู่กิจกรรมการเล่น "ลูกบอลลอดขา" โดยครูให้นักเรียนดูภาพการละเล่น "ลูกบอลลอดขา"
8. ครูและนักเรียนร่วมกันเล่นหาถึงประสพการณ์การเล่นลูกบอล
9. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยแจกบัตรสีต่าง ๆ ให้นักเรียนคนละ 1 บัตร แล้วแยกตามบัตรสีที่ได้รับ
10. ให้นักเรียนเข้าแถวตอนลึกตามกลุ่ม และนำนักเรียนไปเล่นลูกบอลที่สนาม โดยเดินไปอย่างเป็นระเบียบ และปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนร่างกาย

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนลึก
2. ครูเป่านกหวีดให้สัญญาณประกอบจังหวะบริหารร่างกาย

ขั้นอธิบายและลำธิต

1. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดวิธีเล่นและกติกาเพิ่มเติม (คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน)
2. ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร 5 คน ลำธิตการเล่น

ขั้นปฏิบัติ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่น "ลูกบอลลอดขา"

ขั้นสรุปและนำไปใช้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาซักถามถึงการเล่น "ลูกบอลลอดขา" โดยครูใช้หุ่นถามแทนครู เช่น
  - ครูถามนักเรียนว่า ถ้าครูให้ลูกบอลแก่นักเรียน ๆ ควรกล่าวคำว่าอะไร (ขอบคุณครับ ขอบคุณค่ะ)
  - ถ้านักเรียนโยนลูกบอลไปถูกเพื่อน โดยไม่ตั้งใจนักเรียนควรกล่าวคำว่าอะไร (ขอโทษ) เป็นต้น
2. ครูสรุปถึงมารยาทที่ดีและคำที่พูดจาไพเราะ
3. ครูให้นักเรียนร่วมกันพูดตามแถบประโยค "เด็กที่ดีเป็นคนสุภาพอ่อนน้อมพุดจาไพเราะ" แล้วพานักเรียนไปเล่นปฏิบัติและเดินกลับเข้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. นิทานเรื่อง เทพธิดาแห่งมารยาท
2. หุ่นเด็กแต่งกายล่ากลบัลจุบั้นและโรงเซ็ดหุ่น
3. แถบประโยค "เด็กที่ดีเป็นคนสุภาพอ่อนน้อม พุดจาไพเราะ"
4. เทปเพลงไทย "ขอบคุณ" ทำนองนุหลงกาท้า
5. การละเล่น "ลูกบอลลอดขา"
6. ภาพการละเล่น "ลูกบอลลอดขา"
7. นกหวีด
8. ไม้ชี้
9. เครื่องเทพบันทึกเสียง
10. ห้อยของขวัญ
11. ปत्रสีเป็นรูปสี่เหลี่ยมสำหรับแบ่งกลุ่ม

การวัดผล สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

เอกสารประกอบแผน

1. มารยาทการไหว้ผู้ใหญ่

การไหว้พ่อ แม่ ครู และผู้ใหญ่ ให้ประนมมือขึ้นพร้อมกับก้มศีรษะ โนมตัวให้มาก หัวแม่มือจรดปลายจมูก ปลายนิ้วชี้จรดระหว่างคิ้ว

2. นิทานเรื่อง

เทพธิดาแห่งมารยาท

มีเทพธิดาองค์หนึ่งได้มาจุติบนโลก เธอแต่งกายสวยงามมาก เธอพบเด็กชายต้องลูกคนขายถ่านซึ่งยากจนมาก เกิดความสงสารและอยากจะช่วยเหลือ เด็กชายต้องขอให้เทพธิดาช่วยเหลือพ่อแม่ซึ่งกำลังป่วยอยู่ ส่วนตัวเขาจะไปขายถ่านหาเงินเลี้ยงพ่อแม่ และน้อง เทพธิดาขมว่า ต้องเป็นคนดีรู้จักรักพ่อแม่ เป็นเด็กกตัญญู เธอจึงบอกให้ต้องไปที่ขายป่าและเดินไปตามถนนจนกว่าจะถึงกำแพงใหญ่ เทพธิดาบอกว่า "ผลไม้ทองคำในส่วนนี้จะช่วยให้ครอบครัวของต้องมีฐานะดีขึ้น" เมื่อมาถึงประตูสวนต้องก็ตะโกนด้วยความดีใจว่า "เปิดประตูหน่อยโว้ย ข้าจะมาเอาผลไม้ทองคำ" ต้องตะโกนจนเสียงแหบแห้ง ประตูก็ไม่ยอมเปิด ในที่สุดเขาเหนื่อยและหลับไป ต้องฝันเห็นเทพธิดา "ต้อง ต้อง เด็กดีต้องพุดจาให้สุภาพนะจ๊ะ" เมื่อเขาตื่นขึ้นมา เขาเดินไปเคาะประตูเบา ๆ แล้วกล่าวว่า "ขอความกรุณาช่วยเปิดประตูให้ผมหน่อยครับ" ทันใดนั้นประตูสวนก็เปิดออก มองเห็นผลไม้ทองคำมากมาย ใต้ต้นไม้ใหญ่

หญิงชราคนหนึ่งกำลังพรวนดินอยู่เพียงผู้เดียว ต้องพูดว่า "นี่แน่ะยายเฒ่า ข้าจะมาเอาผลไม้ ทองคำ" ทันใดนั้นต้องก็ระลึกถึงคำสอนของเทพธิดาได้ จึงเปลี่ยนคำพูดใหม่ว่า "คุณยายครับ กรุณาแบ่งผลไม้ทองคำให้ผมสักลูกเถาะครับ แม่เฒ่ายิ้ม ยืนขึ้นเก็บผลไม้ที่โตที่สุดให้แก่ต้อง ทันใดนั้นผลไม้ทองคำหายวับไป ต้องนึกขึ้นได้" ตายแล้ว สัมขอบคุณแม่เฒ่า "ต้องมาหาแม่เฒ่า ใหม่ และยกมือไหว้อย่างนอบน้อม "ขอบพระคุณครับ" ในที่สุดต้องก็ได้ผลไม้ทองคำและครอบครัว ของต้องก็มีความสุขตลอดมา เพราะความเป็นผู้มีมารยาท ต้องสอนให้้องเป็นผู้มีมารยาท รู้จักใช้คำ ส่วสดี ขอบคุณ ขอโทษ กรุณา อีกด้วย (วรรณธรณ์ ทวีศิลป์ ผู้แต่งเรื่อง)

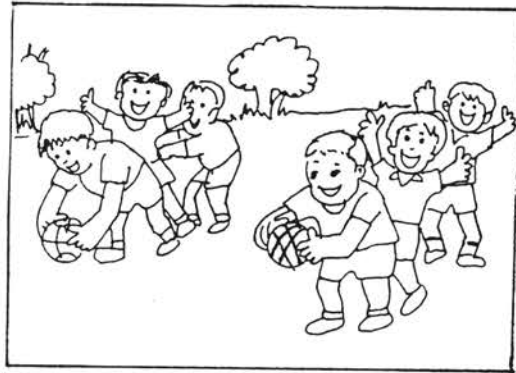
3. เพลงไทย ทำนองบุหลังกาก้า

เพลงขอบคุณ

ขอบคุณ	ขอบคุณ	ขอบคุณ	ท่านมาก	มาก
ขอบคุณ	ขอบคุณ	ขอบคุณท่านมาก	มาก	
ขอบคุณ	ขอบคุณ	ขอบคุณท่านมาก	มาก	ขอบคุณที่กรุณา

4. แถบประโยค "เด็กที่ดีเป็นคนสุภาพอ่อนน้อม พุดพวาไพเราะ"

5. การเล่น "ลูกบอลลอดขา"

ผู้เล่น จำนวนผู้เล่นไม่จำกัด

สถานที่ กลางแจ้งหรือที่โล่งร่มเย็น

วิธีเล่น ผู้เล่นไม่จำกัดจำนวน แบ่งจำนวนผู้เล่นเท่ากัน เข้าแถวตอนลึกห่างกัน

หนึ่งช่วงแขน แต่ละทีมมีลูกบอลวางไว้ตรงหน้าผู้เล่นคนแรก พอได้ยินสัญญาณนกหวีด ผู้เล่นคนแรก ของทุกทีม จับลูกบอลลอดระหว่างขาส่งให้คนที่ 2 คนที่ 2 ส่งต่อคนที่ 3 โดยการลอดใต้ขาดลอด ทำเช่นนี้ไปเรื่อยไปถึงคนสุดท้ายแถวไหนเสร็จก่อนให้นั่งลงก่อนทีมอื่น ซึ่งจะเป็นทีมที่ชนะ

แผนการสอนที่ 2

เรื่อง

ความอดทน ออกกาลน

แผนการสอนที่ 2 เรื่อง ความอดทน อดกลั้น

เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (50 นาที)

ความคิดรวบยอด

ความอดทนอดกลั้น เป็นลักษณะนิสัยที่ดี ทำให้จิตใจเข้มแข็งและทำให้การเรียน และการทำงานประสบความสำเร็จ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความสนุกสนานในการออกกำลังกายในการเล่น "ผีเสื้อกับดอกไม้"
2. นักเรียนได้ฝึกพูดประโยคที่เกี่ยวกับความอดทนอดกลั้นตามครู

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้องการเน้น

1. ความอดทน ความเพียรพยายาม
2. ความมั่นใจเป็นนักกีฬา รู้จักแพ้ ยินยอมและให้อภัย

เนื้อหา

ความอดทนอดกลั้น หมายถึง การมีกำลังเข้มแข็ง ต่อสู้กับเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยไม่ท้อแท้หรือหน่ายหนี

เราอดทนต่อความเจ็บป่วย

เราอดทนต่อการเรียนและการทำงาน

เราอดทนต่อการรอคอย

เราอดทนต่อความอยากได้

กิจกรรม

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องความอดทนอดกลั้น แล้วครูเล่านิทานเรื่อง "ความอดทน" ประกอบการยืดหยุ่นนิ้วมือให้นักเรียนดูและฟัง
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องนิทานที่เล่าโดยให้นักเรียนพูดแทนครู
3. ครูให้นักเรียนฝึกพูดประโยคร้อยแก้วตามครู ทั้งเป็นกลุ่มหรือพร้อมกันทั้งชั้นดังนี้ "ความอดทนอดกลั้นเป็นนิสัยที่ดี ทำให้จิตใจเข้มแข็งและทำให้การเรียนและการทำงานประสบความสำเร็จ"
4. ครูเปิดเทปเพลง "ความอดทน" ทำนอง Kiss me another kiss ให้นักเรียนพร้อมทั้งเคาะจังหวะตามหรือทำท่าประกอบเพลง

5. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความอดทนอดกลั้น
6. ครูนำนักเรียนเข้าสู่กิจกรรมการเล่น "ผีเสื้อกับดอกไม้" โดยครูให้นักเรียนทายภาพการเล่นที่จะให้ดูว่าเป็นภาพอะไร โดยภาพนั้นถูกปิดไว้ด้วยชิ้นส่วนรูปเหลี่ยมต่าง ๆ
7. ครูและนักเรียนร่วมกันเล่นจนถึงประสพการณ์การเล่น "ผีเสื้อกับดอกไม้"
8. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยให้นักเรียนจับมือกันเป็นวงกลมแล้วให้นักเรียนทุกคนแบมือซ้าย ทำมือขวาชี้ลงมือซ้ายของเพื่อนถัดไป แล้วร้องพร้อมกันว่า "รั้ม รั้ม รัฟ" (การเล่นของเด็กมาเลเซีย หน้า 27) เมื่อร้องว่า รัฟ ผู้ที่ยืนฝ่ามือไว้รับกำมือและพยายามหุบจับนิ้วชี้ของเพื่อนให้ได้ ก่อนที่ผู้ยืนนิ้วจะยกนิ้วออกไป แล้วนำผู้ที่ถูกจับนิ้วมาแบ่งกลุ่มตามต้องการ

9. ครูนำนักเรียนเล่น "ผีเสื้อกับดอกไม้" ตามลำดับขั้นดังนี้

ขั้นตอนร่างกาย

- นักเรียนทั้ง 4 กลุ่มจับมือกันยืนเป็นวงกลม และกระโดดตบอยู่กับที่ 10 ครั้ง และกระโดดฮีบ (ม้าเขย่ง) 1 รอบ

ขั้นอธิบายและลำธิต

1. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดกติกาและวิธีเล่น "ผีเสื้อกับดอกไม้" (คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน)

2. ครูให้นักเรียนอาสาสมัครกลุ่มละ 2 คน มาลำธิตการเล่น

ขั้นปฏิบัติ

- ให้นักเรียนทุกกลุ่มเล่นผีเสื้อกับดอกไม้ โดยครูดูแลอย่างใกล้ชิด

ขั้นสรุปและนำไปใช้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันเล่นจนถึงประโยชน์ที่ได้รับและยกตัวอย่างพฤติกรรมที่แสดงถึงความอดทนจากการเล่น "ผีเสื้อกับดอกไม้"

2. ครูสรุปถึงความอดทน แล้วพานักเรียนไปลุยปฏิบัติและพาเข้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. นิทานเรื่อง ความอดทน
2. หุ่นนิ้วมือประกอบนิทาน
3. เทปเพลง "ความอดทน" ทำนอง Kiss me another kiss

4. การเล่น "ผีเสื้อกับดอกไม้"
5. เครื่องเทพปัทมทีกเสียง
6. ไม้ซี้และนกหวีด
7. แถบประโยค

การวัดผล สังเกตจากการที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม

เอกสารประกอบแผน

1. นิทานเรื่อง ความอดทน

เรื่องย่อ "ความอดทน"

เด็กชายพ่มีล ชี้อัจฉริยะใหม่เอี่ยมคันหนึ่ง จากเงินที่สะสมไว้นั้นละเล็กละน้อยเป็น
 แรมปี เขารักจักรยานคันนี้มาก เด็กชายพ่มีล จะเช็ดถูขัดจนเป็นมันวับทุกวัน วันหนึ่งหลังจาก
 เลิกเรียนแล้ว เด็กชายพ่มีล ชี้อัจฉริยะไปเที่ยวเล่น ขณะที่กำลังชี่ไปด้วยความเร็วตามถนน ทันที
 ทันใดนั้นมีรถเข็นคันหนึ่งไถลออกมาจากมุมซอยเล็ก ๆ อย่างกระชั้นชิด เด็กชายพ่มีล หลบไม่
 ทันจึงชนเข้าไปอย่างเต็มแรงจนกระเด็นตกจากรถ ล้อหน้าและที่จับบิดเบี้ยว สติลออกไปหลาย
 แห่ง เด็กชายพ่มีลลุกขึ้นยกรถตั้ง แล้วลูบคลำรถอย่างเสียดาย โดยไม่สนใจอาการของตนเอง
 เลย เด็กชายประสิทธิ์เจ้าของรถเข็นยืนตะลึงอยู่ ครั้นเห็นเด็กชายพ่มีลลูบคลำรถก็รีบไป
 ขอโทษพร้อมกับถามว่า "เจ็บตรงไหนบ้าง รถเสียหายมากไหมครับ" เด็กชายพ่มีลรู้สึกเสียใจ
 มากที่รถเสียหายและตนเองก็ได้รับบาดเจ็บด้วย แต่ก็อดทนอดกลั้นต่อความเจ็บปวด และเห็น
 ว่าเด็กชายประสิทธิ์มาขอโทษอย่างสุภาพ จึงพูดตอบว่า "ไม่เป็นไรครับ" เด็กชายประสิทธิ์
 พูดว่า "ผมเสียใจจริง ๆ ที่เกิดเรื่องเช่นนี้ขึ้น เป็นความผิดของผมเอง แต่ผมไม่ได้เจตนาเลย
 มีอะไรจะให้ผมช่วยบ้างไหมครับ" เด็กชายพ่มีลตอบว่า "ไม่เป็นไรครับ ผมไม่ได้เจ็บอะไร
 มาก รถนี้ผมก็พอจะซ่อมเองได้" หลังจากนั้น เด็กทั้งสองช่วยกันหามรถจักรยานไปบ้านของ
 เด็กชายพ่มีล ต่อมาเด็กชายทั้งสองก็ไปมาหาสู่กันเป็นประจำ จนกลายเป็นเพื่อนที่รักกันมาก

(จากแผนการสื่อนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หน้า 64-65)

2. แถบประโยค

"ความอดทนอดกลั้นเป็นนิสัยที่ดี ทำให้จิตใจเข้มแข็ง ทำให้การเรียนและ
 การทำงานประสบความสำเร็จ"

3. เพลงเพลงอดทนเนื้อร้อง ผศ. ประคอง สุทธิสารทำนอง kiss me another kiss

(สร้อย) อดทน อดทน อดทนนะ

แล้วเราจะมีชัยชนะเอง (ซ้ำทั้งหมด)

เราจะไม่บ่นเหลือทน

เมื่อเราเกิดเป็นคน ก็ต้องมีใจสู้

หากงานใด ๆ ที่เล่นยาก

จะลำบากหรือใจ เราต้องมีใจสู้ (สร้อย)

4. คำอธิบายการเล่น "ผีเสื้อกับดอกไม้"ผู้เล่น จำนวนผู้เล่นไม่จำกัดจำนวนสถานที่ กลางแจ้งหรือที่โล่งร่มเย็น

วิธีเล่น แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเป็นผีเสื้อ อีกกลุ่มหนึ่งเป็นดอกไม้ กลุ่มผีเสื้อบินทั่ว ๆ ไปในสนาม กลุ่มที่เป็นดอกไม้นั่งคุกเข่าเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 คน อยู่แขนเหนือศีรษะ โยกตัวโยกแขน กลุ่มผีเสื้อพยายามบินโฉบไปที่ดอกไม้ บินอยู่ในกลางดอกไม้ บ้างสลับกันบินไปที่อื่นบ้าง เมื่อให้สัญญาณหยุด ผีเสื้อดอกไม้ หยุดนิ่งไม่เคลื่อนไหว ให้ผู้ที่ เป็นดอกไม้พยายามเอื้อมมือจับผีเสื้อให้ได้โดยไม่เคลื่อนที่ ผีเสื้อที่ถูกจับได้ต้องกลับมาเป็นดอกไม้แทน และเริ่มเล่นใหม่ต่อไป

(จากหนังสือกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หน้า 122)

แผนการสอนที่ 3

เรื่อง

ความมีระเบียบวินัยในตนเอง

แผนการล่องหนที่ 3 เรื่องความมีระเบียบวินัยในตนเอง

เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (50 นาที)

ความคิดรวบยอด

ผู้ที่ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย ย่อมจะเกิดผลดีต่อตัวเองและผู้อื่นรวม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนฝึกร้องเพลงที่เกี่ยวกับระเบียบวินัย และฝึกหยุดประโยคร้อยแก้วที่เกี่ยวกับระเบียบวินัย
2. นักเรียนมีความสนุกสนานในการเล่น "ดอกไม้ในกำมือ"

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้องการเน้น

1. ความมีระเบียบเรียบร้อย
2. มีวินัยในตนเองในการตั้งใจฟัง
3. ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี มีน้ำใจเป็นนักกีฬา

เนื้อหา

เด็กดี-มีระเบียบวินัย

เรายืนตรงเคารพธงชาติ

เราไม่พูดคุยหรือเล่นกันในแถว

เวลาเรียนเราเรียน เวลาเล่นเราเล่น

เราเชื่อฟังคำสั่งสอนของครู

เราปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

กิจกรรม

1. ครูจัดเตรียมจากพร้อมเครื่องฉายสไลด์ เพื่อฉายสไลด์เรื่องความมีระเบียบวินัย ประกอบดนตรีและคำบรรยายจำนวน 41 ภาพ จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
2. ครูนำนักเรียนเข้าชมภาพสไลด์ประกอบดนตรีและคำบรรยายเรื่องความมีระเบียบวินัยโดยครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าแถวซັบัตร์ เข้าแถวซ็อนนม และเข้านั่งเก้าอี้ให้เรียบร้อย
3. ครูขออาสาสมัครนักเรียนจำนวน 6 คนเพื่อทำหน้าที่ขยายนม ขยายปัตร์ และเก็บปัตร์ผ่านประตู

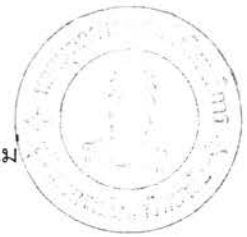

4. ก่อนที่จะทำการฉายภาพสไลด์ เรื่อง "ความเป็นระเบียบวินัย" ครูเปิดเพลง ที่เกี่ยวกับความเป็นระเบียบ คือเพลง เก็บของไว้ให้นักเรียนฟัง 1 จบ แล้วจึงฉายภาพสไลด์ ให้นักเรียนดู

5. ครูและนักเรียนสนทนาร่วมกัน เกี่ยวกับเรื่องความมีระเบียบวินัยที่ดูจากสไลด์

6. ครูให้นักเรียนที่มีบัตรรูปมะม่วงเป็นผู้โยกตุ๊กต้ออกมาล้อมมะม่วง ซึ่งมีข้อความ ต่อไปนี้ โดยครูเป็นผู้อ่าน นักเรียนเป็นผู้ตอบพร้อมกันทั้งชั้นหรือเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล

1. เรายืนตรงเคารพธงชาติ ใช่หรือไม่
2. เราไม่พูดคุยหรือเล่นในแถว ใช่หรือไม่
3. เราเข้าแถวเป็นระเบียบเวลารับประทานอาหาร ใช่หรือไม่
4. เราทิ้งขยะลงในถังขยะเสมอ ใช่หรือไม่
5. เราเดินเข้าห้องอย่างเป็นระเบียบ ใช่หรือไม่

7. ครูเปิดเทปเพลง "เก็บของไว้" ให้นักเรียนฟังและฝึกร้องตามพร้อมทั้ง เคาะจังหวะ

8. ครูให้นักเรียนฝึกพูดประโยคร้อยแก้วที่ว่า "เข้าแถวเป็นระเบียบ อย่าเอาเปรียบคนอื่น" ตามครู พร้อมกันทั้งชั้นหรือเป็นรายกลุ่ม

9. แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ด้วยการดูจากบัตรเข้าชมภาพสไลด์ ซึ่งมี สัญลักษณ์สี 4 สีคือ เหลือง เขียว ฟ้า และแดง

10. ครูนำภาพการเล่น "ดอกไม้ในกำมือ" ให้นักเรียนดูพร้อมกับสนทนากลุ่ม ถึง ประสิทธิภาพการเล่นของนักเรียน

11. นักเรียนเข้าแถวตอนลึกตามกลุ่ม แล้วเดินไปสนามหญ้าหรือที่โล่งร่มเย็น อย่างเป็นระเบียบ และปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนร่างกาย

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนลึก
2. ครูเป่านกหวีดให้สัญญาณประกอบจังหวะนักเรียนบริหารร่างกาย

ขั้นอธิบายและสำริด

1. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดวิธีเล่นและกติกาเพิ่มเติม (คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน)

2. ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร 8 คนสำริดการเล่น

ขั้นปฏิบัติ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นการละเล่นของอิหร่าน "ดอกไม้ในกำมือ" กำมือ"

ขั้นสรุปและนำไปใช้

1. ครูและนักเรียนเล่นทบทวนร่วมกันเกี่ยวกับการเล่น "ดอกไม้ในกำมือ" โดยยกตัวอย่างพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่เล่นซึ่งแสดงถึงความมีระเบียบวินัย เช่น การเข้าแถวตอนลึก การบริหารร่างกายพร้อมเพรียง การนั่งเป็นแถวอย่างเป็นระเบียบ ฯลฯ เป็นต้น

2. ครูย้ำถึงความสำคัญของการมีระเบียบวินัย

12. ครูให้นักเรียนนั่งพักผ่อนตามสบาย ในขณะที่เดียวกันนั้นครูก็เล่านิทานเรื่อง "นกกระจอกสีขาว" ประกอบภาพให้นักเรียนฟัง

13. ครูและนักเรียนเล่นทบทวนถึงเรื่องนิทาน แล้วพานักเรียนไปเล่นปฏิบัติและกลับเข้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. เพลง "เก็บของไว้"
2. ประโยคร้อยแก้ว "เข้าแถวเป็นระเบียบ อย่าเอาเปรียบคนข้างหลัง"
3. การเล่นของอิหร่าน "ดอกไม้ในกำมือ"
4. นิทานเรื่อง "นกกระจอกขาว"
5. ภาพประกอบนิทาน
6. ไม้ขีดและนกหวีด
7. บัตรสีแดง เขียว เหลือง ฟ้ำ อย่างละ 5 บัตร
8. เครื่องเทพบันทึกเสียง เครื่องฉายสไลด์ และภาพสไลด์
9. ขนหมุกก็
10. รูปมะม่วง 6 ผลพร้อมต้นมะม่วง

เอกสารประกอบแผน

1. เพลง

เพลง เก็บของไว้

เนื้อร้องและทำนอง เตือนใจ คำรมา รุต
ของไว้เก็บไว้เป็นระเบียบ จะเรียบร้อยโดยฉบับสัน
พวกเราจะต้องช่วยกัน ทุกวันเก็บของไว้ให้ดี

(จากหนังสือเพลงเด็ก "เตือนใจ" หน้า 25)

2. แถวประโยค

"เข้าแถวเป็นระเบียบ อย่าเอาเปรียบคนข้างหลัง "

3. คำอธิบายการเล่นของอิหร่าน "ดอกไม้ในกำมือ"

ผู้เล่น จำนวน 2 ทีม ๆ ละ 4-10 คน

สถานที่เล่น กลางแจ้งหรือที่โล่งร่มเย็น

อุปกรณ์การเล่น ดอกไม้กระดาษเล็ก ๆ หรือวัตถุอย่างอื่นที่ใช้เป็นดอกไม้

วิธีเล่น ผู้เล่นแต่ละทีมเลือกหัวหน้าของตนขึ้นมา หัวหน้าทีมทั้งสองตกลงกันว่า ทีมไหนจะเป็นผู้ซ่อนดอกไม้ก่อน หัวหน้าทีมทั้งสองตกลงกันว่า จะต้องได้คะแนนกี่แต้มจึงจะชนะ เช่น ต้องได้ 10 แต้ม ผู้เล่นทั้งสองทีมนั่งเรียงแถวหน้ากระดานหันหน้าเข้าหากัน ผู้เล่นทีมที่จะได้ซ่อน "ดอกไม้" เอามือไปหลังให้หมด และส่งดอกไม้ให้กัน ผู้เล่นคนหนึ่งซ่อนดอกไม้ไว้ในกำมือ และให้ผู้เล่นทุกคนวางกำมือไว้บนเข้าของตน โดยไม่แสดงให้เป็นที่สงสัยว่ามีดอกไม้ในกำมือของผู้ใด ผู้เล่นอีกทีมพยายามทายว่า "ดอกไม้" อยู่ในกำมือไหน อนุญาตให้ทายได้เพียง 1 ครั้ง ถ้าทายถูกทีมนั้นได้ 2 แต้ม ถ้าทายผิดจะเสีย 2 แต้ม ผู้เล่นทั้งสองทีมผลัดกันทาย "ดอกไม้" ทีมใดได้แต้มเท่ากับจำนวนที่หัวหน้าตกลงกันไว้ก่อนเป็นผู้ชนะ

4. เนื้อเรื่องย่อของนิทานเรื่องนกกระจอกสีขาว

มีครอบครัวนกกระจอกครอบครัวหนึ่งมีลูกเป็นนกกระจอกขาว พ่อโตยีนทำอะไรด้วยตนเองไม่เป็น และชอบเอาแต่ใจตนเองเป็นใหญ่ พ่อแม่ เพื่อนฝูงระอาใจไปตามกัน เวลาเรียนนกกระจอกขาวไม่ตั้งใจ เรียนและไม่ปฏิบัติตามคำสอนของครู เวลาโรงเรียนเลิก นักเรียนน้อยต่างป็นเข้าแถวเป็นระเบียบ เรียบร้อยเพื่อกลับบ้าน นกกระจอกขาวกลับไม่สนใจ กลับโกลเล่นอยู่คนเดียว ทำให้พ่อแม่เป็นห่วง เล่มอ ปิดภาคเรียน ครูเหยี่ยว

พานักเรียนหนักไปพักแรม นักเรียนต่างดีใจและเตรียมข้าวของที่จำเป็นไป ส่วนนกกระจอก
ขาวมีอะไรก็ยึดในถุงย่ามอย่างไม่เป็นระเบียบพร้อมทั้งเอาหน้าอวดลมไปด้วย และโมโหใคร ๆ
ไปหมดที่ไม่มีใครช่วยถือถุงย่าม พอถึงที่พักแรม เพื่อนต่างแบ่งกลุ่มทำงานอย่างขยันขันแข็ง
แต่นกกระจอกขาวแอบนอนหลับตามเคย พอตื่นขึ้นมาก็ตีมน้ำอวดลม แล้วเหวี่ยงทั้งโดนโดน
ต้นไม้แตกกระจาย พอดีกับเศษขวดแตกทำมุมรับแสงตะวัน รวมศูนย์ความร้อนเผาหญ้าแห้ง
ลุกไหม้กระโจมของนกกระจอกขาวหมด กระโจมอื่นปลอดภัย ยาวค่ายลงมตีให้นักกระจอก
สร้างกระโจมใหม่ ไม่มีใครสนใจนกกระจอกขาวซึ่งมอมแมม เปื้อนเประอะ วัวเหว่ เค้ารำสร้อย
และเริ่มเสียใจในความละเพร่ามักง่ายขาดระเบียบวินัยในตนเอง คินสุดท้ายยาวค่ายจัด
กิจกรรม นกกระจอกขาวไม่เอาใจตนเองอีกและพยายามช่วยเพื่อนเตรียมงานเป็นอย่างดี
จนเป็นที่รักใคร่ของครูและเพื่อน ๆ ตั้งแต่นั้นมา

แผนการสอนที่ 4

เรื่อง

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละและแบ่งปัน

แผนการตอนที่ 4 เรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ และแบ่งปัน

เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (50 นาที)

ความคิดรวบยอด

การให้เป็นพื้นฐานของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนฝึกการออกกำลังกายและความคล่องแคล่วว่องไวด้วยการเล่น "ลูกเทนนิสมหาสนุก"
2. นักเรียนมีความสนุกสนานในการเล่นและฟังนิทาน

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้องการเน้น

1. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ และแบ่งปัน
2. ความมีเมตตากรุณา ความเป็นระเบียบวินัย

เนื้อหา

เราช่วยเหลือแบ่งปันของให้น้อง เพื่อน หรือเด็กที่เล็กกว่า

เราช่วยเหลืองานบ้านที่เราทำได้

เราแบ่งปันของใช้ให้แก่เพื่อนบ้าน

กิจกรรม

1. ครูเปิดเทปเพลง "เอื้อเฟื้อกัน" ให้นักเรียนฟัง เมื่อนักเรียนได้ฟังที่เรียบร้อยแล้วเล่นท่ารำเกี่ยวกับเนื้อเพลงที่ฟัง
2. ครูเปิดเทปเพลง "เอื้อเฟื้อกัน" แล้วให้นักเรียนแสดงท่าประกอบเพลงอย่างอิสระ เมื่อครูเป่านกหวีดให้สัญญาณหยุด แล้วให้นักเรียนจับกลุ่มตามคำสั่ง ดังนี้

นั่งซ้อนตักกัน	5	หมายความว่า	จับกลุ่ม	5	โดยนั่งซ้อนตักกัน
กอดคอกัน	4	หมายความว่า	จับกลุ่ม	4	โดยกอดคอกัน
นิ้วก้อยเกี่ยวกัน	3	หมายความว่า	จับกลุ่ม	3	โดยเอานิ้วก้อยเกี่ยวกัน
3. ครูให้นักเรียนเข้าสู่กิจกรรมการเล่น "ลูกเทนนิสมหาสนุก" โดยให้นักเรียนเข้าแถวตอนลึก ตามกลุ่ม 4 กลุ่ม แล้วพานักเรียนไปลงสนาม โดยเดินไปอย่างเป็นระเบียบ และปฏิบัติตามขั้นต่อไปนี้

ขั้นตอนร่างกาย

1. นักเรียนเข้าแถวตอนลึก 4 กลุ่ม
2. นักเรียนบริหารร่างกายตามสัญญาณทวิต

ขั้นอธิบายและลำธิต

1. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดกติกาและวิธีเล่น "ลูกเทนนิสมหาสนุก"

(คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน)

2. ครูให้นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน มาลำธิตการเล่น

ขั้นปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนทุกกลุ่มเล่น "ลูกเทนนิสมหาสนุก" เพื่อฝึกการให้ของแก่เพื่อน และผลัดกันเล่น

ขั้นสรุปและนำไปใช้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเล่น "ลูกเทนนิสมหาสนุก"
2. ครูและนักเรียนสนทนาถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน จากการเล่น "ลูกเทนนิสมหาสนุก" เช่นครูยกตัวอย่างให้นักเรียนฟังว่าการที่คนที่ 1 นำลูกเทนนิสไปให้เพื่อนคนที่ 2 นั้นยอมแสดงถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเล่น เป็นต้น
4. ครูให้นักเรียนนั่งพักผ่อนในที่ร่มเย็นร่วมกัน แล้วครูเล่านิทานเรื่อง เด็กหญิง ล้มสิน ประกอบภาพให้นักเรียนฟัง
5. ครูและนักเรียนสนทนาถึงแนวคิดที่สำคัญจากนิทานที่ฟัง
6. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำร้อยแก้วตามครูเป็นรายกลุ่มหรือพร้อมกันทั้งชั้น ดังนี้ "การให้เป็นการแสดงถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน" โดยให้หุ่นโตเหมือนพูดแทนครู จากนั้นจึงพานักเรียนไปลุยปฏิบัติ และพาเข้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. เพลง "เอื้อเฟื้อกัน"
2. การเล่น "ลูกเทนนิสมหาสนุก"
3. นิทานเรื่อง "เด็กหญิงล้มสิน"
4. ภาพประกอบนิทาน

5. แลปประโยค
6. หุ่นโตเรม่อน
7. นกหวีดและไม้ยี่
8. เครื่องเทปบันทึกเสียง
9. เสื่อ

การวัดผล สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

เอกสารประกอบแผน

1. เนื้อเพลง

เพลงเอื้อเฟื้อกัน

(สร้อย) เอื้อเฟื้อกันผูกพันไมตรี ช่วยเหลือกันสร้างสรรค์ความดี ดุด ดุด ดุด

ดุด ดุด ดุด ดุด ดุด ดุด ดุด ดุด ดุด

ชาย : ฉันมีขนมมาฝาก ยนมจาก ลุ่มทรปรากการ ทองหยิบ ทองหยอด

ยนมตาล หวานมันจริง ๆ นะเธอ (สร้อย)

หญิง : เมื่อวานเธอไปไหนมา

ชาย : คุณย่าท่านมาส่งสาร ไม่ได้ไปเยี่ยมเสียนาน เมื่อวานแวะไปเยี่ยม

ท่านมา (สร้อย)

ชาย : เป็นอะไรไปละน้องสาว

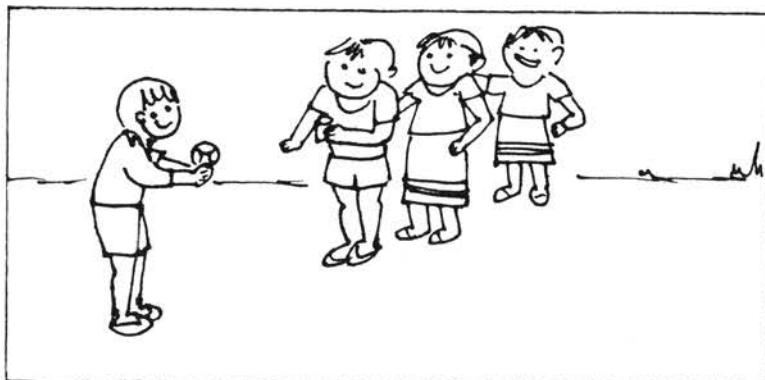
หญิง : ข้อทำฉันทเพลงนะซี

ชาย : ช่วยฉ้มนเอาไหมคนดี

หญิง : อย่าเลยพี่ ช่วยน้องพยาบาล (สร้อย)

(จากหนังสือเพลงเด็ก "เดือนใจ" หน้า 5)

2. คำอธิบายการเล่น "ลูกเทนนิสมหาสนุก"

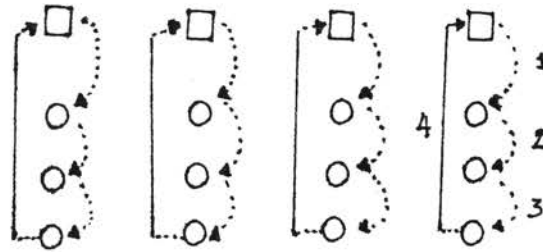

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น

สถานที่ กลางแจ้งหรือในที่โล่งร่มเป็น

อุปกรณ์ กล่องฟิล์มกลุ่มละ 3 กล่อง และลูกเทนนิสกลุ่มละ 1 ลูก

วิธีเล่น ผู้เล่นแต่ละกลุ่มเข้าตอนลึก จำนวนผู้เล่นเท่ากันทุกกลุ่ม คนแรกถือลูกเทนนิสอยู่ห่างจากคนที่ 2 ประมาณ 1 เมตร คนที่ 2 และคนที่ 3 อยู่ห่างกันประมาณ 3 ฟุต ถือกล่องฟิล์ม พอได้ยินสัญญาณเริ่มเล่น ผู้เล่นคนแรกนำลูกเทนนิสไปวางบนกล่องฟิล์มที่คนที่ 2 ถืออยู่แล้วโยนให้ตก แล้วคนที่ 2 ถือไปให้คนที่ 3 โดยไม่ใช้มือจับลูกเทนนิสให้ แล้วให้ลูกเทนนิสไปอยู่บนกล่องฟิล์มอย่างนี้ตลอดไปจนถึงคนสุดท้าย แล้วให้เอาลูกเทนนิสใส่ที่คอหนีบไว้ แล้ววิ่งไปหาคนที่ 1 ส่งลูกเทนนิสโดยโน้มค้อมาหนีบลูกเทนนิสจากคนสุดท้าย ถ้าทำได้ไม่ตกเลยและเร็วก่อน ถือว่าเป็นกลุ่มที่ชนะ แต่ถ้าลูกเทนนิสตกก็ให้กลุ่มนั้นเริ่มเล่นใหม่ และกล่องฟิล์ม คนที่ 2 เมื่อส่งลูกเทนนิสแล้วต้องเอากล่องฟิล์มมาให้คนที่ 4 ล้อไปเรื่อยจนเสร็จสิ้นการเล่น ลักษณะการเล่นตามแผนผังดังนี้

4. นิทาน

เรื่องเด็กหญิงล้มจีน

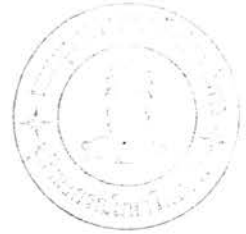
เด็กหญิงล้มจีนมีน้องสาวชื่อล้มจุก ทั้งสองคนกัพร้าพ่อแม่อาศัยอยู่กับย่า ล้มจีนทำงานช่วยย่าทุกวัน ถึงแม่ล้มจีนจะยากจนแต่เธอก็เป็นเด็กที่มีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เล่มอวันหนึ่งล้มจีนกับล้มจุกไปเลี้ยงควายในทุ่งซึ่งอยู่ห่างจากกระท่อมของเธอมาก ขณะนั้นลมทุ่งพัดโฉบมา ล้มจีนเผลอหลับไปได้ต้นไม้ใหญ่ เมื่อตื่นขึ้นไม่พบล้มจุก ก็ออกตามหาน้อง เมื่อกลับกระท่อมก็ยังไม่พบน้องจึงขออนุญาตย่าตามหาน้อง พร้อมทั้งเตรียมอาหารและน้ำติดตัวไปด้วย ระหว่างทางล้มจีนรู้สึกหิว จึงหยุดพักเพื่อกินข้าว ทันใดนั้นก็เห็นหญิงชราคนหนึ่งเดินผ่านมา ทำท่าางอ่อนเพลียและหิวโหยมาก ด้วยความสงสารล้มจีนจึงเอายำหว่อของเธอให้หญิงชราไป หญิงชราขอบใจล้มจีนและกินห่อข้าวนั้นหมดอย่างรวดเร็วด้วยความหิว หลังจากนั้นล้มจีนนั่งพักใต้ต้นไม้ว่าจะต้มน้ำ ก็มีเด็กชายคนหนึ่งมาบอกล้มจีนว่า เขาระหายน้ำมากยังไม่ได้กินอะไร

เลย ลัมจิ้นจึงเอาหน้าของเธอให้เด็กชายคนนั้นตีจนหมด เธอเห็นเท้าเปล่าของเด็กคนนั้นก็ส่งสารจึงยกรองเท้าคู่เก่าของเธอให้ด้วย แล้วลัมจิ้นก็เดินด้วยเท้าเปล่า เธอรู้สึกเจ็บที่เท้า แต่เธอก็ตั้งใจที่ได้ช่วยเหลือคนอื่น ลัมจิ้นเดินไปพบเด็กหญิงคนหนึ่งนอนซุกตัวในกอหญ้า เด็กคนนี้มีเสื้อใส่สิ่งหนาวสั่นน่าสงสาร ลัมจิ้นจึงถอดเสื้อของเธอคลุมเด็กหญิงคนนั้นไว้ทันทีนั้น เด็กคนนั้นก็กลายเป็นนางฟ้าผู้อารี ลัมจิ้นประหลาดใจมาก นางฟ้าขมลัมจิ้นว่าเป็นเด็กดี มีน้ำใจประเสริฐ แล้วมอบแก้วสารพัดนึกให้ลัมจิ้น ลัมจิ้นจึงอธิษฐานให้นางสาวกลับมา ได้มีเสื้อผ้าใหม่และมีอาหารสมบูรณ์ แล้วเธอก็รีบกลับบ้านพร้อมทั้งอาหาร เสื้อผ้าไปแจกคนยากจนต่อไปอย่างมีความสุข

แผนการสอนที่ 5

เรื่อง

ความเมตตาากรุณา

พิกวาราาย (หน้าซลทก)

แผนการล่อนที่ 5 เรื่อง ความเมตตากรุณา

เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (50 นาที)ความคิดรวบยอด

ความเมตตากรุณาก่อให้เกิดสันติสุข คนดีควรมีความเมตตากรุณา
จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกการกระทำที่แสดงถึงความเมตตากรุณาได้
2. นักเรียนมีความสนุกสนานในการฟังนิทานและการละเล่น
3. นักเรียนฝึกพูดประโยคร้อยแก้วที่เกี่ยวกับความเมตตากรุณา

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้องการเน้น

1. ความเมตตากรุณา
2. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

เนื้อหาความเมตตากรุณา

เราไม่รังแกเพื่อน

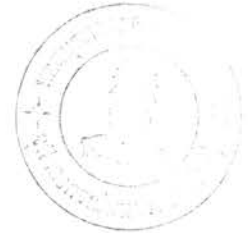
เราช่วยเหลือผู้อ่อนแอ เช่น เด็ก คนชรา และคนพิการ

เราช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก

เรารักและเอ็นดูสัตว์เลี้ยง

กิจกรรม

1. ครูเล่นทากับนักเรียนถึง เรื่องความเมตตากรุณาแล้วครูเล่านิทานประกอบภาพ เรื่อง นกขุนทองกับหญิงใจร้าย ให้นักเรียนดูและฟัง
2. ครูเล่นทากับนักเรียนถึงแนวคิดที่สำคัญจากนิทาน โดยให้นักเรียนบอกการกระทำที่แสดงถึงความเมตตากรุณา
3. ครูให้นักเรียนฝึกพูดประโยคร้อยแก้วตามแถบประโยคดังนี้
"ความเมตตากรุณาก่อให้เกิดสันติสุข คนดีควรมีความเมตตากรุณา"
4. ครูเปิดเทปเพลง เด็กต้องเมตตาให้นักเรียนฟังและเคาะจังหวะตาม
5. ครูแจกธูปไฟให้นักเรียนอาสาสมัคร 4 คน แต่ละคนพูดว่า "ความเมตตากรุณาก่อให้เกิดสันติสุข" แล้วไปหาเพื่อนซึ่งลุ่มมุดเป็นยอบวรรณธูปไฟที่จะต่อกับธูปไฟ โดยต้อง

พูดประโยคดังกล่าวซ้ำกับรถไฟ แล้วจึงเกาะหลังเป็นขบวนรถไฟให้มีขบวนละ 5 คัน แล้ว
นำนักเรียนไปเล่นการเล่น "ฟูกวาราย" (หน้าตลก) โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนร่างกาย

1. นักเรียนแต่ละขบวนรถไฟเข้าแถวตอนลึก
2. ครูให้นักเรียนบริหารร่างกายตามสัญญาณนกหวีด

ขั้นอธิบายและลำธิต

1. ครูนำอุปกรณ์การเล่น "ฟูกวาราย" (หน้าตลก) ให้นักเรียนดูและ
ร่วมกันกำหนดวิธีเล่นและกติกาเพิ่มเติม (คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน)

2. ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร 2 คนมาลำธิตการเล่น

ขั้นปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นการเล่นของญี่ปุ่น "ฟูกวาราย" (หน้าตลก)

ขั้นสรุปและนำไปใช้

1. ครูและนักเรียนสนทนาถึงการเล่น "ฟูกวาราย" (หน้าตลก)
2. ครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแสดงความเมตตาตากุณา พร้อมทั้งให้นักเรียน
ยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่มักเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับความเมตตาตากุณา

6. ครูให้นักเรียนฝึกพูดประโยคร้อยแก้วที่ว่า "ความเมตตาตากุณาก่อให้เกิด
สันติสุข" ตามครูเป็นกลุ่มหรือพร้อมกัน แล้วให้นักเรียนไปสุ่ปฏิบัติ

สื่อการสอน

1. นิทานเรื่อง นกขุนทองกับหญิงใจร้าย
2. ภาพประกอบนิทาน
3. เทปเพลง "เด็กดีมีเมตตา"
4. แถบประโยค
5. การเล่น "ฟูกวาราย" (หน้าตลก)
6. เครื่องเทปบันทึกเสียง
7. ไม้ยี่และนกหวีด
8. รูปหัวรถไฟจำนวน 4 รูป

การวัดผล สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

เอกสารประกอบแผน

1. นิทานเรื่องนกขุนทองกับหญิงใจร้าย

เรื่องย่อ

ย่าวนาผู้หนึ่งอาศัยอยู่กับภรรยาที่เป็นคนใจร้ายตามลำพัง เพราะไม่มีลูกหลาน แกจึงเลี้ยงนกขุนทองตัวหนึ่งไว้เป็นเพื่อน และดูแลนกเป็นอย่างดีเหมือนลูก ทำให้ภรรยาไม่พอใจ วันหนึ่งนางถึงกับตัดลิ้นและไล่นกไป เพราะมันมาจิกแบ่งที่นางเตรียมไว้ซักผ้า เมื่อย่าวนารู้เรื่องก็เสียใจที่นกหนีไปจึงออกตามหานกถึงในป่า และได้พบว่านกขุนทองกลายเป็นหญิง และต้อนรับเลี้ยงดูย่าวนาเป็นอย่างดี เมื่อจะกลับบ้านนางได้ให้ย่าวนาเลือกของขวัญกลับไปบ้าน ด้วยความเกรงใจย่าวนาจึงเลือกเอากล่องเล็ก เมื่อภรรยารู้เรื่องและเปิดกล่อง นางพบของมีค่ามากมาย นางจึงเกิดความอยากได้บ้างจึงออกเดินทางไปหานกเพื่อขอยของกล่องใหญ่กลับไป เมื่อเปิดกล่องกลับพบแต่สัตว์น้ำเกลียดน่ากลัวมากมาย ทำให้นางได้สำนึกตัวกลับใจเป็นคนดีมีความเมตตากรุณาและเอื้อเฟื้อต่อสัตว์ต่าง ๆ ตั้งแต่นั้นสืบมา

(จากหนังสือนิทานพื้นบ้านญี่ปุ่น หน้า 8-14)

2. เพลง

เพลงเด็กดีต้องมีเมตตา

เด็กดีต้องมีเมตตา ๆ ทุกทุกเวลา   กรุณาปราณี

หากเราขาดความเมตตา ๆ ก็ไม่มีใครมารักใคร่ยินดี

3. แถบประโยค

"ความเมตตากรุณา ก่อให้เกิดสันติสุข คนดีควรมีความเมตตากรุณา"

4. การเล่นของญี่ปุ่น "ฟูกวาราย" (หน้าตลก)

ผู้เล่น จำนวนผู้เล่นกลุ่มละ 2-10 คน

สถานที่ ในร่ม

อุปกรณ์ ภาพใบหน้าคน วาดลงกระดาษอ่อนหรือกระดาษแข็งแล้วตัดเป็น
ชิ้นเป็นรูปตา 2 ข้าง คิ้ว 2 ข้าง จมูก และปาก

วิธีเล่น ผู้เล่นนั่งล้อมรอบแผ่นภาพหน้าคน ผู้เล่นคนหนึ่งเอาแผ่นภาพชิ้นส่วน
ต่าง ๆ ของใบหน้าคนทั้ง 6 ชิ้นให้ผู้เล่นดู เลือกผู้เล่นอีกหนึ่งคนให้นั่งหันหน้าไปยังแผ่นภาพ
หน้าคนแล้วปิดตาด้วยผ้า แจกแผ่นภาพชิ้นส่วนให้ผู้เล่นคนอื่น ๆ ซึ่งจะส่งต่อไปให้ผู้ถูกปิดตา
ผู้ถูกปิดตาจะวางชิ้นส่วนลงบนแผ่นหน้าคนที่ละชิ้น ณ ตำแหน่งที่คิดว่าถูกต้อง เมื่อวางชิ้นส่วน
ลง ณ ที่ใดบนภาพหน้าคนแล้วจะเปลี่ยนที่อีกไม่ได้เป็นอันขาด เมื่อวางครบแล้วเอาผ้าปิดตา
ออก ผู้เล่นนั้นจะเห็นว่าใบหน้าของตนประกอบขึ้นมาจะมีลักษณะเช่นไร แล้วเลือกผู้เล่นใหม่และ
เริ่มเล่นใหม่ การเล่นดำเนินต่อไปจนกว่าแต่ละคนจะได้สร้างหน้าคน ๆ ละครั้ง ผู้เล่นที่
สร้างหน้าได้ดีที่สุดจะเป็นผู้ชนะ

(จากหนังสือ "มาเล่นเกมที่เด็กเอเชียเล่นกันเถิด" พ.ศ. 2523)

แผนการสอนที่ 6

เรื่อง

ความขยันหมั่นเพียร

บุ๋น บุ๋น จันทร์เจ้า

แผนการตอนที่ 6 เรื่องความขยันหมั่นเพียร

เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (50 นาที)

ความคิดรวบยอด

ความขยันหมั่นเพียรเป็นนิสัยที่ดี ผูกให้เกิดขึ้นได้ ช่วยให้ผ่านพ้นอุปสรรคและ
ประสบความสำเร็จในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสนุกสนานและฝึกการออกกำลังกายจากการเล่น
2. นักเรียนมีความสนุกสนานจากการฟังนิทาน

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้องการเน้น

1. ความขยันหมั่นเพียรและความอดทน
2. ความรับผิดชอบ

เนื้อหา

ความขยันหมั่นเพียร

เราขยันเรียนหนังสือ

เราขยันทำงานให้สำเร็จ

เราขยันช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน

กิจกรรม

1. เมื่อนักเรียนนั่งรวมกันที่โต๊ะเรียบร้อยแล้ว ครูเล่านิทานประกอบการเคลื่อนไหว
เรื่อง กากับนกแก
2. เมื่อครูเล่านิทานจบ ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับแนวคิดที่สำคัญจากนิทาน
3. ครูให้นักเรียนฝึกพูดแถบประโยคที่เกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียรที่ว่า
"ความขยันเท่านั้นที่จะทำให้คนทำงานสำเร็จ"
4. ครูเปิดเทปเพลงขยันเรียน ให้นักเรียนฟังและเคาะจังหวะตาม แล้วสนทนา
เกี่ยวกับเนื้อเพลงที่ฟัง
5. ครูติดภาพการละเล่นของฟิล์มป็นลี "บูน บูน สันทรเจ้า" ให้นักเรียนดู
แล้วแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มนั่งประจำโต๊ะ
6. ครูแจกชิ้นส่วนภาพการละเล่น "บูน บูน สันทรเจ้า" ให้นักเรียนโต๊ะละ

1 ชุด นักเรียนช่วยกันเรียงชิ้นส่วนเพื่อให้ได้ภาพการเล่น "บูนัน บูนัน จันทรเจ้า" ครูเป่านกหวีดให้สัญญาณ กลุ่มใดสามารถเรียงได้เสร็จก่อนเป็นผู้ชนะ

7. ครูและนักเรียนเล่นทบทวนถึงประสบการณ์การเล่น "บูนัน บูนัน จันทรเจ้า"

8. ครูพานักเรียนไปเล่น "บูนัน บูนัน จันทรเจ้า" ที่สนามหญ้า หรือที่โล่ง โดยเดินไปอย่างเป็นระเบียบและปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

ยื่นอบอุ่นร่างกาย

1. นักเรียนเข้าแถวตอนลึก 4 กลุ่ม
2. นักเรียนบริหารร่างกายตามจังหวะของสัญญาณนกหวีด

ยื่นอธิบายและสาธิต

1. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดกติกาและการเล่น "บูนัน บูนัน จันทรเจ้า"
(คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน)

2. ครูให้นักเรียนอาสาสมัครกลุ่มละ 3 คนมาสาธิตการเล่น

ยื่นปฏิบัติ

ให้นักเรียนทุกกลุ่มเล่น "บูนัน บูนัน จันทรเจ้า" โดยเน้นให้นักเรียนเห็นว่าถ้าใครขยับหนีก็จะไม่โดนแตะ ส่วนผู้ไล่ขยับไล่ หลอกล่อผู้เล่นก็จะโดนแตะให้ผู้เล่นอื่นเป็นผู้ไล่เร็วขึ้น

ยื่นสรุปและนำไปใช้

1. ครูเป่านกหวีดให้สัญญาณหมดเวลาเล่น
2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลที่ได้จากการเล่น "บูนัน บูนัน จันทรเจ้า"

พร้อมทั้งครูได้ย้ำถึงความขยันหมั่นเพียร

4. ครูให้นักเรียนเข้าแถวให้เรียบร้อยแล้วพาไปสู่ปฏิบัติ แล้วพาเข้าห้องเรียน

สื่อการสอน

1. นิทานเรื่อง กากับนกแก
2. หุ่นเชิดมือประกอบนิทาน
3. แถบประโยคที่เกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร
4. เพลงขยันเรียน
5. การเล่น "บูนัน บูนัน จันทรเจ้า"
6. ภาพการเล่น "บูนัน บูนัน จันทรเจ้า"

7. เครื่องเทพบันทึกเสียง
8. ไม้ยี่และนกหวีด
9. เสื้อ
10. ชิ้นส่วนภาพการ์ตูน "บุวัน บุวัน สันทรเจ้า" ภาพละ 5 ชิ้นส่วน รวม 20 ชิ้นส่วน

เอกสารประกอบแผน

1. นิทาน

เรื่องกากับนกแก

กาเป็นข่าวกุ้งเทพ แกเป็นข่าวเพชรบุรี เคยชอบพอกัน นกแกไปมาหากา อยู่บ่อย ๆ โดยนับถือกาว่าเป็นสัตว์ฉลาด นกแกจะทุกข์สุขสิ่งใด เคยมาบอกเล่าแก่กาเสมอ วันหนึ่งนกแกมาหากาเล่าความคับแค้นให้กาฟังว่า "ข้าพเจ้าได้รับความอดอยาก หาอาหารไม่ค่อยพอกิน ลูกอ่อนที่ยังอยู่รังก็พลอยอด เขาบอกว่าท่านฉลาดหาอาหาร ขอท่านได้แนะนำให้บ้าง" กาสงถามว่า "ท่านออกหากินเวลาใด" นกแกก็บอกว่า "ไม่ได้กำหนดเวลาสุดแต่สบายเวลาใดก็ไปเมื่อนั้น" กาก็จับได้ว่านกแกมีความประพฤติอย่างไร สงถามต่อว่า "ก็เวลาใดเล่าเป็นเวลาลบยาของท่าน นกแกตอบว่า "ถ้าแดดยังไม่ร้อนจัด ข้าพเจ้าก็นอนสบายอยู่ บางวันฝนตกคลุมเคลือ ข้าพเจ้าก็มีความสบายนานกว่าวันธรรมดา ข้าพเจ้าได้มีเวลาบดขี้เกียจอยู่จนหิว จึงลุกขึ้นไปหาอาหาร" กาสงว่า "อย่างนั้นขิท่านจึงอด ธรรมดา สัตว์เช่นเรานี่ต้องออกหากินแต่เช้า นี่ท่านเกียจคร้านนอนเสียจนล้า ย ออกหากินไม่ทันเพื่อน จะได้อาหารที่ไหม้มา ฝ่ายตัวเรานี้ย่อมตื่นแต่เช้าตรู่ และรีบบินออกจากรัง เพื่อที่จะได้มีเวลาไปโตได้ไกล ๆ เราได้เลือกอาหารกินก่อนคนอื่น ที่สุดเวลากลับรังก็ยังมิอะไรติดปาก มาฝากลูกเสมอ ถ้าท่านฉลาดหัดหัดตัวเองให้เป็นผู้ลุกขึ้นแต่เช้าได้แล้วท่านจะไม่อดอาหารเลย" แต่นั้นมานกแกจึงทำตามคำที่กาสอน นกแกก็ไม่อดอาหารดังแต่ก่อน

2. แถบประโยค

"ความขยันเท่านั้นที่จะทำให้คนทำงานสำเร็จ"

3. เพลงขยันเรียน

เพลงขยันเรียน

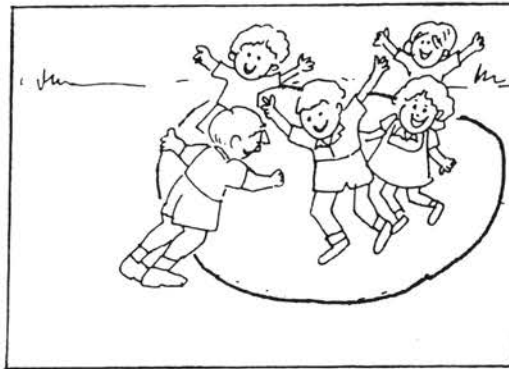
เนื้อร้อง คณะครู ลป.กทม., 26

ทำนองเพลง Are you sleeping

ขยันหมั่นเพียร (ซ้ำ)   อย่าเกียจคร้าน (ซ้ำ)

ฝึกการบ้านต้องรับทำ (ซ้ำ)   เป็นประจำ (ซ้ำ)

4. การเล่นของทิลิปีนลี "บุวัน บุวัน จันทร์เจ้า"

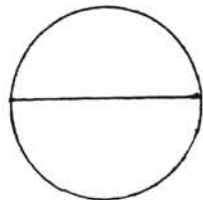

จำนวนผู้เล่น ผู้เล่น 8-16/ 1 วง

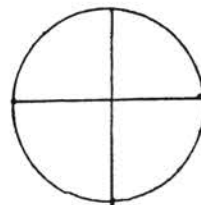
สถานที่ กลางแจ้ง หรือที่โล่ง

วิธีเล่น ผู้เล่นยึดวงกลมรัศมี 2 เมตร ขนาดของวงกลมอาจเปลี่ยนแปลง

ได้ให้เหมาะกับจำนวนผู้เล่น เลือกผู้เล่น 1 คนเป็นผู้ไล่จับ และให้ยืนอยู่นอกวงกลม ผู้เล่นยืนอยู่ในวงกลม ผู้ไล่จับวิ่งตามเส้นรอบวง พยายามจับผู้เล่นให้ได้โดยหลอกล่อการเคลื่อนไหว ผู้ไล่จับอาจเอามือเท้าดิน อ้อมมือออกไปจับผู้เล่นอื่นก็ได้ แต่จะเข้าไปภายในวงกลมไม่ได้ ผู้เล่นอื่นวิ่งหนีอยู่ในวงกลม เมื่อผู้ไล่จับผู้เล่นได้ ผู้นั้นก็กลายเป็นผู้ไล่จับและเริ่มเล่นใหม่ ผู้เล่นอาจยึดวงกลมได้หลายแบบดังนี้

จันทร์ครึ่งดวง

จันทร์เสี้ยว

แผนการสอนที่ ๗

เรื่อง

ความรับผิดชอบ

นายร้อย เลื่อนเครื่อง พลทหาร

แผนการล่อนที่ 7 เรื่อง ความรับผิดชอบ

เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (50 นาที)

ความคิดรวบยอด

ความรับผิดชอบเป็นนิสัยที่ดีในการทำงาน สามารถฝึกให้เกิดขึ้นได้ ผู้ที่มีความรับผิดชอบย่อมทำงานได้สำเร็จ เรียบร้อยทันเวลา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนฝึกพูดประโยคร้อยแก้วจากแถบประโยคตามครู
2. นักเรียนมีความสนุกสนานในการร้องเพลงและเล่น "นกยร้อย เลือโคร่ง พลทหาร"

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้องการ เน้น

1. ความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์
2. ความเป็นระเบียบวินัยและมีความอดทน

เนื้อหา

ความรับผิดชอบ

เรานอนแต่หัวต๋าคืนแต่เช้า

เราอาบน้ำแปรงฟันทุกวัน

เราล้างมือก่อนกินอาหาร

เราทิ้งขยะในถังขยะ

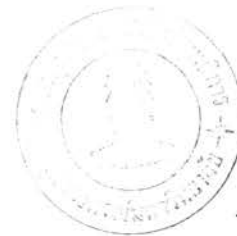
เราเก็บของเมื่อเลิกเล่น

เราตั้งใจเรียนหนังสือเล่มมอ

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนนั่งรวมกันที่สี่อ ครูเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง วันหนึ่งของเรา
  2. เมื่อครูเล่านิทานจบ ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับแนวคิดที่สำคัญของนิทาน
  3. นักเรียนฝึกพูดประโยคที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบตามครู เป็นกลุ่มหรือพร้อมกัน
- ทั้งชั้น โดยพูดว่า "ผู้ที่มีความรับผิดชอบ ย่อมทำงานได้สำเร็จ เรียบร้อยทันเวลา"

4. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 หมู่ โดยวิธีนับหนึ่งถึงห้า นักเรียนนั่งที่ประจำที่ครูกำหนด

5. ครูเปิดเทปเพลง "ลัทธิลัทธิคุณครู" ให้นักเรียนร้องและเคาะจังหวะตาม
6. ครูแจกภาพที่ไม่มีคำบรรยายหนึ่งชุดให้นักเรียนดูและช่วยกันบรรยายภาพ

ครบ 5 ภาพดังนี้

1. ภาพเด็กอาบน้ำแปรงฟัน
2. ภาพเด็กล้างมือก่อนรับประทานอาหาร
3. ภาพเด็กหัดขยับในถังขยะ
4. ภาพเด็กตั้งใจเรียนหนังสือ
5. ภาพเด็กเก็บของเมื่อเลิกเล่น
7. ครูและนักเรียนช่วยกันสืบประเด็นว่าภาพทั้ง 5 ภาพมีพฤติกรรมอย่างไรบ้าง
8. ครูบอกนักเรียนว่าภาพเหล่านี้นักเรียนควรยึดเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ

และมีความรับผิดชอบในตนเอง

9. ครูนำภาพการเล่น "นายร้อย เลือโคร่ง พลทหาร" ให้นักเรียนดูและสนทนาถึงประสบการณ์การเล่นของนักเรียน
10. นักเรียนเข้าแถวตามกลุ่มเป็นตอนสั้น แล้วเดินไปที่สนามอย่างเป็นระเบียบเพื่อเล่น "นายร้อย เลือโคร่ง พลทหาร" โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนร่างกาย

-นักเรียนเข้าแถวตอนสั้นตามกลุ่มของตน และบริหารร่างกายตามสัญญาณ

นกหวีด

ขั้นอธิบายและลำธิต

-ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดวิธีเล่นและกติกาเพิ่มเติม (คำอธิบายอยู่ในเอกสารประกอบแผน) และให้นักเรียนอาสาสมัคร 6 คนมาลำธิตการเล่น

ขั้นปฏิบัติ

-ครูให้นักเรียนทุกกลุ่มเล่น "นายร้อย เลือโคร่ง พลทหาร"

ขั้นสรุปและนำไปใช้

-ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับพฤติกรรมในขณะการเล่น "นายร้อย เลือโคร่ง พลทหาร" อันแสดงถึงความรับผิดชอบ เช่น เมื่อฝ่ายใดแสดงทำนายร้อยพร้อมกันก็ยอมแสดงว่าทุกคนในฝ่ายนั้นมีความรับผิดชอบในตนเองและยังมีความเป็นระเบียบวินัยในหมู่คณะอีกด้วย

-ครูให้นักเรียนฝึกพูดประโยคที่ว่า "ผู้ที่มีความรับผิดชอบ ย่อมทำงานได้"

เล่ารีจเรียบร้อยทันเวลา" อีกครั้งแล้วพานักเรียนไปลุยปฏิบัติและเข้าชั้นเรียน

สื่อการสอน

1. นิทานเรื่องวันหนึ่งของเรา
2. ภาพประกอบนิทาน
3. แถบประโยค
4. เพลงล่วลี้ดีคุณครู
5. การเล่นของพม่า "นายร้อย เลือโคร่ง พลทหาร"
6. ภาพการเล่น "นายร้อย เลือโคร่ง พลทหาร"
7. ภาพที่แสดงถึงความรับผิดชอบ 5 ภาพ
8. ไม้ยี่และนกหวีด
9. เครื่องเทปบันทึกเสียง

การวัดผล สังเกตจากการที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม

เอกสารประกอบแผน

1. นิทาน

เรื่องวันหนึ่งของเรา

เพชรพลอยสองคนที่นั่งตื่นแต่เช้าทุกวัน เพชรพลอยเก็บที่นอนแล้วล้างหน้า
แปรงฟัน อาบน้ำ แต่งตัว เพชรพลอยกินอาหารเช้า เพชรพลอยไหว้พ่อแม่ก่อนไปโรงเรียน
เพชรพลอยไหว้ครูเมื่อถึงโรงเรียน เพชรพลอยและเพื่อนเคารพธงชาติ เพชรพลอยและ
เพื่อนออกกำลังกาย เพชรพลอยเข้าห้องเรียน เพชรพลอยล้างมือก่อนกินอาหาร เพชรพลอย
พักหลังกินอาหาร เพชรพลอยไหว้ครูก่อนกลับบ้าน เพชรพลอยกลับบ้านไหว้พ่อแม่แล้วเปลี่ยน
เสื้อผ้า เพชรพลอยช่วยพ่อแม่ทำงาน เพชรพลอยอาบน้ำ แล้วกินอาหารพร้อมพ่อแม่ เพชรพลอย
แปรงฟันก่อนเข้านอน เพชรพลอยล่วลิตมนต์ก่อนนอน

(จากหนังสือของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ)

2. แถบประโยค

ผู้ที่มีความรับผิดชอบ ย่อมทำงานได้เล่ารีจเรียบร้อยทันเวลา

3. เพลง

เพลงล่วลี้ดีคุณครู

ล่วลี้ดีคุณครูที่รัก

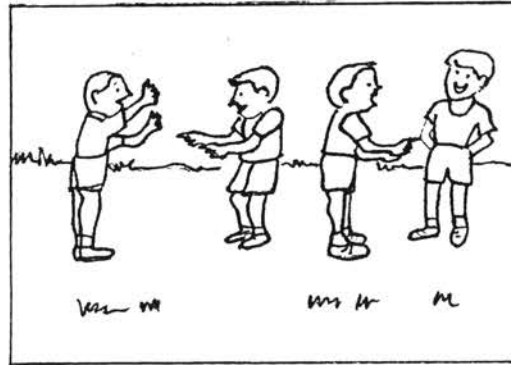
หนูจักตั้งใจอ่านเขียน

ยามเช้าเรามาโรงเรียน (เช้า) หมู่จะพากเพียรขยันเรียนเอ๋ย (เช้า)

(จากหนังสือเพลงของเต๋อโนโจ คัรุมารุต หน้า 6)

4. คำอธิบายการเล่น "นายร้อย เลือโคร่ง พลทหาร" ของพล่า

จำนวนผู้เล่น ผู้เล่นไม่จำกัดจำนวน

สถานที่ กลางแจ้งหรือในที่ร่ม

วิธีเล่น แบ่งผู้เล่น 3 ทีม ให้ผู้เล่นแต่ละทีมหันหน้าปรึกษากันว่าจะ เป็น นายร้อย เลือโคร่ง พลทหาร โดยให้แต่ละทีมตกลงกันให้ทำพร้อมกันทั้งทีม แล้วเลือก 2 ทีม แรกมาเล่นก่อน แล้วเอาทีมชนะมาเจอทีมที่ 3 โดยผู้เล่นแต่ละทีมเข้าแถวตอนลึกหันหน้า เข้าหากัน เมื่อให้สัญญาณทั้งสองทีมตบมือ เมื่อตบมือเสร็จ ต่างฝ่ายออกท่าต่าง ๆ ตามที่ ทีมตกลงกันไว้ ท่าทางต่าง ๆ มีดังนี้

นายร้อย - ยืนตัวตรง มือทั้งสองท้าวสะเอว

เลือโคร่ง - ท่าเลื้อแผ่น เตรียมตะบปเหยื่อ

พลทหาร - ยกปืนยาวเตรียมยิง

การตัดสินผู้ชนะปฏิบัติดังนี้

- พลทหารสามารถฆ่าเลือโคร่งได้ด้วยปืนยาว พลทหารจึงชนะ

- นายร้อยสามารถออกคำสั่งพลทหารได้ นายร้อยจึงชนะ

- เลือโคร่งสามารถกระโจนตะบปนายร้อยได้ ขณะออกคำสั่งแก่พลทหารโดย

ไม่ระวังตัว เลือโคร่งจึงชนะ

ถ้าผู้เล่นออกท่าเหมือนกันทั้งสองทีมให้เริ่มเล่นใหม่ เพื่อจะได้ผู้ชนะที่แท้จริง

(จากหนังสือมาเล่นเกมที่เด็กเอเชียเล่นกันเถอะ หน้า 2-4)

แผนการสอนที่ 8

เรื่อง

ความซื่อสัตย์ ไม่พูดปด ไม่ลักขโมย

แผนการสอนที่ 8 เรื่องความซื่อสัตย์ ไม่ทุจริต ไม่ลักขโมย

เวลา $2\frac{1}{2}$ คาบ (50 นาที)

ความคิดรวบยอด

ผู้ที่มีความซื่อสัตย์ ไม่ทุจริต ไม่ลักขโมย เป็นคนดี มีความสุข เป็นที่ไว้วางใจของบุคคลอื่น
จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนออกกำลังกายจากการเล่น "การเดินฝ่าแผ่นดินและขวางม้วนกระดาษ"
2. นักเรียนมีความสนุกสนานจากการฟังนิทานและการเล่น

ลักษณะนิสัยทางสังคมที่ต้งเน้น

1. ความซื่อสัตย์ ไม่ทุจริต
2. ความมีระเบียบวินัย เคารพกติกา
3. ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ และรู้จักยับ

เนื้อหา

เด็กดี-ซื่อสัตย์

เมื่อเก็บของตกได้	เราคืนเจ้าของ
เราไม่ยักได้ของ	ของผู้อื่น
เราไม่ไปสิ่งของ	ของผู้อื่น ก่อนได้รับอนุญาต
เมื่อพูดสิ่งใด	เรารักษาคำพูดของเรา
เราพูดความจริงเสมอ	

กิจกรรม

1. ครูเล่นทบทวนทักทายกับนักเรียน
2. ครูตีภาพการเล่น "การเดินฝ่าแผ่นดิน" บนกระดาน ภาพถูกปิดไว้ด้วยชิ้นส่วนรูปเหลี่ยมต่าง ๆ ดังตัวอย่าง
3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน โดยครูแจกขวดยาคุลย์ให้นักเรียนทุกคน ๆ ละ 1 ขวด ในขวดใส่เมล็ดมะขาม เพื่อให้ให้นักเรียนเขย่าหากกลุ่มและกันขวดจะตีภาพผลไม้ไว้ ถ้านักเรียนได้รูปผลไม้เหมือนกันก็ไปอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม
4. ครูถามปัญหาให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่มใดตอบถูกให้ส่งตัวแทนเปิดชิ้นส่วนที่ปิดภาพบนกระดานครั้งละ 1 ชิ้นส่วน เมื่อเปิดแล้วสามารถทายภาพได้ ถ้ายังทายไม่ถูก

ครูถามปัญหาไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะเปิดภาพหมด พร้อมกับครูก็ได้สนทนาถึงเรื่องความ
ซื่อสัตย์ ไม่พูดปด ไม่ลักขโมยกับนักเรียน

คำถาม

1. เมื่อเก็บของตกได้ เราคืนเจ้าของ	ใช่หรือไม่
2. เราไม่ใช่สิ่งของของผู้อื่น ก่อนได้รับอนุญาต	ใช่หรือไม่
3. เราพูดความจริงเสมอ	ใช่หรือไม่
4. เราไม่ลักของของเพื่อน	ใช่หรือไม่
5. เราไม่พูดปด	ใช่หรือไม่
6. เถ้าเก็บไม้บรรทัดได้ เราควรทำอย่างไร (คืนให้เจ้าของหรือส่งครู)	

5. ครูสนทนาซักถามนักเรียนถึงประสบการณ์การเล่น การเดินฝ่าฝืน ดัง
ปรากฏดังภาพที่นำมาเล่น

6. ครูให้นักเรียนเข้าสู่กิจกรรมการเล่น การเดินฝ่าฝืน ตามขั้นตอนดังนี้
ยื่นมอบจรรยาบรรณ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนลึก และให้สัญญา

นกวร็ดประกอบทำบริหารร่างกาย

ยื่นอธิบายและลำธิต

1. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดวิธีเล่นและกติกา (คำอธิบายอยู่ในเอกสาร
ประกอบแผน)

2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 2 คนลำธิตการเล่น

ยื่นปฏิบัติ นักเรียนเล่นการเดินฝ่าฝืนและขว้างมีวนกระดาศ ต้องแสดง
ความซื่อสัตย์โดยผู้เล่นคู่แรกเตะแล้วต้องเดินตาม และเมื่อขว้างมีวนกระดาศตก ณ ที่ใดก็
รีบไปตั้งแถวตรง ณ จุดที่มีวนกระดาศตก จึงจะถือว่ามีความซื่อสัตย์

ยื่นสรุปและนำไปใช้

1. ครูเป่านกหวีดให้สัญญาหมดเวลาเล่น แล้วให้นักเรียนไปลุยปฏิบัติ
2. ครูให้นักเรียนเข้าสถานที่เรียน แล้วสนทนากันถึงการเล่นการเดินฝ่าฝืน
และขว้างมีวนกระดาศ ที่แสดงถึงความซื่อสัตย์และให้นักเรียนบอกถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความ
ซื่อสัตย์

7. ครูเล่านิทานเรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ โดยให้นักเรียนโตมรอนและหุ่นงูกระดาศ
เป็นรูปหุ่นขี้เถ้าแทนครู

- 8: ครูและนักเรียนเล่นทนายถึงนิทานที่เล่า โดยให้หุ่นเล่นแทนครู
9. ครูให้นักเรียนฝึกพูดประโยคร้อยแก้วที่ว่า "ผู้ที่มีความซื่อสัตย์ ไม่พูดปด ไม่สักขโมย เป็นคนดี มีความสุข เป็นที่ไว้วางใจของคนอื่น" ตามครูเป็นกลุ่มหรือพร้อมกันทั้งชั้น แล้วพานักเรียนไปลุยปฏิบัติและเข้าห้องเรียน

สื่อการสอน

1. การเล่น ดินฟ้าแดดและขว้างม้วนกระดาษ
2. ภาพการเล่น ดินฟ้าแดดและขว้างม้วนกระดาษ
3. นิทานเรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ
4. หุ่นโต รม่อนและหุ่นถ่วงกระดาษเป็นรูปสุนัข
5. นกหวีดและไม้ยี่
6. ขวดยาตุลท์ 20 ขวด
7. แถบประโยคที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์

การวัดผล สังเกตการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน

เอกสารประกอบแผน

1. การเล่น "การเดินฟ้าแดดและขว้างม้วนกระดาษ"

ผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น

สถานที่ สนามหญ้าหรือที่โล่ง

วิธีเล่น -อบอุ่นร่างกายโดยการวิ่งแข่งม้า สับคู่กันทำท่าเสียไม้ หรือทำท่า

ปิดผ้าเช็ดหน้า

- ให้นักเรียนจับมือหรือคล้องแขนเป็นคู่ ๆ ยืนอยู่กับที่ กระจายอยู่ในสนาม
  - ครูกำหนดให้คู่หนึ่งเดินไปแตะคู่อื่น ๆ คู่ใดถูกแตะก็ให้เดินตามคู่แรกนั้นไป
  - คู่แรกเดินไปแตะคู่อื่น ๆ ในสนามต่อไป และคู่ที่ถูกแตะก็เดินตามหลังกันไปจนหมด
  - เปลี่ยนเป็นแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน แต่ละกลุ่มมีผู้แทน 1 คน
  - พอเริ่มเล่น ผู้แทนแต่ละกลุ่มขว้างม้วนกระดาษไปในสนาม ม้วนกระดาษตกที่ใดให้ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน รีบวิ่งไปเข้าแถวตรงที่กระดาษตกทันที
  - แถวใดเสร็จเรียบร้อยเป็นแถวก่อนเป็นผู้ชนะ
- (กรมวิद्याการ กระทรวงศึกษาธิการ หน้า 94)

2. นิทาน

เรื่องเด็กเลี้ยงแกะ

มีเด็กเลี้ยงแกะคนหนึ่งชอบปั่นน้ำเป็นตัว โกงหมาชาวบ้านอยู่เนือง ๆ ด้วยความลุ่มลุ่มน่านเล่่มอว่า "หมาป่ามาแล้ว หมาป่ามาแล้ว" เมื่อชาวบ้านวิ่งมาช่วยด้วยความตกใจ เด็กเลี้ยงแกะหัวเราะชอบใจเป็นที่ลุ่มลุ่มน่าน จนกระทั่งวันหนึ่งหมาป่ามากินแกะที่เขาเลี้ยงไว้จริง ๆ เด็กเลี้ยงแกะเห็นดังนั้นก็ร้องขอความช่วยเหลือว่า "ช่วยด้วย หมาป่ามาแล้ว หมาป่ามากินแกะหมดแล้ว" ไม่ว่าเด็กเลี้ยงแกะจะร้องขอความช่วยเหลือเท่าใดก็ตามก็หา มีชาวบ้านคนใดเข้ามาช่วยเหลือไม่ด้วยว่าเป็นเพียงเรื่องโกหกของเจ้าเด็กเลี้ยงแกะเท่านั้น ไม่นานหมาป่าก็กินแกะของเขาจนหมด

คติ: ผู้ที่มักโกหกผู้อื่นย่อมไม่ได้รับความเชื่อถือ ผู้ที่หัวเราะเยาะในความปรารถนาดีของผู้อื่นจะไม่ได้รับความช่วยเหลือในยามคับขันเลย

(จากหนังสือนิทานอีสป 100 เรื่อง หน้า 92)

3. แถบประโยค

ผู้ที่มีความซื่อสัตย์ ไม่พูดปด ไม่ลัทธิขโมย เป็นคนดี มีความสุขเป็นที่ไว้วางใจของคนอื่น

- แบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย

คำชี้แจง

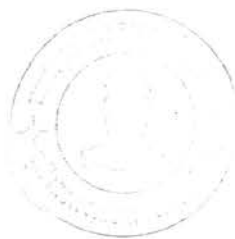
แบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยนี้เป็นการวัดเจตคติของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีต่อวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วยรูปถ่ายที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย จำนวนทั้งหมด 20 ข้อ แล้วให้นักเรียนแสดงเจตคติต่อรูปถ่ายเหล่านี้ ออกมา เป็นความรู้สึกของตนเองในรูปของใบหน้าคน โดยจะให้คะแนนตามลักษณะใบหน้าที่นักเรียนเลือกดังนี้

ใบหน้ายิ้ม แสดงว่าชอบ	มีค่า	2 คะแนน
ใบหน้าที่เฉย ๆ แสดงว่า เฉย ๆ	มีค่า	1 คะแนน
ใบหน้าที่บึ้ง แสดงว่าไม่ชอบ	มีค่า	0 (ศูนย์) คะแนน

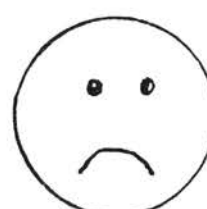
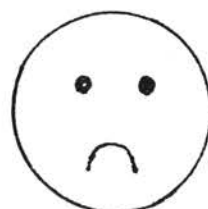
วิธีการใช้ ครูหรือผู้กำกับกรล่นต้องปฏิบัติดังนี้คือ

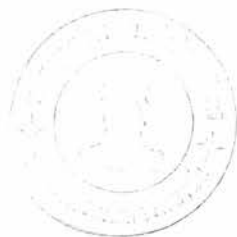
1. แจกกระดาษข้อสอบให้นักเรียนคนละ 1 ชุด ซึ่งครูได้เขียนชื่อ นามสกุล โรงเรียน ให้บนหัวกระดาษข้อสอบของนักเรียนทุกคน
2. อธิบายวิธีการตอบให้นักเรียนเข้าใจ (วิธีการตอบของนักเรียนคือ ครู ให้นักเรียนดูข้อ ดูรูปถ่าย ทางซ้ายมือแล้วให้นักเรียนเลือกใบหน้าทางขวามือเพียงใบหน้าเดียวที่ตรงกับความรู้สึกชอบ เฉย ๆ หรือไม่ชอบของนักเรียน เมื่อเลือกได้แล้วให้นักเรียนกาเครื่องหมาย X ลงในรูปภาพใบหน้าขวามือที่นักเรียนเลือก แล้วให้นักเรียนตั้งใจฟัง ข้อและดูรูปภาพต่อไป และใช้วิธีการตอบแบบเดียวกันต่อไปละข้อจนจบข้อทดสอบ) โดยใช้เวลาประมาณข้อละ 30 วินาที
3. เมื่อนักเรียนทำแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมไทย จำนวน 20 ข้อเสร็จแล้ว ให้ครูเก็บกระดาษข้อสอบคืนทั้งหมด

โรงเรียน.....ชื่อ.....

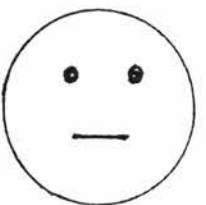

៦

៧

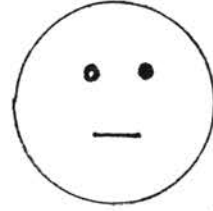

៨

៩

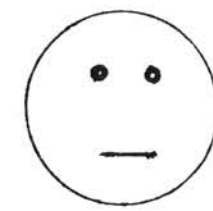
8

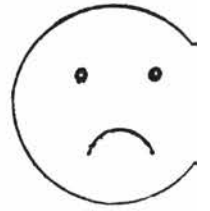
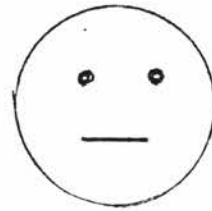
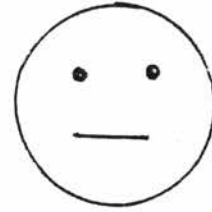
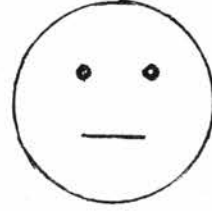

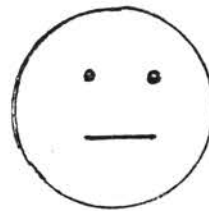
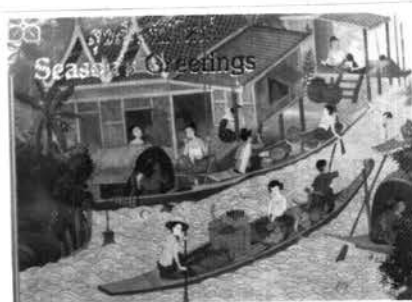
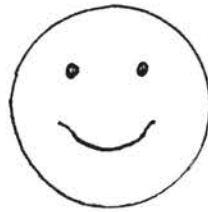
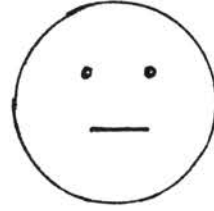
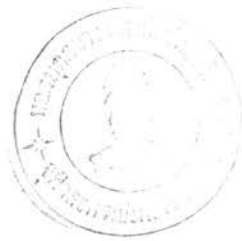
8

10

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง

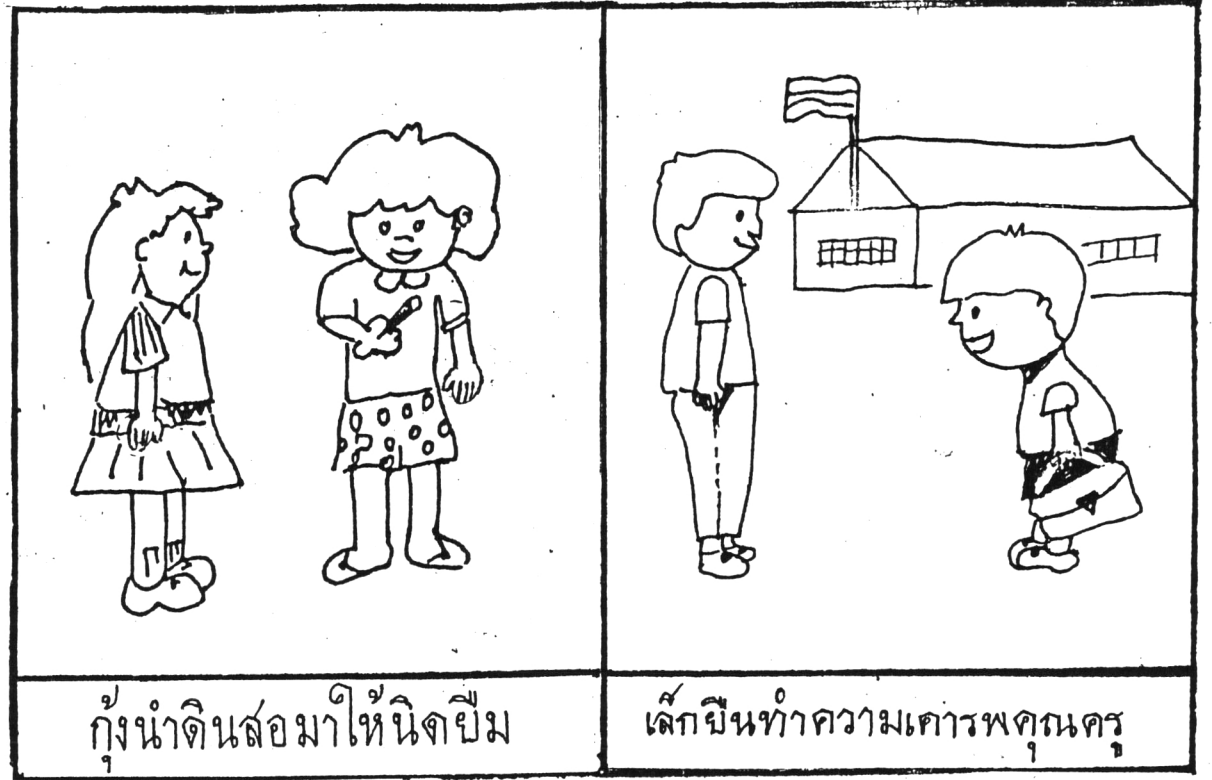
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนี้เป็นการวัดความรู้ความเข้าใจและความคิดรวบยอดของเด็กก่อนวัยเรียนที่เกี่ยวกับนิสัยทางสังคม ในเรื่องมารยาทที่ดีมีสัมมาคารวะ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความเมตตากรุณา ความขยันหมั่นเพียร ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความอดทนอดกลั้น และความซื่อสัตย์ ซึ่งประกอบด้วยรูปภาพการ์ตูน 3 ภาพในแต่ละข้อ แบบทดสอบนี้มีตัวอย่าง 1 ข้อ และข้อสอบ 10 ข้อ ใช้เวลาในการสอบประมาณ 15 นาที

วิธีการใช้ ครูหรือผู้กำกับการสอบต้องปฏิบัติตามนี้คือ

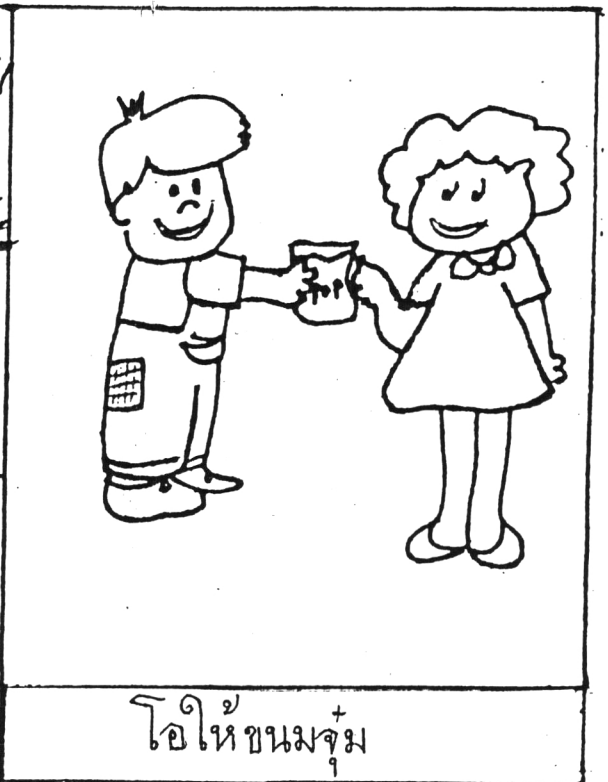
1. แจกแบบทดสอบให้นักเรียนคนละ 1 ชุด ซึ่งครูได้เขียนชื่อ นามสกุล โรงเรียน ให้บนหัวกระดาษข้อสอบของนักเรียนทุกคน
2. อธิบายวิธีการตอบให้นักเรียนเข้าใจ โดยให้นักเรียนดูภาพการ์ตูน หน้าตัวอย่าง แล้วครูอ่านหัวข้อเรื่องและข้อความใต้รูปภาพการ์ตูนทางซ้ายมือ 1 ภาพ ให้นักเรียนฟังและดูภาพการ์ตูนซ้ายมือ
3. ครูซักถามนักเรียน รูปภาพการ์ตูนทางซ้ายมือนั้นมีการกระทำหรือปฏิบัติตนตรงกับหัวข้อเรื่องนั้น
4. ครูอ่านข้อความการกระทำของการ์ตูนทางขวามือทั้ง 2 ภาพ ให้นักเรียนเลือกภาพการ์ตูนที่มีการกระทำตรงกับภาพการ์ตูนทางซ้ายมือ
5. เมื่อนักเรียนเลือกภาพการ์ตูนที่ถูกต้องที่สุดได้แล้ว ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย x ลงบนรูป ▲ หรือ ● ที่อยู่บนรูปภาพการ์ตูนที่นักเรียนเลือก
6. ครูให้นักเรียนฝึกทำตัวอย่าง 1 ข้อ (หน้าแรกของแบบสอบถาม) เมื่อนักเรียนฝึกทำตัวอย่างเสร็จ ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้องให้นักเรียนทราบ
7. เมื่อนักเรียนทำตัวอย่างเข้าใจดีแล้ว ครูจึงดำเนินการทดสอบต่อไป โดยที่ครูอ่านแบบทดสอบให้นักเรียนฟังทีละข้อ นักเรียนดูภาพ และใช้วิธีการตอบแบบเดียวกันนี้ต่อไปจนหมดข้อทดสอบ
8. เมื่อนักเรียนทำเสร็จ 10 ข้อแล้ว ให้ครูเก็บแบบทดสอบคืนทั้งหมด

ตัวอย่าง

มารยาทที่ดีและมีสัมมาคารวะ

ความขยันหมั่นเพียร

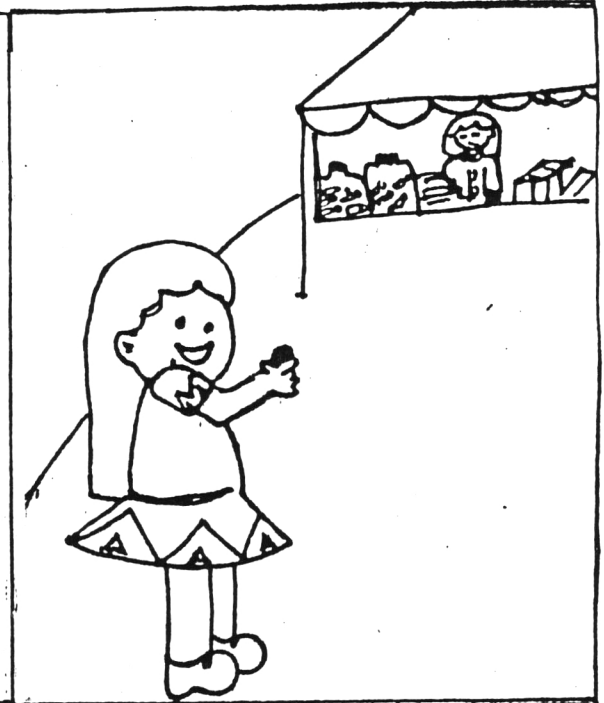
ความเชื่อเพื่อพ่อแม่

อ้อยชวนน้องให้ซื้อดอกไม้ช่วยคนตาบอด

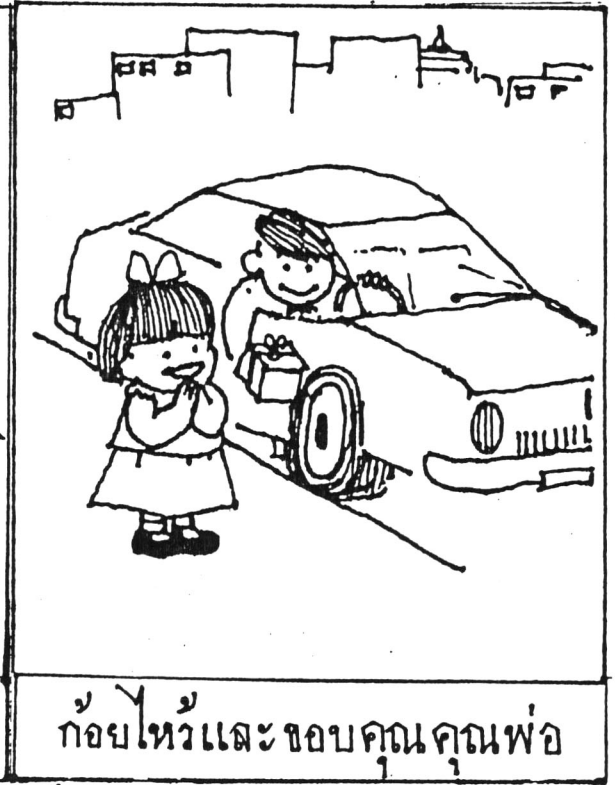
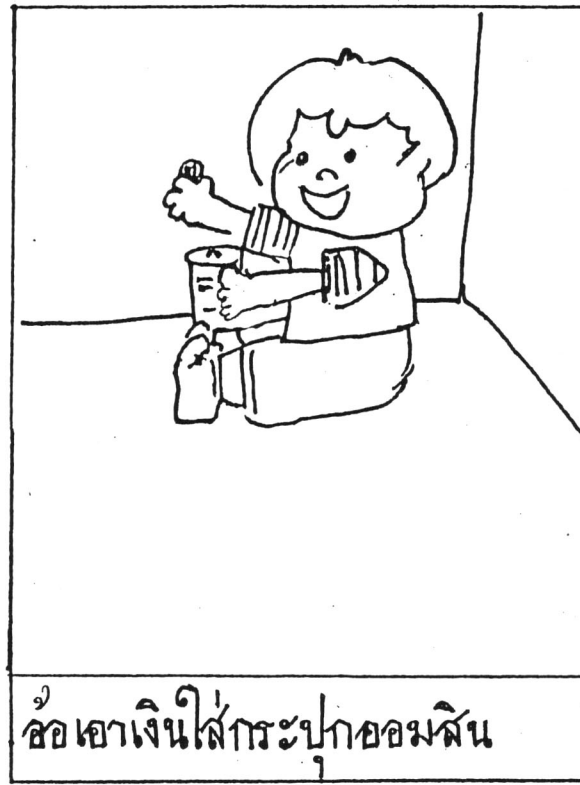
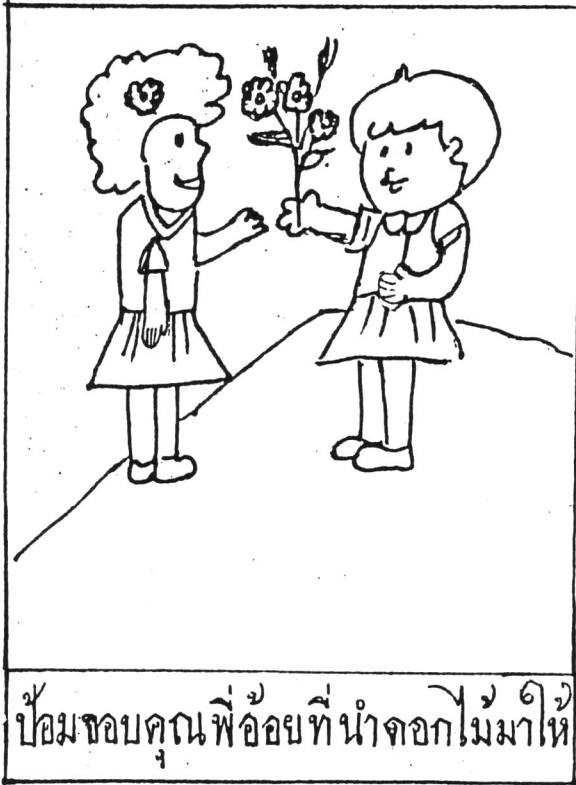

แมวเอาดินสอสีให้หมุยืม

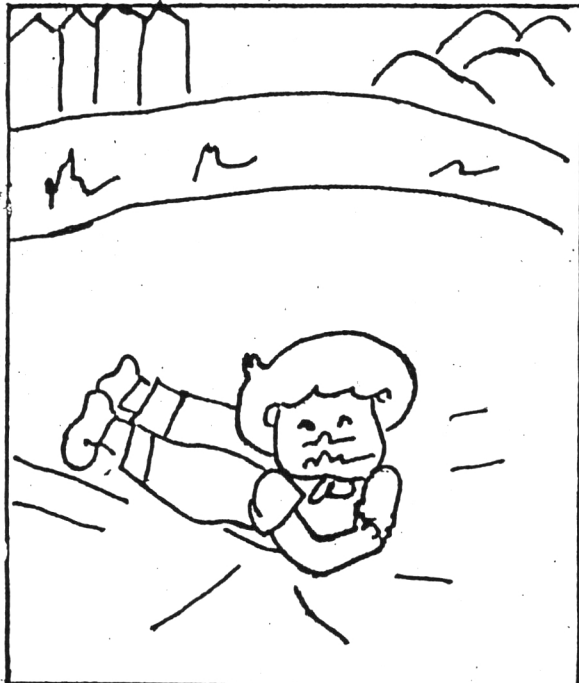

จิ๋วนำเงินที่ทอนเกินมาคืนแม่ค้า

มารยาทที่ดีและมีสัมมาคารวะ

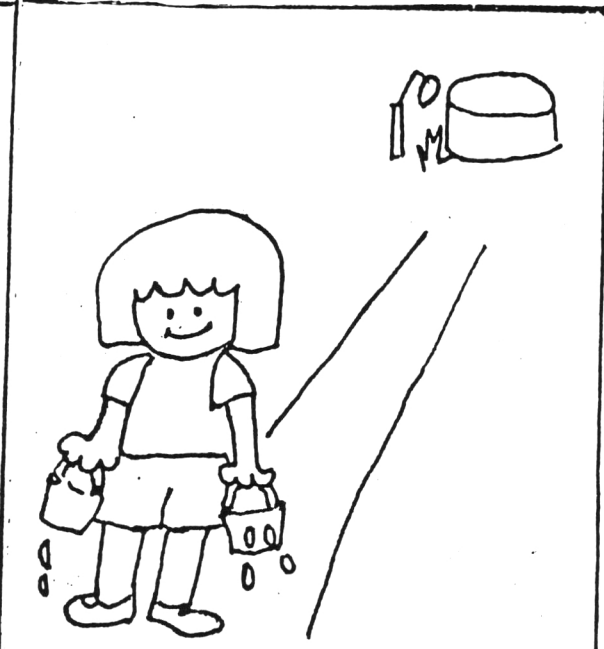
ความอดทนอดกลั้น

หงุดหงิดมากที่เล่นไม่ได้

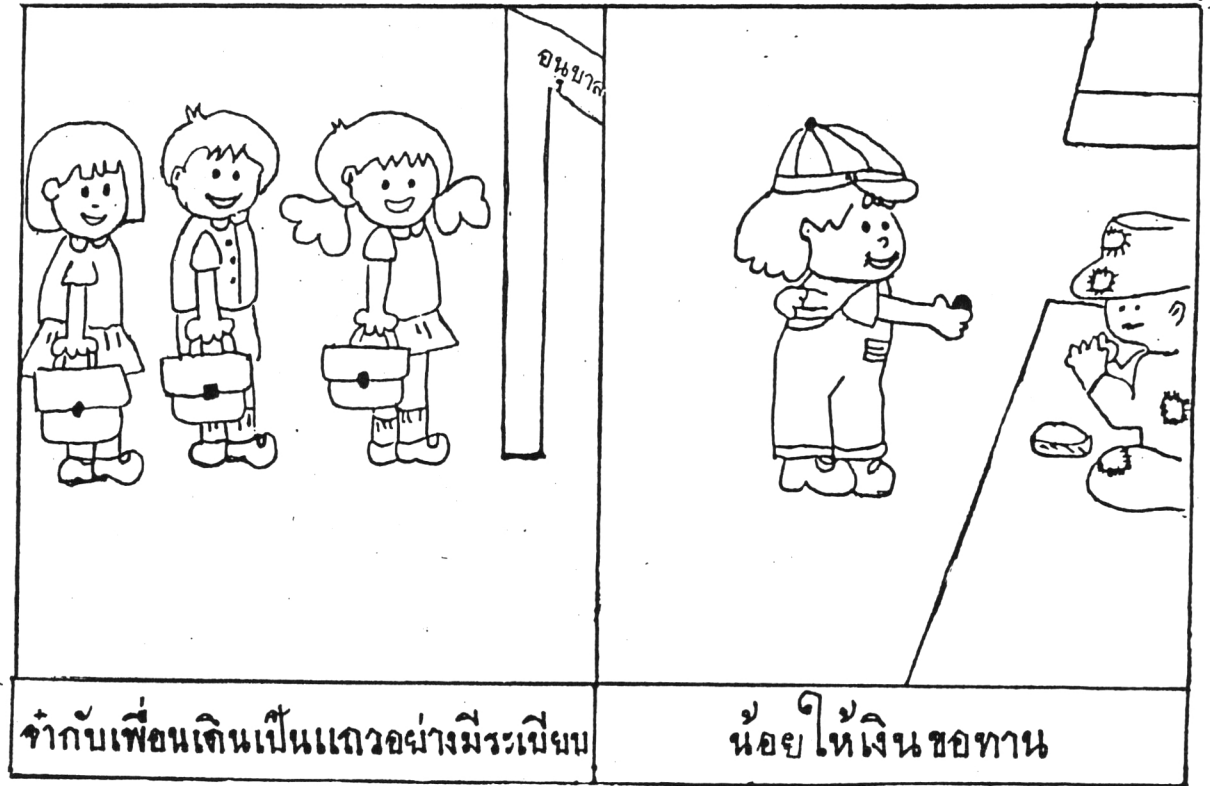
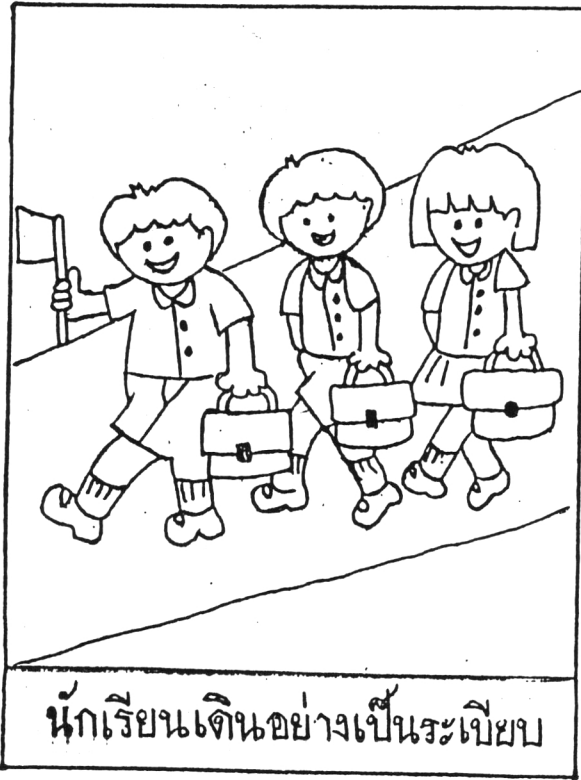

มาลีไปตลาดซื้อของให้คุณแม่

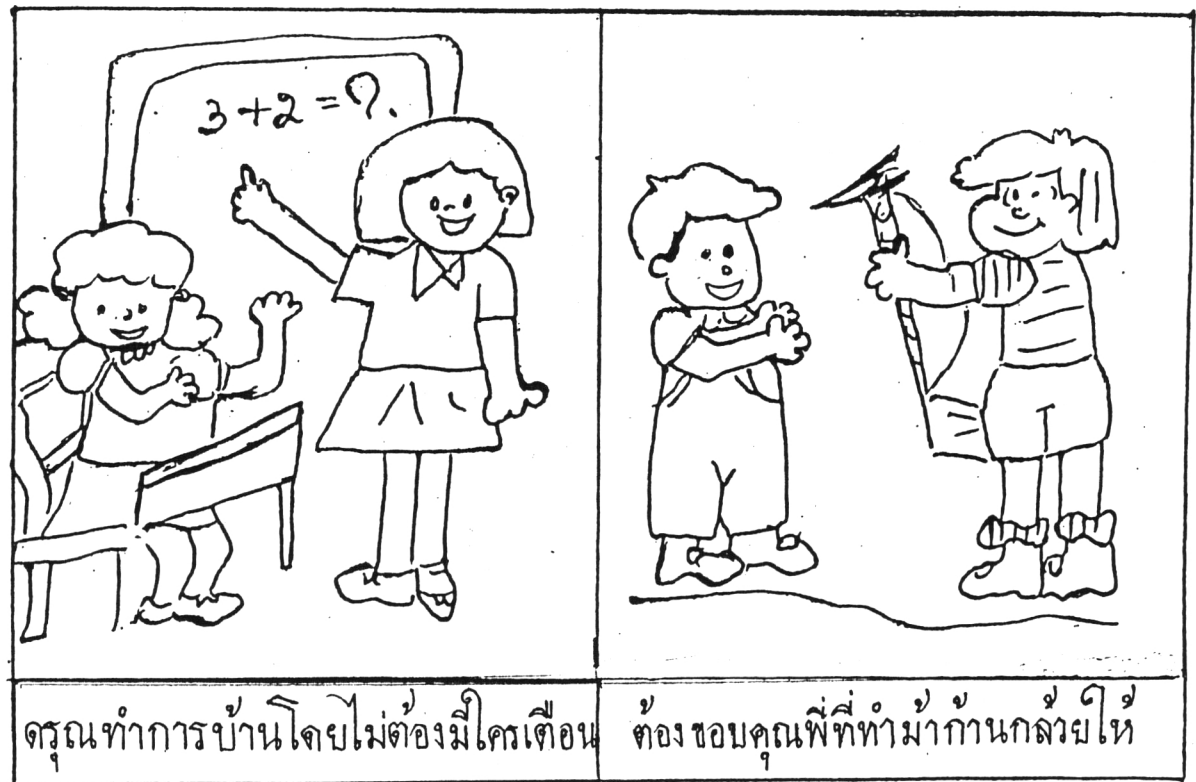

แต่ไม่บ่นเลย เมื่อหิ้วถังน้ำหนัก

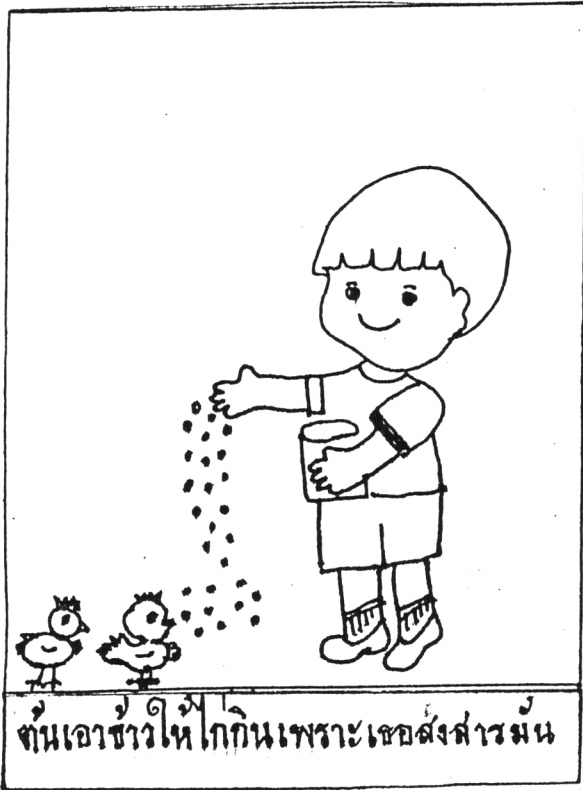
ความมีระเบียบวินัย

ความรับผิดชอบ

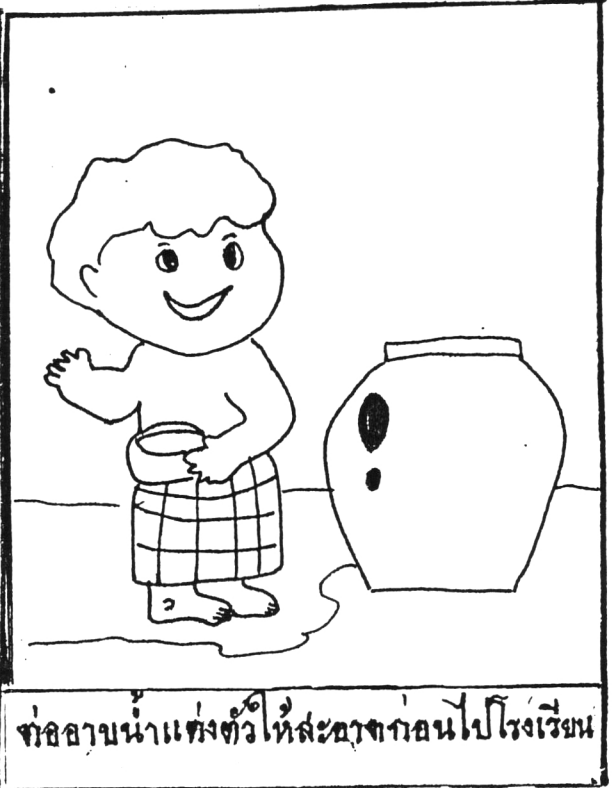
ความเมตตาากรณา

ท่านเอาข้าวให้ไก่กินเพราะเขอลังสารมัน

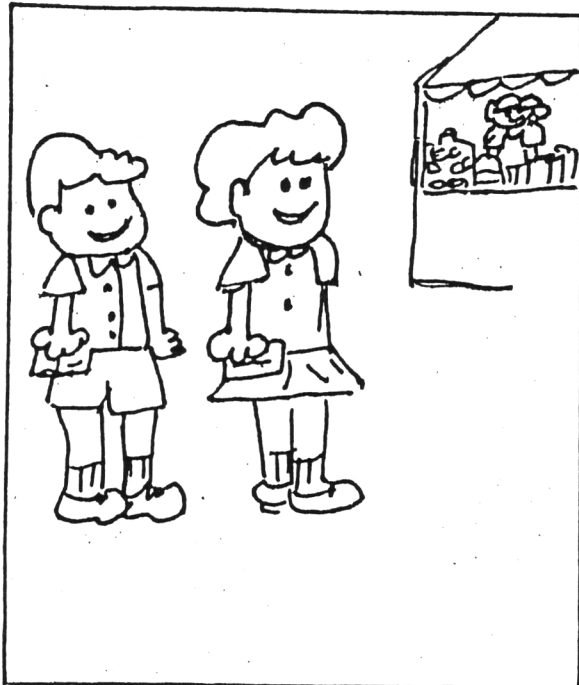

ล้างตักก็ช่วยแม่วที่ตกน้ำ

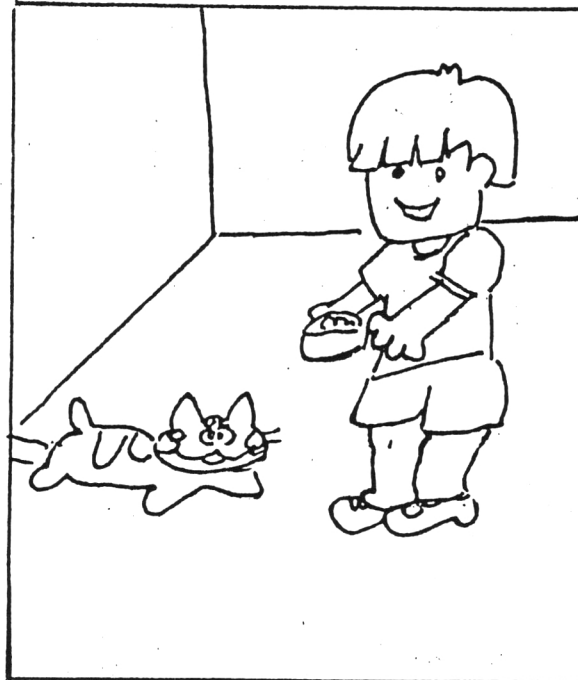

ทำถายน้ำแห้งตัวให้สะอาดก่อนไปโรงเรียน

ความมีระเบียบวินัย

ตุ๊กเข้าแถวซื้อขนมอย่างเป็นระเบียบ

ปุยเอาข้าวให้แมวกิน

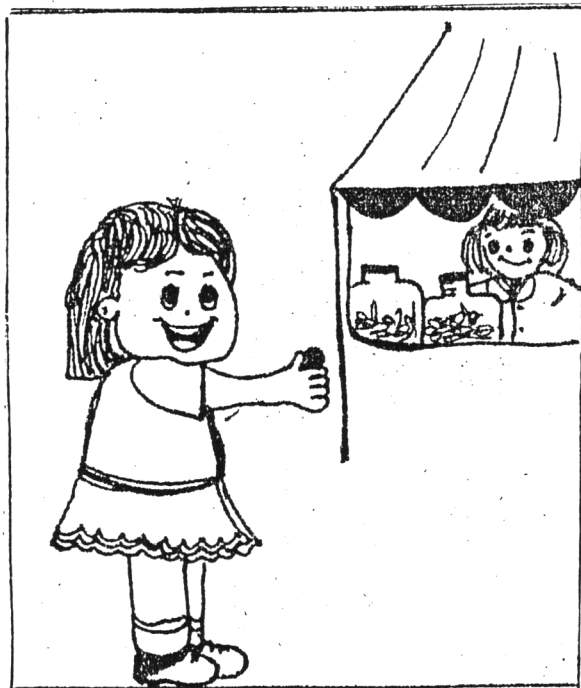
แจ้วและเพื่อนๆเดินตาม
ทางเท้าไปโรงเรียน

มารยาทที่ดีและมีสัมมาคารวะ

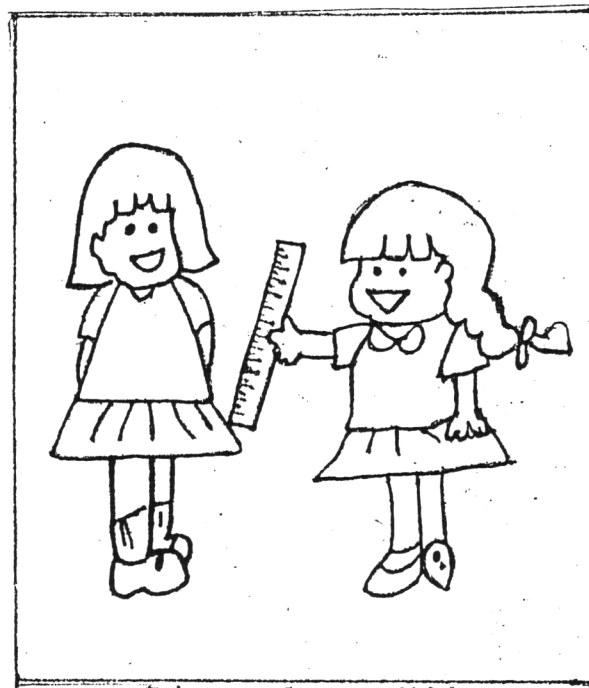

ความซื่อสัตย์

จึมนำเงินที่ทอนเกินไปคืนแม่ค้า

พลอยเก็บไม้บรรทัดของแก้วได้จึงนำมาคืน

ชอบเขียนหนังสือเป็นประจำ

ภาคผนวก อื่น ๆ

เฉลยคำตอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางเรียน

ตัวอย่าง   ●

1	2	3	4	5
▲	▲	●	●	▲
6	7	8	9	10
▲	▲	●	▲	▲

อันความสุ่ยของครูอยู่ที่ว่า
 ได้เห็นแต่ดวงหน้าอันน้อยนิด
 เพียงเห็นแววรั้นรณจนฉาย
 นักเรียนรับคิดไว้ลุ่มใจฉินต์

ยามถ่ายทอดวิชาบรรดาศิษย์
 เผ้าครุ่นคิดเหตุผลที่ยลยิน
 ยิ่งท่อมเทอริบายจนหมดสิ้น
 นั่นคือสินทรัพย์อันนิตรางวัลศุ

ลุ่มน อมรวัดฉน์

ตารางที่ 10 รายชื่อตัวอย่างประยากรในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง	เลขที่	กลุ่มควบคุม
1	เด็กชายรงค์ ค้าพะอู	1	เด็กชายวรวิฑู เรื่องโยคีช่วง
2	เด็กชายพงษ์ลฤกษ์ รอดเรืองเดช	2	เด็กชายทรงพล ลุ่มลุ่มเมฆ
3	เด็กชายสรศักดิ์ ประดิษฐ์ทอง	3	เด็กชายวรพันธ์ อุดมเสีระไน
4	เด็กชายณัฐพันธ์ เทียมรินทร์	4	เด็กชายกิติพร อิศรางกูร ณ อยุธยา
5	เด็กชายสิงหนาท เตยประดิษฐ์	5	เด็กชายศุภชัย ดินตะขาคี
6	เด็กชายสุพรรณ แก้วม่วง	6	เด็กชายภาคภูมิ พงษ์เอื้อ
7	เด็กชายกฤป รัตนวราหะ	7	เด็กชายกิติวุฒิ ธรรมโยตี
8	เด็กชายศักดิ์ลัม นิลลาลิกา	8	เด็กชายอดิเรก ศรีวัลลภ
9	เด็กชายณัฐร มุกดาสิริ	9	เด็กชายอดิศักดิ์ เข็มสุวรรณ
10	เด็กชายธนายุล์ บุญมีนา	10	เด็กชายโชนิต โสณน้อย
11	เด็กชายอดิวัฒน์ ชาติประเสริฐ	11	เด็กชายพูนวิงค์ เรื่องจิตแล่ง
12	เด็กชายสุประนาค บุญยะพันธ์	12	เด็กหญิงวาสิตา เองลุ่มบุรณ์
13	เด็กชายรัฐดิศ บุญผูก	13	เด็กหญิงณัฐกานต์ ชาติคม
14	เด็กหญิงนภวลี มีสุนทร	14	เด็กหญิงมานิลา มาคะผล
15	เด็กหญิงนุช นฤหะนันท์	15	เด็กหญิงชุติมา ไชยสุวรรณ
16	เด็กหญิงพรทิพย์ บุญเทียม	16	เด็กหญิงอุษณีย์ มีวีชาติระกุล
17	เด็กหญิงวิมลพร วัฒนวล	17	เด็กหญิงจุฬาลักษณ์ สุตะโกคา
18	เด็กหญิงบวรรัตน์ เนียมสุวรรณ	18	เด็กหญิงสุพัชรา คงน้อย
19	เด็กหญิงศิณี แยมจำริญ	19	เด็กหญิงนิภาพร วัฒนตฤภากุล
20	เด็กหญิงสุวรรณภา ทองธารา	20	เด็กหญิงพจนา เพชรแท้

ตารางที่ 11 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางเรียนและเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยของตัวอย่างประชากร
ทั้งสองกลุ่ม

เลขที่	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	ผลสัมฤทธิ์ทางเรียน		เจตคติต่อวัฒนธรรมไทย		ผลสัมฤทธิ์ทางเรียน		เจตคติต่อวัฒนธรรมไทย	
	Pre	Post	Pre	Post	Pre	Post	Pre	Post
1	10	10	28	35	5	3	24	21
2	10	9	31	34	10	10	28	29
3	6	10	29	35	8	6	30	28
4	8	10	20	32	5	7	30	30
5	6	10	25	37	6	6	28	29
6	9	9	25	33	9	8	29	29
7	8	9	32	27	6	10	31	30
8	7	7	27	36	6	6	25	27
9	8	10	29	39	6	6	28	24
10	6	8	26	38	6	7	29	27
11	5	8	24	21	4	7	20	22
12	7	7	31	33	6	9	27	24
13	7	8	13	24	8	7	13	19
14	8	9	24	26	10	10	23	26
15	7	9	27	31	7	8	22	23
16	5	7	34	37	4	9	24	25
17	3	7	38	38	7	10	22	25
18	8	9	30	34	6	6	18	21
19	7	7	25	34	5	8	20	20
20	7	10	29	31	7	8	30	27
EX	142	173	547	655	131	151	501	506

แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยครูประจำชั้น

หลังจากจบบทเรียนแต่ละเรื่องแล้วเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ครูประจำชั้นใช้แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน สังเกตนักเรียนทั้งชั้นโดยส่วนรวม เกี่ยวกับพฤติกรรมแต่ละเรื่อง โดยการเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง

ข้อความ	ปรับปรุงดีขึ้น กว่าเดิม	ปฏิบัติ เหมือนเดิม	ยังต้องแก้ไข
<p><u>เรื่อง สัมมาคารวะและมารยาทไทยที่ดีงาม</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีความสุภาพอ่อนน้อม 2. นักเรียนพูดจาไพเราะ 3. นักเรียนพูดคำว่า สวัสดี ขอโทษ ขอคุณ ได้ถูกต้องตามโอกาส 			
<p><u>เรื่อง ความอดทน อดกลั้น</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีความอดทนในการเข้าแถว 2. นักเรียนมีความอดทนในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย 3. นักเรียนมีความอดทนในการรอคอยรับบริการต่าง ๆ เช่น คอยรับถาดอาหารกลางวัน 			
<p><u>เรื่อง ความเป็นระเบียบวินัย</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความเป็นระเบียบวินัยในการเข้าแถว เช่น เคารพธงชาติ รับบริการต่าง ๆ 2. ความเป็นระเบียบวินัยในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรม เช่น การนั่ง การยกมือตอบงาน การเล่น ฯลฯ 3. ความเป็นระเบียบในการแต่งกาย 			
<p><u>เรื่อง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ และแบ่งปัน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนช่วยเหลือแบ่งปันของให้เพื่อน 2. นักเรียนรู้จักแบ่งปันและผลัดเปลี่ยนในการเล่นของเล่น 			

ข้อความ	ปรับปรุงดีขึ้น กว่าเดิม	ปฏิบัติ เหมือนเดิม	ยังต้องแก้ไข
<p>3. นักเรียนช่วยเหลืองานของชั้นเรียนที่พอทำได้ เช่น ตักอาหารกลางวันแจกให้เพื่อน เอาที่นอน หมอน ให้เพื่อน ฯลฯ</p> <p><u>เรื่อง ความเมตตากรุณา</u></p> <p>1. นักเรียนไม่รังแกเพื่อน</p> <p>2. นักเรียนเอ็นดูและรักสัตว์เลี้ยงในโรงเรียน</p> <p>3. นักเรียนช่วยเหลือผู้อ่อนแอ เช่น ปลอดภัย เมื่อร้องไห้</p> <p><u>เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร</u></p> <p>1. นักเรียนขยันทำงานให้สำเร็จตามที่มอบหมาย</p> <p>2. นักเรียนขยันช่วยครูทำงานในห้องเรียน</p> <p>3. นักเรียนขยันออกกำลังกายในตอนเช้า</p> <p><u>เรื่อง ความรับผิดชอบ</u></p> <p>1. นักเรียนเก็บของเล่นเมื่อเลิกเล่น</p> <p>2. นักเรียนล้างหน้า ทาแป้ง หรือผมเอง</p> <p>3. นักเรียนรู้จักจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับตนเอง เช่น ปูที่นอน หรือปูเสื่อสำหรับนอน จัดหมอนเอง</p> <p><u>เรื่อง ความซื่อสัตย์ ไม่พูดปด ไม่ลักขโมย</u></p> <p>1. นักเรียนพูดความจริงเสมอ</p> <p>2. นักเรียนไม่ลักขโมยของของผู้อื่น</p> <p>3. นักเรียนเก็บของตกได้คืน เจ้าของหรือเก็บส่งครูเสมอ</p>			

บันทึกเพิ่มเติม.....

.....

.....

ตารางที่ 12 การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยอาจารย์ประจำชั้นของกลุ่มที่ครูสอน
โดยใช้สื่อที่ไม่เน้นศิลปวัฒนธรรมไทยและกลุ่มที่ครูสอนโดยใช้สื่อที่เน้นศิลป
วัฒนธรรม

จำนวนข้อที่ อาจารย์สังเกต	พฤติกรรมกลุ่มควบคุม ปรับปรุงดีขึ้น		พฤติกรรมกลุ่มทดลอง ปรับปรุงดีขึ้น		ความแตกต่าง ของ 2 กลุ่ม	
	จำนวนข้อ	ร้อยละ	จำนวนข้อ	ร้อยละ	จำนวนข้อ	ร้อยละ
24	24	100	23	95.84	1	4.16

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดย
อาจารย์ประจำชั้น 24 ข้อ กลุ่มควบคุมได้ปรับปรุงจำนวนพฤติกรรมที่ดีขึ้นมากกว่ากลุ่มทดลอง
1 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 4.16

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร. อารีย์ สัตหฬวี	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประถมนมิตร
ดร. นิตยา วัลส์ศิริ	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
อาจารย์พรเทพ เหลืองสุวรรณ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์กุล ภวภูตานนท์ มหาสารคาม	วิทยาลัยครูสวนดุสิต
อาจารย์ฉวีวรรณ สิง เจริญ	กระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวลลมลิตระ เข็ออรรถ เกิดเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2498 จังหวัดแพร่
สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ. 2521 ปัจจุบันรับ
ราชการตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ 4 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เป็นจำนวนเงิน 3,900 บาท

